БАНКА ДСК АД

Индивидуален финансов отчет
за годината, приключваща на 31 декември 2021,
доклад за дейността и управлението,
декларация за корпоративно управление,
нефинансова декларация
и доклад на независимите одитори

БАНКА ДСК АД
Доклад за управлението и дейността на
Банка ДСК АД
за 2021 година

Микроикономическа среда

През 2021 г. световната икономика отново беше повлияна от глобалната пандемия в следствие на продължаващото разпространение на Корона вируса. Въпреки че намалиха своите рестриктивни мерки срещу вируса, в повечето развити и развиващи се пазари, възстановяването на икономиките не достигна планираните нива. В края на летния сезон се появи информация за нов вариант на Корона вируса Омикрон, който се характеризира с по-висока заразяемост спрямо предходните. Това допълнително усложни макроикономическата среда не само в световен, а и в национален план. Основен двигател, който стопира през 2021 г. изпълнението на планираните нива възстановяван, е международни търговски конфликти и последващите от това отежнени канали за доставка (ограничени транспортни коридори). Именно този процес доведе до сериозен спад в световното предлагане на определени стоки, основен причинител на инфлационния натиск, подпомогнат и от рязкото покачване цените на горивата. Общия план допълва и проекта за зелена икономика в ЕС, който допълнително може да затрудни дейността в конкретни сектори, включително чрез ценово дестабилизиране при част от суровините. Инфлацията през 2021 г. регистрира високи нива в редица региони по света като в САЩ този показател е регистрирал подобни нива през 1982 г. Централните банки заложиха в своите планове инфлация, която ще се успокои през 2022 г. поради нейния временен и краткосрочен ефект. Сигналите през последните месеци на 2021 г. показват, че този процес ще намалява, но с по-бавен темп от очакванията.

Закономерно и българската икономика понесе тежестта на негативните последствия от световните проблеми, включително и от новия вариант на Ковид-19 Омикрон. Въпреки че има значително подобрение на макроикономическите показатели спрямо година назад, конкретни сектори като транспорт, ресторантьорство и туризъм останаха в сянката на Ковид-19 кризата. Световният инфлационен натиск допринесе за висока инфлация и в българската икономика като към края на декември 2021 г. отбелязва годишен ръст от 7,8%. Основните засегнати групи в Индексът на Потребителските Цени (ИПЦ) са транспорта, като отбелязва ръст с 22,2% (следствие значителния скок в цените на горивата), респективно това дава отражение при хранителните стоки 8,9% и в сектора на хотелиерство и ресторантьорство, където увеличението е с 6,7%. Въпреки неблагоприятните демографски тенденции в страната, пазарът на труда през 2021 г. отбеляза значително подобрение и средногодишната стойност на безработица е 5,5%, рекордно ниска от десетилетия насам. Мерките „60/40" и „80/20", които бяха приложени в подкрепа на бизнеса и през изминалата 2021 г. осезаемо повлияха върху пазара на труда. На годишна база, броят на безработните намалява с 62 хил. и в края на годината достигат 158 хил. души.

В края на годината се сформира редовно коалиционно правителство, което беше предшествано от няколко служебни правителства, три пъти избори, последните от които бяха „2 в 1" (президентски и предсрочни парламентарни избори). Въпреки политическата турболенция през изминалата година, агенциите за кредитен рейтинг (S&P Global Ratings и Fitch Ratings) не свалиха доверието към България и затвърдиха положителната си дългосрочна перспектива за страната.

Според предварителните оценки на Националния Статистически институт за произведения брутен вътрешен продукт към края на 2021 г. възлиза на 132 744 млн. лв. по текущи цени и бележи реален ръст от 4,2% спрямо година назад. Салдото по консолидираната фискална програма към края на 2021 г. е отрицателно и е в размер на 3 910 млн. лв. (минус 3,0% от БВП) спрямо заложените 4 604 млн. лв. (3,5% от БВП) при актуализацията на бюджета. Основен фактор за подобрение на дефицита е по-доброто изпълнение на приходите. Държавният дълг, който служи за финансиране на дефицита, възлиза на 31 218 млн. лв. (23,5% от БВП) и бележи ръст от 13,5% спрямо 2020 г. Преките инвестиции в страната намаляват с 54,4% за периода януари-декември 2021 спрямо същия период на предходната година и достигат размер от 1 036 млн. евро (0,8% от БВП).

Банковата система в страната завършва 2021 г. с близо 1,4 млрд. лв. печалба, която спрямо година назад нараства с около 68%. Макар и 2020 г. да има своите недостатъци като база за сравнение, банките в България остават стабилни, капитализирани и високо ликвидни. Кредитната активност през 2021 г. остава стабилна, като в жилищното кредитиране бележи значителни ръстове на годишна база (18%). Финансовите резултати на банките следват досегашната тенденция на увеличение на приходите от такси и комисионни, намаление на приходите от лихви, което е резултат от рекордно ниските лихвени нива по кредитите и депозитите. Значителното подобрение на макросредата в страната през 2021 г. допринесе за ниските нива на обезценка на портфейла като това разходно перо намалява своята стойност за една година с около 33%. Необслужваните кредити намаляват през годината и към края на 2021 г. са 3,7% от общия кредитен портфейл на банките.

Резюме

Банка ДСК затвърди позицията си на банковия пазар като запази лидерската си позиция в портфейла по кредити и депозити в банкиране на дребно и съумя да задържи стабилността си по отношение на ликвидност и капиталова позиция. Банката е на първо място на кредитния пазар като по клиентски експозиции (без експозициите на кредитни институции) притежава пазарен дял от 20.3% при 20.2% в края на 2020 г. По отношение на клиентските депозити (без тези на кредитни институции) Банката също заема челна позиция в банковата система на страната с пазарен дял от 18.4% спрямо година назад, когато делът е 19.1%. Въпреки запазването на лидерска позиция при депозитните продукти, през 2021 г. Банката предприе радикална мярка за прекратяване сключване на нови договори за срочни депозити. Тази мярка се предприе с цел намаляване на излишъка на ликвидност в Банката. Заедно с Банката, основните конкуренти също приложиха тази ограничителна политика.

За 2021 г. Банка ДСК отчита печалба след данъци в размер на 393,6 млн. лв.

В резултат на процеса по управление на проблемни кредити, който включва непрекъснати подобрения, Банката продължи положителната тенденция в динамиката на качеството на портфейла и отчете по-добро от планираното качество в края на годината.

Съотношението оперативни разходи към нетен оперативен доход към декември 2021 г. е 41,2%, което е под средното ниво на този показател в банковата система на страната. Това се дължи на продължаващото подобряване на ефективността на работа, качествено управление на инвестиционната политика и контрол върху текущите разходи.

През 2021 г. Банка ДСК АД продължава основно да предлага традиционни кредитни и депозитни продукти за населението, като запазва лидерските си позиции в този сегмент.

Пазарният и кредитен риск регулярно се следят и оценяват от съответните отговорни звена. Банка ДСК АД съблюдава както регулаторните, така и вътрешните правила за рискове. Няма индикации за повишаване на риска в сегментите или по продукти, както и по отношение баланса на Банката относно качество на активите, ликвидност, валутна позиция, лимити за търгуване и капиталова адекватност над нивата, които Банката е способна да посрещне.

Банка ДСК използва различни видове финансови инструменти за управление на ликвидността и пазарните рискове за собствена сметка и в подкрепа на клиентите си.

За клиенти на Банката се предлагат финансови инструменти за управление на валутен и лихвен риск като валутни форуърди, валутни и лихвени суапи и валутни опции. Позициите в резултат на клиентски нареждания се управляват съгласно политиката за управление на пазарните рискове като преобладаващо се затварят на междубанковия пазар.

Банката предоставя инвестиционни услуги за сметка на клиенти като спазва Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и съответните подзаконови нормативни актове за прилагането му като Наредба № 38 от 21.05.2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници и Наредба № 58 от 28.02.2018 г. на Комисията за финансов надзор (КФН) за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични и непарични облаги, както и приетите във връзка с тях вътрешнобанкови нормативни актове.

Банката съхранява цялата документация, свързана със сключването на клиентски договори и изпълняването на клиентски нареждания, включително всички документи, които гарантират идентифицирането на клиентите според изискванията на Закона за мерките срещу изпирането на пари. Също така Банката поддържа отчетност и води сметки за държаните клиентски активи по начин, който гарантира разграничаването от финансовите инструменти, собственост на Банката.

По отношение на административните функции е налице наблюдение на изпълнението на дейностите (особено тези, които се отнасят до взаимоотношенията с външни страни). Административно обслужване е осигурено за цялата клонова мрежа, като почти всички договори за доставки са централизирани и поръчките, доставките и съответните разходи се контролират от Централно управление. Отчетите и другите задължения към външни страни и регулаторни органи се подготвят и изпращат своевременно и съблюдаването на всички законови изисквания се контролира от направление "Стратегия, финанси и управление на данни", Управление "Правно" и Дирекция "Нормативно съответствие". Операционният риск се наблюдава и регулярно се извършват отчети към КУОР (Комитет за управление на операционния риск) с измерване на откритите събития и реализирани загуби и съответните потенциални загуби, както и препоръки за понижаване на операционния риск.

През 2021 г. Банка ДСК няма действия в областта на научноизследователската и развойната дейност.

Обща информация за управлението и структурата на Банката

Банка ДСК АД притежава пълен лиценз за банкова дейност с право да извършва всички банкови операции, разрешени от действащото законодателство в страната. Тя е универсална търговска банка с преобладаваща дейност в банкирането на дребно.

Банка ДСК АД има двустепенна система на управление. Управленските органи са: Едноличен собственик (с функции на Общо събрание) - ЕС, Надзорен съвет (НС) и Управителен съвет (УС).

Към 31 декември 2021 г. Банка ДСК АД се ръководеше от Надзорен съвет и Управителен съвет в следния състав:

Надзорен съвет

Ласло Бенчик - председател на НС и главен финансов директор на Банка ОТП
Виолина Маринова – член на НС
Ласло Волф - член на НС
Габор Кунце - член на НС
Кристиан Шелмеци – член на НС
Атила Туркович, - член на НС
Антони Радев – член на НС

Управителен съвет

Тамаш Хак-Ковач – председател на УС и главен изпълнителен директор
Диана Митева – член на УС и изпълнителен директор
Славейко Славейков – член на УС и изпълнителен директор
Доротея Николова-Илчева - член на УС и изпълнителен директор
Юрий Генов – член на УС и изпълнителен директор
Боян Стефов – член на УС и изпълнителен директор
Арно Льоклер - член на УС и изпълнителен директор
Михаил Комитски – член на УС

В Наздрония съвет персоналните промени промени през 2021 г. са както следва:

Считано от 25.03.2021 г., са вписани като нови членове на НС Атила Туркович и Антони Радев

Считано от 25.03.2021 г., са заличени като членове на НС Акош Ференц Тиса-Пап и Илона Тьорьок

Считано от 02.07.2021 г. е вписано удължаването на мандатите на Ласло Бенчик, Ласло Волф, Габор Кунце и Кристиан Шелмеци

Промени, както следва на дата 25.03.2021 г.:

Ласло Бенчик
Виолина Маринова
Ласло Волф
Габор Кунце
Акош Ференц Тиса-Пап – заличено обстоятелство
Илона Тьорьок – заличено обстоятелство
Кристиан Шелмеци
Атила Туркович, - ново обстоятелство
Антони Радев – ново обстоятелство

Дата на изтичане на мандата: 28.10.2021 г.

Начин, по който се определя мандатът: За Виолина Маринова Спасова, Антони Радев и Атила Туркович мандатът е 3 (три) години, считано от датата на вписването им като членове на Надзорния съвет в ТРРЮЛНЦ, а за останалите членове - до 28.10.2021

Промени, както следва на дата 02.07.2021 г.

Ласло Бенчик
Виолина Маринова
Ласло Волф
Габор Кунце
Кристиан Шелмеци
Атила Туркович,
Антони Радев

Начин, по който се определя мандатът: За Виолина Маринова Спасова, Антони Радев и Атила Туркович мандатът е 3 (три) години, считано от датата на вписването им като членове на Надзорния съвет в ТРРЮЛНЦ, а за останалите четирима члена - 3 (три) години, считано от 29.10.2021 г.

През 2021 г. Банка ДСК няма сключени договори по чл. 240б от Търговския закон с членове на управленския състав.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 4.8 млн. лв.

Участие на членове на НС и УС в акционерния капитал

Членове на НС и УС нямат участие в акционерния капитал и не притежават права за придобиване на акции и облигации на дружеството.

Участията на членовете на УС в управителни и контролни органи на търговски дружества към края на 2021 г. като представляващи Банка ДСК е както следва:

Име	Дружество	Позиция
Тамаш Хак-Ковач	„ДСК Лизинг" АД	Член на НС
Диана Митева	„ДСК Мобайл" ЕАД „ДСК Дом" ЕАД ПОК „ДСК Родина" АД	Председател на НС Председател на СД Член на УС
Доротея Николова-Илчева	"ДСК Управление на активи" АД "ОТП Факторинг България" ЕАД	Член на УС Председател на СД
Славейко Славейков	"ОТП Факторинг България" ЕАД	Член на СД
Арно Льоклер	„ДСК Лизинг" АД	Член на НС
Юрий Генов	"Борика" АД „ДСК Мобайл" ЕАД	Член на НС Член на НС
Михаил Комитски	„ДСК Лизинг" АД „ОТП Лизинг ЕООД „ДСК АУТО ЛИЗИНГ" ЕООД „ДСК Оперативен лизинг" ЕООД	Председател на УС Управител Управител Управител
Боян Стефов	"ДСК Управление на активи" АД ПОК „ДСК Родина" АД	Член на НС Член на УС

Адресът на централния офис на Банка ДСК АД е 1036, гр. София, ул. Московска №19.

Към 31 декември 2021 г. Банка ДСК АД има 9 регионални центъра, 49 финансови центъра, 23 бизнес центрове и зони, 95 клона, 135 банкови офиса.

Финансов резултат и рентабилност

За 2021 г. Банка ДСК АД отчита печалба преди данъци в размер на 434,1 млн. лв. и отчита увеличение (111%) в сравнение с 2020 г. основно в резултат на по-ниски разходи за обезценка на финансови активи. По-високият нетен доход от такси и комисиони и реализираната нетна печалба от валутна преоценка също допринасят за по-доброто представяне.

Печалбата след облагане с данъци за 2021 г. е 393,6 млн. лв.

Нетният лихвен доход е в размер на 574,3 млн. лв. и е по-висок от 2020 г. с 45,5 млн. лв. или 9%, основно в резултат на по-високи приходи от лихви с 47,8 млн. лв. спрямо 2020 г., като приходите от лихви по кредити нарастват с 44,3 млн. лв. Разходите за лихви нарастват с 2,2 млн. лв. основно от по-високи отрицателни лихви при кредити и вземания от банки.

Нетният нелихвен доход за 2021 г. е 366,3 млн. лв. (увеличение с 16% или 50,8 млн. лв. в сравнение с 2020 г.), което се дължи основно на по-високите приходи от комисиони, а също така и от отчетената през 2021 г. нетна печалба от валутна преоценка. Нетният доход от такси и комисиони е в размер на 258,4 млн. лв. и нараства с 59 млн. лв. спрямо 2020 г. Нетната печалба от валутната преоценка е 16,9 млн. лв., което е увеличение спрямо предходната година със 179,1 млн. лв., тъй като през 2020 г. е отчетена загуба от валутна преоценка в размер на 162,2 млн. лв. Нетният доход от търговия през 2021 г. е 25 млн. лв. и намалява спрямо предходната година със 161,8 млн. лв.

Оперативните разходи (вкл. разходи за персонал, амортизации, външни услуги, консумативи и др.) са 387,2 млн. лв., което е намаление със 7,9 млн. лв. или с 2% в сравнение с 2020 г.

Разходите за обезценка на финансови активи за 2021 г. са в размер на 121,8 млн. лв. и значително намаляват спрямо 2020 г. (със 124,8 млн. лв. или с 51%).

Средно-списъчният брой на персонала на Банката към 31 декември 2021 г. е 5 255 (към 31 декември 2020 г. - 4 973).

Отчита се увеличение на активите на един зает от 4,59 млн. лв. към края на 2020 г. на 4,65 млн. лв. към края на 2021 г. Печалбата на едно лице от персонала също се увеличава от 38,8 хил. лв. за 2020 г. на 74,9 хил. лв. за 2021 г.

Балансови показатели

Активите на Банка ДСК АД към 31 декември 2021 г. са в размер на 24 413 млн. лв. и нарастват с 1 604,1 млн. лв. (или със 7%) в сравнение с края на 2020 г., което се дължи основно на увеличението на кредитите на граждани (с 12,6%).

Банка ДСК АД има 18.0% пазарен дял в общата сума на банковите активи в страната към края на 2021 г. (18.4% към края на 2020 г.).

Лихвочувствителните активи имат 96,7% относителен дял в общата сума на балансовите активи.

Кредитният портфейл на Банка ДСК АД по брутна стойност (преди обезценка) към 31 декември 2021 г. е 15 298,4 млн. лв., като спрямо края на 2020 г. нараства с 1 347,3 млн. лв. или с 9.7%.

Кредитите на граждани към 31 декември 2021 г. по брутна стойност (преди обезценка) са 8 845 млн. лв. и бележат ръст от 988,5 млн. лв. (12,6%) в сравнение с края на предходната година.

Пазарният дял на Банката при кредитите на домакинства в края на 2021 г. е 30.5% (2020 г.: 30.9%), като при потребителските кредити (вкл. нежилищни ипотечни кредити) и овърдрафти е 40.3% (2020 г.: 41.6%), а при жилищните – 23.9% (2020 г.: 24.8%). При кредитите на нефинансови предприятия пазарният дял към декември 2021 г. е 13.0% при 13.1% за 2020 г.

Кредитите на предприятия (вкл. и кредити на бюджет) по брутна стойност (преди обезценка) са 6 453,4 млн. лв. и бележат увеличение в размер на 358,8 млн. лв. (5,9%) в сравнение с 2020 г.

Обезценката на портфейла към 31 декември 2021 г. е в размер на 909,3 млн. лв. и се увеличава с 10,4 млн. лв. спрямо края на предходната година.

Клиентските депозити възлизат на 20 104,7 млн. лв. Това представлява 4,4% или 847,4 млн. лв. ръст спрямо края на 2020 г.

Депозитите на граждани към края на 2021 г. са 15 960.6 млн. лв. и нарастват с 855 млн. лв. или 5,7%.

Пазарният дял на Банката при депозитите на граждани към края на 2021 г. е 23.7% и намалява спрямо година назад (24.1%).

Депозитите на предприятия (вкл. и депозити на бюджета) възлизат на 3 761,3 млн. лв. към края 2021 г. като намаляват с 62.6 млн. лв. спрямо 2020 г.

Депозитите от финансови институции възлизат на 382,7 млн. лв., като се увеличават 55 млн. лв. в сравнение с 2020 г.

Коефициентът кредити от клиенти (по балансова стойност)/клиентски депозити към края на 2021 г. е 71,6% (към декември 2020 г.: 67,8%).

Картови разплащания

Издадените от Банката карти към 31.12.2021 г. са 2 199,9 хил. броя. Издадените карти в Банкиране на дребно са 2 134,6 хил. броя като от тях 1 944,6 хил. броя са дебитни карти и 189,9 хил. броя са кредитни карти Картите на корпоративни клиенти са 65,3 хил. броя.

Към декември 2021 г. Банката разполага с 1 046 АТМ и 15 150 POS устройства. През годината са инсталирани 1 149 POS устройства.

Капиталова адекватност

Банката постоянно поддържа ниво на обща капиталова адекватност достатъчно за покриване на рисковете от дейността си и спазване на регулаторните изисквания. Към 31 декември 2021 г. общата капиталова адекватност на индивидуално ниво е 22,57%. Банката осигурява 1 108,6 млн. лв. свободен капитал над общото капиталово изискване въз основа на процеса по надзорен преглед и оценка и комбинирания капиталов буфер, в т.ч. предпазен капиталов буфер (365,7 млн. лв.), буфер за системен риск (439 млн. лв.), буфер за ДСЗИ (146,3 млн. лв.) и специфичен за институцията антицикличен буфер (71,7 млн. лв.).

Кредитен риск

През 2020 г. Европа е дълбоко засегната от кризата, предизвикана от коронавируса COVID-19. В резултат на това много европейски държави въвеждат ограничителни мерки, включително и България, където извънредни мерки са въведени на 13 март 2020 г. В подкрепа на клиентите си по кредити и в съответствие с Насоките на Европейския банков орган относно законодателните и частните мораториуми върху плащанията по кредити, прилагани с оглед на кризата, предизвикана от COVID-19 (Насоките), Банка ДСК предостави на клиентите си механизми за предоговаряне основно по частния мораториум. Поради факта, че кризата продължи и през 2021 г., Насоките позволиха удължаване на мораториумите. Еквивалентно беше удължена и възможността за присъединяване към механизмите по частния мораториум. През декември 2021 г. изтекоха последните отстъпки, предоставени по този начин. За подпомагане на клиенти в затруднение, Банка ДСК използва и вътрешно разработени инструменти за преструктуриране, като в този случай кредитите се класифицират и отчитат като преструктурирани.

Всички кредити с удължен краен срок на погасяване съгласно частния мораториум върху плащанията по кредити, както и всички останали модифицирани кредити (вкл. преструктурираните) се разграничават и наблюдават отделно от останалите.

Основният кредитен риск, на който е изложена Банката, възниква в резултат на предоставените заеми на клиенти. Към края на 2021 г. кредитният портфейл на Банката на база на амортизирана стойност преди обезценка се състои от кредити на граждани и домакинства (57,8%) и кредити на предприятия (в т.ч. и бюджет) (42,2%). При кредитите на граждани и домакинства рискът е добре разпределен между заеми за текущи нужди (51,6%) и кредити, обезпечени с ипотека.

Банка ДСК АД измерва кредитния риск в съответствие с изискванията на МСФО (официално приети за отчитане според българското законодателство) и съгласно приетата Политика за обезценка на Банка ДСК в съответствие с Международните стандарти за финансова отчетност.

Коефициентът на покритие (процентите на покритие на кредитния портфейл от обезценки за очаквани кредитни загуби) към 31 декември 2021 г. е както следва:

Общ кредитен портфейл – 5,9%

Съгласно класификацията на качеството на портфейла по "фази" съгласно МСФО 9 покритието с обезценка за всяка група е както следва:

- Фаза 1 – 1,1%
- Фаза 2 – 15,8%
- Фаза 3 – 66,7%

Рискът произтичащ от характерния за Банката профил в банкиране на дребно е добре диверсифициран по видове продукти, обезпеченост и рискови експозиции. Следи се различна форма на свързаност между отделни експозиции и спрямо качеството им се предприемат и корективни мерки, които да ограничат превантивно нарастването на риска от концентрация. Въведените отраслови лимити за кредити на предприятия целят допълнително да се подобри диверсификацията на риска в портфейла. Централизираната комисия по проблемни кредити следи спазването на лимитите на месечна база и налага ограничения и препоръчва конкретни мерки при отчитане на нарушения в лимитите или индикации за такава тенденция.

Към края на 2021 г. кредитните експозиции, които се обслужват редовно, включително и тези с повишен кредитен риск (класифицирани във Фаза 1 или Фаза 2) са 94,5%, като по продукти разпределението е както следва:

Потребителски кредити на граждани – 89,6%, стокови кредити на граждани – 88,9%, ипотечни кредити на граждани – 95,3%, кредити на малък бизнес – 90,0%, кредити на корпоративни клиенти (корпоративни клиенти среден пазар и големи корпоративни клиенти) – 98,0%.

През цялата година продължи работата по интензивни мерки за подобряване на процеса по следене и управление на качеството на портфейла, като подобряване на процедурите по обследване и анализ на проблемни кредити, подобряване на работата на инспекторите по проблемни кредити в клоновата мрежа, ранно идентифициране на проблемни експозиции и предприемане на интензивни действия за установяване на причините и намиране на решение, отговарящо на променените обстоятелства, съобразено едновременно с интересите, както на Банката така и на кредитополучателите. За тази цел Банката си сътрудничи интензивно и с компанията ОТП Факторинг България, на която Банката продава или възлага необслужвани кредити за управление.

Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква като резултат от необходимостта от осигуряването на средства за дейностите на Банка ДСК и управлението на нейните позиции. Той включва риск институцията да не бъде в състояние да посрещне задълженията си и риск от финансова загуба при наложителна продажба на финансови активи с цел осигуряване на ликвидност.

Целта на управлението на ликвидния риск в Банка ДСК е осигуряване на достатъчно ниво на ликвидност за посрещане задълженията си, когато станат дължими при нормални и извънредни обстоятелства, без понасяне на значителни загуби от продажба на ликвидни активи или използване на по-скъпо финансиране.

Органът за управление на ликвидността е Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП). Регулярно пред Комитета се представя ключова информация за дейността на банката, на база на която се извършва управлението на ликвидността.

В допълнение към мониторинга на ликвидната позиция Банката анализира стабилността на привлечените средства от различни източници за определяне на очакваните изходящи парични потоци. Анализът се извършва периодично и информацията за промяна на поведението на вложителите се представя на ръководството на Банката.

За анализа на ликвидността се изготвят падежни таблици за активите и пасивите, в които паричните потоци по отделните активи и пасиви се разпределят в различни времеви интервали в зависимост от тяхната договорена дата за изплащане.

Очакваните паричні потоци по някои финансови активи и финансови пасиви се различават значително от договорените парични потоци. Основните разлики се дължат на следните фактори:

- Липсата на договорен матуритет при депозитите на виждане. Очаква се да останат стабилни или да се увеличават
- Ипотечните и жилищни кредити на граждани имат оригинален договорен срок средно 23 години, но поради това, че основната част от тези кредити са с равни анюитетни вноски, средният ефективен срок е 14 години. В допълнение, клиентите все повече се възползват от опциите за частично или пълно предсрочно погасяване, което по закон е без санкция след изтичане на първата година от договора. Поради тази причина средният ефективен срок на портфейла допълнително се намалява с до 5 години, предвид реално наблюдаваните обеми на предсрочни погашения през 2021 година.

Като част от управлението на ликвидния риск Банка ДСК поддържа ликвидни активи, състоящи се от парични средства, парични еквиваленти и дългови ценни книжа, които могат да бъдат продадени веднага, за да се осигури необходимата ликвидност:

Разумното управление на ликвидността изисква избягване на концентрация на привлечените средства от големи вложители. Периодично се извършва анализ на привлечените средства и се съблюдава диверсификацията в общия портфейл от пасиви.

Лихвен риск

Лихвеният риск е рискът от понасяне на загуба, поради колебания в нивата на пазарните (базови) лихвени проценти. Банката управлява поотделно лихвения риск в банковия и в търговския портфейли.

Дейността на Банката е обект на риск от колебания в лихвените проценти до степента, в която лихвоносните активи (включително инвестициите) и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен. Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността спрямо промени в лихвените равнища.

Банка ДСК анализира този риск като класифицира финансовите си активи и пасиви във времеви зони според чувствителността им към изменението на лихвените проценти по различни валути. Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват степента, в която плащания се осъществяват по-рано или по-късно от договорената дата, както и от промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди и валути.

Банка ДСК измерва експозицията си към лихвен риск в банковия портфейл, като изчислява два основни индикатора – изменението в нетния лихвен доход (индикатор базиран на доход) и изменението в икономическата стойност на капитала (индикатор базиран на стойност), на база лихвени сценарии, които са описани в насоките на Европейския банков орган. Те представят чувствителността на дохода и капитала на Банка ДСК спрямо измененията в пазарните лихвени нива.

Банката управлява лихвения риск от търговския портфейл като ограничава рисковото ниво чрез определяне на лимити за лихвена чувствителност, т. н. BPV лимити.

Валутен риск

Банка ДСК е изложена на валутен риск при извършване на сделки с финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на Валутен борд в Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран на 1,95583. Тъй като валутата, в която Банка ДСК изготвя финансовите си отчети, е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Политиката по управление на риска цели ограничаване на вероятните загуби от негативните движения на курсовете на чуждестранните валути различни от евро. Банка ДСК управлява валутния риск централизирано, спазвайки предварително одобрени от ръководството лимити за открити валутни позиции – общо и по валути, стоп-загуба и VaR (ValueatRisk). Стратегията на Банката е минимизиране на влиянието на измененията на валутните курсове върху финансовите резултати. Информация за нивото на нетната открита валутна позиция се предоставя ежедневно на ръководството. Лимитите за

ограничаване на валутния риск се актуализират периодично на база анализ на пазарната информация и вътрешните бизнес потребности на Банката.

За измерване на валутния риск се използва VaR модел. Основните характеристики на модела са исторически, при 99% ниво на достоверност и 1 ден период на задържане. За извеждане на корелационна матрица Банката използва исторически наблюдения за движението на валутните курсове за 250 работни дни..

Моделът VaR има своите ограничения като възможности за загуби с по-голяма честота и в по-голям размер от предвидените. За целта качеството на VaR модела се следи чрез непрекъснато бек-тестване. За оценка на валутния риск в екстремни ситуации се извършва и стрес-тестване на база на потенциални значителни изменения на валутните курсове.

По отношение на паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, които не са хеджирани, Банката управлява нетната експозиция като купува и продава чуждестранна валута на спот курсове, когато се прецени за подходящо, при спазване на одобрените лимити за открита валутна позиция.

Операционен риск

Операционният риск е рискът от загуба, произтичаща от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, лица и системи, или поради външни събития, като включва в себе си и правен риск.

Управлението на операционния риск в Банка ДСК се координира от Комитет за управление на операционния риск (КУОР), който е постоянен консултативен орган, подчинен на Управителния съвет (УС) на Банка ДСК и в него вземат участие ръководителите на основните самостоятелни звена от Централно управление. Заседанията се провеждат след края на всяко тримесечие на текущата година, като на тях се предоставя за разглеждане Доклад за нивото на операционния риск в Група ДСК. Въз основа на информацията от доклада и предложенията, КУОР предлага мерки за ограничаване на операционния риск в Група ДСК, които чрез Ръководител Направление "Управление на Риска" се внасят до УС за разглеждане, одобрение и приемане на съответните решения. Основен акцент в работата на КУОР е превенцията на операционните рискове, чрез прилагане на комплексен подход за ограничаване на предпоставките, водещи до възникване на операционни събития.

Отговорността за поддържането и развитието на системата за управление на операционния риск е възложена на Отдел „Управление на операционния риск" към Управление „Обща политика и управление на риска", което е част от независимо от бизнес звената Направление „Управление на риска". Направлението се ръководи от ресорен Изпълнителен директор на Банка ДСК.

Управлението на операционния риск включва дейности като идентифициране, регистриране на операционните събития, измерване на размера на щетите за Банката и определяне на необходимия капитал за покриване на риска от евентуална загуба. В Банката към настоящия момент изложеността към операционен риск се следи по вид на рисковите събития и по отделни групи дейности.

Банка ДСК разполага с изградена единна система за управление на операционния риск, основана на централизираното събиране на данни за операционни събития и периодично информиране на ръководството за нивото на операционния риск. Системата е базирана на така наречените риск отговорни лица - служители на мениджърски позиции в Централно управление и клоновата мрежа, отговарящи за управлението на операционния риск в техните звена, съгласно възприетия децентрализиран подход при идентификация на операционните събития в Банкова група ОТП. През 2021 всички служители на Групата на ДСК преминаха подготвеното със съдействието на Управление „Човешки ресурси" интерактивно обучение и теста към него на тема „Операционен риск - разпознаване и управление". Обучението е задължително за всички новоназначени служители в Групата.

Потенциалните рискове се разглеждат като част от бизнес процесите, затова са обект на идентификация в самооценките на звената на Банката, като класификацията им се извършва ежегодно на базата на стандартизирана таксономия на операционните рискове. Целта на процеса по самооценка е да се идентифицират и оценят евентуалните слабости в процесите и да се набележат допълнителни мерки за ограничаване на остатъчния операционен риск. Отдел „Управление на операционния риск" през тази година извърши кампанията по самооценка на риска паралелно с оценката на критичността на бизнес процесите. Собствениците на процесите са директно въвлечени в оценката на критичността на бизнес процесите, като направиха оценка на пет съответстващи риска на всеки процес. Новите моменти в кампанията бяха идентифициране на връзката на оценяваните рискове с ESG рисковете и вземане под внимание в оценката на риска

пандемията с COVID-19. Съвместно с оценката на критичността на бизнес процесите бе извършена оценка на поверителността, интегритета и наличността на ИТ услугите в Банката. Резултатите от нея бяха надлежно интегрирани в цялостния анализ на ИТ услугите и отразени в Анализа на бизнес процесите. Беше създадена процедура за методологична оценка на ИКТ риска, която описва рамката и въвежда общ подход при анализа и оценката на ИКТ риска с цел получаване на измерими резултати и отчитане на щетите и финансовия ефект на ИТ инциденти. Банката отчита на годишна база загубите от ИКТ рискове.

Като част от рамката за управление на операционния риск на Банката се включва и управлението на моделните рискове, произтичащи от използваните вътрешни модели. Управлението на моделния риск има за цел да изгради среда с подходящи контроли чрез идентифициране на използваните модели, тяхната категоризация и оценка, както и спазването на изискванията на внедрените контроли. Отдел „Управление на операционния риск" изготвя годишен доклад във връзка с моделните рискове, който се предоставя на членовете на КУОР, включващ начините, по които моделите в различните редови категории съответстват на изискванията за контрол. След приключване на годишната кампания отдел „Управление на операционния риск" разработи вътрешно нормативна рамка за управление на моделния риск в съответствие с най-добрите практики и методологията на ОТП. Ежегодно се извършва инвентаризация на продуктите, предоставяни от Банките, като фокусът е подобряване на качеството на предлагането им. Целта на процеса е да се избегне възможността от настъпване на репутационен риск, поради прилагане на некоректни продажбени практики и минимизиране на риска от финансови загуби и загубата на доверие от страна на клиентите. Нов момент в кампанията беше фокуса върху най-значимите контроли, интегрирани в продажбения процес на продуктите за намаляване на риска от некоректни практики.

В Правилата за съгласуване на кредитни, разплащателни и депозитни продукти на Банка ДСК АД е предвидено, че когато при разработването на продукти е необходимо внедряването на нов процес, система или дейност, или извършването на значителни промени в съществуващи такива, те трябва да се анализират и оценят от гледна точка на всички рискове, с които са свързани, вкл. различните категории операционен риск, за да се установи тяхното влияние върху рисковия профил на Банката и да се осигури въвеждането на подходящи мерки за тяхното управление и контрол. Звеното, което изготвя концепцията за нов продукт или промяна в съществуващ такъв, е отговорно за инициране на оценката на операционния риск.

Допълнително, преди внедряването на нов процес, система или дейност тя трябва аналогично да се анализира и оцени от гледна точка на операционния риск. Оценката се подготвя от звеното, което извършва промяната и се изпраща на Отдел „Управление на операционния риск" за последваща оценка и анализ. За изготвяне на оценката се използват формите за самооценка на риска. При внедряване на ИТ системи, оценката се прави от звеното/звената, които са дефинирали бизнес изискванията за разработката.

Действителното ниво на операционния риск се следи посредством прилагането на система от ключови рискови индикатори, обхващащи основните рискови фактори, които могат да доведат до възникване на значими операционни загуби и прекъсвания на критични за Банката бизнес процеси. Системата е разработена на принципа на критични зони, с които се определя дали нивото на операционния риск е с ниска и очаквана стойност или е необходимо е да се направи анализ на причините за повишаване на стойността на конкретен индикатор и да се предприемат превантивни или коригиращи мерки. Системата от ключови рискови индикатори ежегодно се актуализира съвместно със всяко едно от звената, отговорни за следенето на конкретните индикатори.

„Нивото на толерантност към операционен риск в Банка ДСК АД" също има за цел да следи приемливия максимален праг на експозицията, която Банка ДСК е склонна да поеме в случай на възникване на операционни събития за определен период от време. Дефинирани и ежегодно актуализирани са прагове за всички отделни рискови категории за операционния риск. При определянето на праговете на загубите се изследва разпределението на загубите по отделните рискови категории за предходните десет години и се използват осреднените им стойности, които се обвързват с одобреното от УС на Банка ДСК становище, относно поемането на риск за всяка една категория операционен риск.

Методологията за идентификация на потенциалните рискове е базирана и на децентрализирана оценка, извършвана от различните звена, ползващи методологическа подкрепа от Отдел „Управление на операционния риск". Като част от този процес се изготвят и т.н. сценарийни анализи, имащи за цел да оценят потенциалните ефекти върху финансовото състояние на Банката и протичащите в нея процеси, при определена промяна на рискови фактори, свързани с вероятно за настъпване събитие с катастрофални последици. През изтеклата година ОТП предложи оценка на 16 сценарийни анализа. Основавайки се на базата от вътрешни данни за загубите и на резултатите от самооценка на риска ДСК извърши оценка на един допълнителен сценарий „Служителска грешка".

Разработените правила и процедури за проследяване и оценка на операционния риск са в съответствие с европейското и национално законодателство, стандартите на Банкова група ОТП и съществуващите най-добри банкови практики в областта на управлението на операционния риск. Събираната и анализирана информация се използва при изчисляването на размера на собствената оценка на достатъчността на капитала за операционен риск.

Съвместно решение на Унгарската централна банка и Българска народна банка за прилагане на усъвършенствани модели за изчисляване на регулаторния капитал за операционен риск от Банка ДСК на индивидуална и на консолидирана основа като част от Банкова група ОТП е в сила от 31.03.2014 година. В процеса по вътрешен анализ на адекватността на капитала (ВААК) се извършва детайлен анализ на влиянието на отделните видове риск върху капиталовата позиция на банката, включително чрез прилагане на набор от стрес тестове. Разработена е и се прилага методология за извършване на стрес тестове в рамките на операционния риск, с чиято помощ се прави оценка за достатъчността на заделения капитал за операционен риск на Банка ДСК.

Процесът по идентифициране, измерване и управление на рисковете, свързани с възлагането на дейности на изпълнители извън Банката, също е в обхвата на управлението на операционния риск и отразява съвременните изисквания на европейското и национално законодателство. Класификацията на банковите дейности и разграничаването на критичните или важни такива за Банката, създадените механизми за контрол и въздействие върху външните изпълнители от страна на Банката и надзорните органи, дефинираните минимални задължителни условия, които да са заложени в договорите с външни изпълнители, оценките на външните изпълнители и разработените стратегии за алтернативно извършване на възложените дейности имат за цел да ограничат рисковете от изпълнението на дейности от външни доставчици и да не бъде допуснат риск от концентрация и силна зависимост от външни изпълнители при осъществяване на критични или важни дейности за Банката. Докладването към Комитета за управление на операционния риск и Управителния съвет на Банка ДСК на рисковете, свързани с възлагането на критични или важни дейности на външни изпълнители, е ангажимент на Отдел „Управление на операционния риск".

Банка ДСК разполага със „Стратегия за реакция при непредвидени обстоятелства и за непрекъсване на дейността", въз основа на която е разработен и подробен „План за реакция при непредвидени обстоятелства и за непрекъсване на дейността", чиято цел е осигуряване възстановяването на най-важните процеси до предварително определени от бизнес потребностите й нива. В съответствие с него и Процедурите за възстановяване на бизнес процесите в банката ежегодно се извършва тест, който да удостовери готовността на Банката да възстанови процесите си в условия на кризисен сценарии.

През 2021 година световната пандемия и разпространение на COVID-19 продължи да бъде предизвикателство пред Банка ДСК АД в сферата на операционния риск. Кризисната за страната ситуация бе преодоляна с вземането на категорични решения и предприемането на навременни мерки, които до максимална степен защитиха живота, безопасността и здравето на служителите и клиентите на Банката и осигуриха непрекъсваемостта на дейността й.

Системата за управление на операционния риск е обект на регулярни проверки от страна на Европейската Централна Банка, Управление „Вътрешен контрол и одит" на Банка ДСК и специализирани одити, инициирани и осъществени по програма на Банка ОТП. Препоръките, отправени към Банката през 2021 г. свързани с управлението на операционния риск, са изпълнени съобразно регулаторните изисквания и в срок. За 2021 година оценката от всички одити е, че Банката има създадена организация, процедури и контролни механизми за управление на операционния риск. Те са адекватни на обема на дейността и непрекъснато променящата се среда и развитие на Банката.

Управление на риска (хеджиране)

Банка ДСК използва деривативи под формата на форуърди, фючърси, суапове и опции за управление на дадена експозиция към пазарен риск или за търговия.

Банка ДСК цели управление на риска като със счетоводното отчитане на хеджирането се цели във финансовите отчети да бъде представен ефектът от дейностите на Банката по управление на риска, при които се използват финансови инструменти за управление на експозиции, възникващи вследствие на особени рискове, които могат да окажат въздействие върху печалбата или загубата.

Подробна информация е предоставена в годишния финансов отчет.

Инвестиционна програма

През годината Банка ДСК е направила инвестиции за 27,1 млн. лв.

От които за информационни технологии в размер на 17,2 млн. лв., като делът им е 64% от всички инвестиции (за 2020 г. този дял е 49 %).

Съществено изменение се дължи от инвестиции свързани с реализиране на по-голям дял бизнес проекти през 2021г., в сравнение с предходния период

Одиторски възнаграждения

Съвместният независим финансов одит на годишните финансови отчети на Банка ДСК за 2021 г. беше извършен от регистрираните одитори „ЪРНСТ И ЯНГ ОДИТ" ООД и „АФА" ООД. Начислените суми (1,3 млн. лв.) за услугите, предоставени от независимите одитори са разпределени както следва:

- независим финансов одит – 1,2 млн. лв.;
- други услуги, несвързани с одита – 0,1 млн. лв.

Събития след края на отчетния период

Започналият на 24 февруари 2022 г. военен конфликт между Русия и Украйна, който продължава и към датата на този финансов отчет, води до сътресения на водещите финансови пазари по света, а проблемите с веригите на доставка, породени и от пандемията COVID-19, се очаква да се усложнят още повече вследствие на този конфликт. На Руската федерация са наложени икономически санкции от страна на Европейския съюз, САЩ и други държави. Очаква се и значително повишаване на цените на петрола, газа и други основни суровини, както и повишена инфлация на глобално ниво. На този етап не може да се предвиди изходът на този военен конфликт и е трудно да бъдат прогнозирани неговите дългосрочни ефекти върху глобалното икономическо и социално развитие.

Ръководството преценява, че основният риск за Банката е тя да не може да възстанови в пълен размер стойността на активите, свързани със засегнатите държави (в т. ч. парични средства в банки, оперирящи на територията на Украйна и Русия; предоставени кредити на клиенти на тези две държави; ценни книжа, емитирани от Руската федерация). Ръководството на Банка ДСК оценява това събитие като некоригиращо, настъпило след датата на баланса и съответно, в настоящия консолидиран финансов отчет не са отразени корекции в стойностите на активите, ако такива биха били необходими вследствие на значително увеличение на кредитния риск. На този етап на развитие на ситуацията и динамиката, с която се развиват обстоятелствата, не може да се направи надеждна преценка и измерване на възможните ефекти от конфликта върху дейността, активите и икономическото развитие на Банката. Ръководството е предприело мерки за ограничаване на възможните последствия върху дейността на Банка ДСК.

Към 31 декември 2021 г. балансовата стойност на експозициите към контрагенти от Русия е 190 547 хил. лв., в това число 183 376 хил. лв. под формата на държавни ценни книжа. Една от емисиите на стойност 107 312 хил. лв. е продадена след края на отчетния период на цена, близка до балансовата стойност.

Общият размер на експозицията към клиенти от Украйна е 1 709 хил. лв.

Няма други значими събития, идентифицирани след края на отчетния период.

Основни цели за 2022 г.

През 2022 г. ръководството на Банката поставя следните приоритети в дейността:

- Бюджетът за 2022 г. е изграден на предположението за икономически растеж (3.2% ръст на БВП и средногодишна инфлация 3.9% за 2022 г.)
- Запазване на водещата роля на Банка ДСК при пазарния дял на потребителски кредити;

- **Използване потенциала за растеж в конкретни сфери (жилищен пазар, лизинг, малък бизнес, краткосрочни кредити и инвестиционни продукти);**
- **Създаване на водещи пазарни дигитални решения;**
- **Намаляване на портфейла от нередовни кредити;**
- **Консервативен подход при управлението на капитала;**
- **Ликвидна политика, балансирана между риск и рентабилност;**
- **Принос към зеления преход чрез прилагане на ESG стандарти.**

Докладът за управлението и дейността на Банка ДСК АД за 2021 г. е приет от Управителния съвет с протокол №7 от 11.03.2022 г.

Тамаш Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Банка ДСК АД София 9 2115

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

ДЕКЛАРАЦИЯ
ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
в съответствие с чл. 39 ЗСч и член 100н ЗППЦК

1. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 1, б. а

Банка ДСК АД спазва по целесъобразност Националния кодекс за корпоративно управление, публикуван на интернет страницата на Българска фондова борса, в съответствие с чл. 39 ЗСч и на член 100н ЗППЦК;

2. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 3

Описание на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на емитента във връзка с процеса на финансово отчитане:

Системата за вътрешен контрол на Банка ДСК АД се базира на ефективно вътрешно управление и рамка за вътрешен контрол, която включва ясна организационна структура и добре функциониращи независими звена за вътрешно управление на риска, нормативно съответствие и вътрешен одит, които имат необходимите правомощия, статут и ресурси, за да изпълняват своите функции. Звената за управление на риска и звеното за нормативно съответствие са обект на преглед от страна на звеното за вътрешен одит.

Ръководителите на функциите за вътрешен контрол са в състояние да действат самостоятелно и независимо както и могат да изразяват притесненията си и да предупреждават пряко ръководния орган с надзорна функция, при необходимост, когато неблагоприятното развитие на даден риск засяга или може да засегне Банката.

Изградената рамката за вътрешен контрол в Банка ДСК АД осигурява:

а. осъществяването на ефективни и ефикасни операции;

б. разумно осъществяване на дейността;

в. подходящо установяване, измерване и смекчаване на рисковете, на които е изложена Банката;

г. надеждност на финансовата и нефинансовата информация, която се докладва;

д. надеждност на финансовата и нефинансовата информация и на отчетността;

е. спазване на законовите и подзаконовите актове, надзорните изисквания и прилаганите от институцията вътрешни политики, процедури, правила и решения.

В процеса на оперативна работа в Банката, е организиран и се осъществява вътрешен финансов контрол - предварителен, текущ и последващ. В рамките на дейността на Банката са утвърдени системи за вътрешен контрол върху финансовата отчетност.

Предварителният контрол се извършва при всички видове счетоводни операции и предхожда извършването на счетоводните операции и има за цел да осигури тяхното законосъобразно реализиране.

Текущият контрол при операции с висока степен на операционен риск се извършва в процеса на осъществяване на банковите операции и има за цел текущото отстраняване на отклонения от установените правила и ред за извършване и оформяне на счетоводните операции, осигуряване на тяхното законосъобразно осъществяване, своевременно отстраняване на допуснатите грешки и други.

Последващият контрол обхваща всички действия и мерки, с цел своевременно да се открият незаконосъобразни действия и операции, пропуски и грешки, злоупотреби, разхищения и други нередности, които са били допуснати, въпреки взетите мерки от предварителния и текущия контрол.

Вътрешно-контролната среда, изградена от Банката, осигурява надеждността на отчетната информация. Функциите по контрол върху финансовата отчетност обхващат: организационна и оперативна независимост на звеното отговарящо за

финансовата отчетност от бизнес направленията; съгласуваност между организационната структура и процесите по контрол и управление на свързаните рискове чрез ясно определяне на отговорностите; интегрирани информационни системи даващи възможност за изготвяне на детайлни справки и отчети; разработена рамка от процедури и правила, свързани с финансовата отчетност и информационната сигурност; дефиниране и съблюдаване на нива на одобрение и система от вътрешни контролни процеси;

Част от структурата на Банка ДСК АД е Направление Управление на риска, основните задачи на което са свързани с: поддържането на адекватна политика за поемане на риск и методологии за оценка на риска, в съответствие с рисковия апетит и възприетата стратегия за управление на риска; организиране и осигуряване на адекватна система за измерване, докладване и ефективно управление на риска; планиране и управление изпълнението на проекти в сферата на управлението на риска; осигуряване на регулаторна и вътрешна отчетност, свързана с управление на кредитния, пазарния и операционния риск.

Контролът и управлението на риска на Банката се определя в зависимост от рисковия апетит и възможностите на Банката да осъществява мониторинг на поетите от нея рискове. За целта Банка ДСК АД има ясно дефинирани нива на компетентност, според вида и общия размер на риска, който се поема към клиент/контрагент и клиентска група. Звената, ангажирани с одобрителни и контролни функции в кредитния процес, са независими от бизнес направленията.

Банката използва вътрешна рейтингова система за оценка на кредитоспособността на своите клиенти.

Освен чрез клиентските и контрагентски лимити, Банка ДСК ограничава концентрацията на експозициите си и чрез отраслови лимити за фирмените си клиенти. Отрасловите лимити се определят съгласно методика, приета с Правилата за поемане на риск и се одобряват от Съвета по кредитите и лимитите, а спазването им се контролира от направление Управление на риска. Преразглеждане или актуализиране на лимитите би могло да се предложи при промяна в бизнес плана за рисковите експозиции към фирмените клиенти на Банката, при промени в макроикономическата рамка, които оказват или биха оказали съществено влияние върху развитието на принадлежащите към отрасъла фирми, респ. върху финансовите показатели на отраслите или при увеличаване на бизнеса над одобрения план за годината. В допълнение, Банка ДСК регулярно оценява степента на риск, асоциирана със секторите в икономиката и влиянието, което мерките за борба с пандемията имат върху тях.

В областта на пазарния риск действат позиционни лимити, stop-loss лимити, VaR лимити и др., които подпомагат адекватното управление на този вид риск. Спазването на контрагентските лимитите е осигурено чрез тяхното интегриране в системата за сключване на трежъри сделки, като по този начин играят ролята на превантивен контрол. Отдел Управление на пазарния риск осъществява последващ контрол на пазарните лимити (VaR, Stop loss, BPV). В рамките на Банковата група са изградени специализирани аналитични среди, които позволяват своевременно наблюдение и управление на рисковете. Има изградена система за ескалация при нарушение на лимит и са дефинирани конкретни срокове за предприемане на коригиращи мерки в случай на нарушение. Самите лимити подлежат на регулярен преглед и актуализация в зависимост от промените в бизнес плановете и бизнес средата.

Банката има изработена надеждна система за идентификация, регистрация и последваща актуализация на всички възникнали събития, предизвикващи финансови щети, така и събития, които влияят на доброто име и репутацията на Банката. Събраната информация подлежи на регулярен анализ и представяне пред компетентните органи на управление на Банката, с цел предприемане на адекватни мерки, с които да се ограничи и предотврати възникването на подобен род събития. Изготвени са планове за реакция при непредвидени обстоятелства, които да позволят запазване на работоспособността на Банката и ограничаване на финансовите и репутационни ефекти от тяхното възникване.

С цел подсилване и улесняване прилагането на стабилна рамка за управление на риска, в Банката е осигурено и допълнително второ ниво на контрол чрез функцията на Риск контрольора в Направление Управление на риска. Като част от втората линия за защита, функцията за контрол на риска подпомага въвеждането на мерки и валидира наличието на механизми за управление на риска, за да гарантира, че съществуващите процеси и контрол са подходящи и ефективни за финансовата институция. Риск контрольорът извършва самостоятелни и независими проверки и мониторинг на функционирането на механизмите за управление на риска, идентифицира различни видове риск, оценява въздействието им и докладва слабости и пропуски, които могат да възникнат или вече са възникнали при изпълнение на процесите, свързани с управление на риска и поддържане на нивото му в рамките на рисковия апетит.

Дирекция Нормативно съответствие осигурява адекватно идентифициране, измерване и управление на риска, свързан с нормативното съответствие, който Банка ДСК може да претърпи като резултат от несъответствие с приложимите закони, надзорни изисквания, кодекси за поведение и стандарти в областите на съответствие, приложими към банковата дейност.

Дирекцията осъществява контрол за спазването на действащата правна рамка, надзорните изисквания и вътрешните актове на Банка ДСК и Групата на ОТП Банк, в т.ч. Етичния кодекс, Правила за конфликт на интереси, за защита на личните данни, за прилагане на санкционни програми и др. Звеното извършва оценка за съответствие на продуктовите предложения със съществуващата правна рамка и, ако е уместно, с всички известни предстоящи промени в законодателството, както и с надзорните изисквания. Дирекция Нормативно съответствие предоставя методическа помощ и осъществява контрол върху дейността на Банка ДСК, в качеството ѝ на инвестиционен посредник, и предлага мерки за отстраняване на несъответствията в тази област.

Управление Вътрешен одит е структурната единица за независим вътрешен одит.

Организационното позициониране осигурява независимост при планирането и осъществяването на дейността по вътрешен одит, а докладването се извършва на най-високо управленско ниво - Управителен съвет, Надзорен съвет, управление Вътрешен одит на мажоритарния акционер ОТП Банк Унгария.

Целта, правомощията и отговорностите на Управление Вътрешен одит са регулирани с Правила за вътрешен одит на Банка ДСК АД. Правилата са съобразени с действащите норми на: Закон за Българска народна банка, Закон за кредитните институции, Наредба № 10 на Българската народна банка от 24 април 2019 за организацията, управлението и вътрешния контрол в банките, Закон за комисията за финансов надзор, Закон за публичното предлагане на ценни книжа, Закон за дружествата със специална инвестиционна цел, Закон за прилагане на мерките срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти, Закон за пазарите на финансови инструменти.

Фокусът на дейността се определя от оценката на риска на отделните видове дейности, включително възложените на външни изпълнители, процеси, структурни и управленски звена на Банка ДСК и дъщерните дружества; от очакванията на висшия мениджмънт, от стратегическия план на Банката и плана за непрекъсваемост на дейността; от бизнес плана, бюджета и инвестиционната политика на Банката; от постоянното оптимизиране на управленските процеси и на банковите операции, централизиране на определени дейности и процеси, предлагане на нови банкови продукти и програмното им осигуряване, разработването и внедряването на нови програмни продукти.

3. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 4

Информация по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане:

3.1. Банка ДСК АД няма значими преки или косвени акционерни участия по смисъла на чл. 85 (отм.) от Директива 2001/34/ЕО;

3.2. Банка ДСК АД няма акционери, които притежават акции със специални права на контрол;

3.3. Банка ДСК АД няма въведени ограничения върху правата на глас на акционерите;

3.4. Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет и внасянето на изменения в Устава са:

- Устав на Банка ДСК АД;
- Правила за управление на Банка ДСК АД и Раздел V Механизъм за вземане на решения към тях;
- Политика за оценка на пригодността на членовете на управителния съвет/съвета на директорите и надзорния съвет, изпълнителните директори и ключов персонал в Банка ДСК и дъщерните дружества;
- Правила за конфликт на интереси.

3.5.1. Правомощията на членовете на Надзорния съвет и Управителния съвет на Банка ДСК АД са определени в:

- Устава на Банка ДСК АД;
- Правилата за управление на Банка ДСК АД и Раздел V Механизъм за вземане на решения към тях.

3.5.2. Членовете на Надзорния съвет и Управителния съвет на Банка ДСК АД нямат право да вземат решение за емитиране или обратно изкупуване на акции.

4. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 5

Състав и функциониране на административните, управителните и надзорните органи и техните комитети:

4.1. Съставът, съответно изискванията към състава на управителните и надзорните органи, Одитния комитет, Комитета по риска, Комитета за подбор, Комитета за възнагражденията, както и състава на Комитета за управление на активите и пасивите, Инвестиционния комитет, Комитета по развитие на продукти, ценообразуване и продажби, Съвет по кредитите и лимитите, Централизирана комисия по проблемни кредити и Комитета по управление на данни и анализи на Банка ДСК АД са определени в:

- Устава на Банка ДСК АД;
- Правилата за управление на Банка ДСК АД;
- Правилата/процедурите за работа на съответния комитет.

4.1.1. Състав на Надзорния съвет

Надзорният съвет се състои най-малко от 3 и не повече от 7 члена, които отговарят на изискванията на чл. 10 и чл. 11 от ЗКИ, наредбите на БНБ за прилагането им и Насоки EBA/GL/2017/11 и EBA/GL/2017/12 на ЕБО.

Една трета от членовете на Надзорния съвет са независими по смисъла на чл. 10а, ал. 2 от ЗКИ и Насоки EBA/GL/2017/12 на ЕБО.

4.1.2. Състав на Управителния съвет

Управителният съвет се състои най-малко от 3 и не повече от 9 члена, които отговарят на изискванията на чл. 10 и чл. 11 от ЗКИ, наредбите на БНБ за прилагането им и Насоките на Европейския банков орган EBA/GL/2017/11 и EBA/GL/2017/12.

4.1.3. Състав на Одитния комитет

Одитният комитет се състои от трима члена, които се избират и освобождават с решение на Общото събрание на акционерите на Банката, въз основа на предложение на председателя на Управителния съвет, отговарящи на изискванията, предвидени в Закона за независимия финансов одит, двама от които, отговарящи на изискванията за независимост по смисъла на чл. 10а, ал. 2 от ЗКИ.

4.1.4. Състав на Комитета по риска, Комитета за подбор, Комитета за възнагражденията

Трите комитета се състоят най-малко от трима членове, които се избират от Надзорния съвет на Банката измежду неговите членове, мнозинството (поне двама) от членовете на всеки от комитетите трябва да са независими по смисъла на чл. 10а, ал. 2 от ЗКИ. Председателят на Комитета по риска не може да е едновременно и председател на Комитета за подбор, на Комитета за възнагражденията или на Одитния комитет, както и председател на Надзорния съвет на Банката.

4.1.5. Съставите на комитетите към Управителния съвет са определени по длъжности измежду служителите в Правилата за управление на Банка ДСК АД.

4.2. Функционирането на управителните и надзорните органи и комитетите на Банка ДСК АД е уредено в:

- Правилата за управление на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Надзорния съвет на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Управителния съвет на Банка ДСК АД;
- Статута на Одитния комитет на Банка ДСК АД
- Правилата за работа на Комитета по риска на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Комитета за подбор на Банка ДСК АД;

- Правилата за работа на Комитета за възнагражденията на Банка ДСК АД;
- Правилата за дейността на Комитет за управление на активите и пасивите на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Инвестиционния комитет на Банка ДСК АД;
- Правилата за работа на Комитет по развитие на продукти, ценообразуване и продажби на Банка ДСК АД.

4.3. Функциите на Надзорния съвет на Банката са следните:

- Осъществява общ надзор върху законосъобразността и целесъобразността на банковата дейност и работата на изпълнителните органи.
- Контролира изпълнението на решенията на Общото събрание на акционерите и на Управителния съвет.
- Избира и освобождава членовете на Управителния съвет и определя възнаграждението и мандата им. Промените в състава на Управителния съвет не произвеждат действие, ако не е налице одобрение на БНБ.
- Одобрява решения на Управителния съвет за избор и освобождаване на председател и на заместник-председател на Управителния съвет (ако такъв е избран), на Главен изпълнителен директор и Изпълнителни директори.
- Одобрява стратегическия и годишен бизнес план и бюджета на Банката.
- Одобрява решения за започване извършването и прекратяване на дейности в рамките на получения лиценз за банкова дейност.
- Свиква заседания на Общото събрание на акционерите и на Управителния съвет.
- Проверява и предлага за одобрение от Общото събрание на акционерите годишните финансови отчети, доклада за дейността на Банката и предложението на Управителния съвет за разпределение на печалбата.
- Одобрява решения на Управителния съвет за основни промени в организационната и управленската структура на Банката, посочени в Правилата за управление и за създаване или закриване на клонове по смисъла на Търговския закон.
- Одобрява решения за създаване на други фондове, освен задължителните, и определя условията за тяхното използване.
- Измежду своите членове избира членовете на Комитет за подбор, Комитет по риска и Комитет за възнагражденията и приема техните правила за работа. В правилата, наред с другото, се уреждат ролята, състава и задачите на всеки от комитетите и процедура за обмен на информация и доклади между съответния комитет, Надзорния и Управителния съвет и други заинтересовани лица.
- Одобрява правилата за работа на Управителния съвет.
- Одобрява политиката по доходите в Банката и Банковата група, приема Политиката за възнагражденията и упражнява надзор за прилагането ѝ.
- Одобрява приемане на основни вътрешни правила и политики, когато това е предвидено в Правилата за управление.
- Одобрява решения за отпускане на вътрешни кредити, когато това е предвидено в нормативни актове или във вътрешни актове на Банката.
- Одобрява решения за учредяване на дружества.
- Одобрява решения за придобиване и разпореждане с акции и дялови участия в банки и други дружества, притежавани с инвестиционна цел, в посочените в Правилата за управление на Банката случаи.
- Проверява и одобрява тримесечните доклади за дейността на Управителния съвет, включително за промени в организационната и управленска структура на Банката, направени през отчетния период.

- По своя преценка може да изисква от Управителния съвет сведения или доклади по всеки въпрос, засягащ дейността на Банката.
- Изпълнява други функции, предвидени в закона, Устава, Правилата или други вътрешни актове на Банката и се произнася по всеки въпрос, повдигнат пред него от Общото събрание на акционерите.

4.4. Функциите на Управителния съвет на Банката са следните:

- Взема решения по осъществяване на банковата политика и представлява Банката.
- Взема решения за започване извършването и прекратяване на дейности в рамките на получения лиценз за банкова дейност.
- Изготвя стратегическия и годишен бизнес план и бюджет на Банката.
- Взема решения за избор и освобождаване на председател и на заместник-председател на Управителния съвет (ако такъв е избран), на Главен изпълнителен директор и Изпълнителни директори.
- Разглежда тримесечните отчети на Банката; приема и предлага годишните финансови отчети за утвърждаване от Общото събрание на акционерите чрез Надзорния съвет.
- Предлага чрез Надзорния съвет на Общото събрание на акционерите начин за разпределяне на печалбата, като определя частта, която се отнася във фонд Резервен и в другите фондове, както и частта, която се разпределя като дивидент или се използва за увеличаване на капитала.
- Предлага на Общото събрание на акционерите да избере две одиторски дружества, които съвместно да извършват независим финансов одит на годишните финансови отчети на Банката и на надзорните отчети, определени от БНБ.
- Приема правила за работа на Управителния съвет.
- Отговаря за адекватното и ефективно вътрешно управление и приема вътрешни правила и политики относно дейностите на Банката, включително: 1) за организацията и дейността на вътрешния контрол; 2) за избягване на конфликти на интереси; 3) за гарантиране надеждността на системите за счетоводна и финансова отчетност; 4) за гарантиране на финансовия и оперативен контрол и спазването на нормативните изисквания и стандарти.
- Приема вътрешни актове, уреждащи индивидуалната и колективна оценка за пригодност на членовете на Управителния и Надзорния съвет и на лицата, заемащи ключови позиции в Банката. Актовете предвиждат и правила относно състава и приемствеността при членовете на съветите.
- Отговаря за утвърждаването на корпоративна култура и ценности в Банка ДСК, които насърчават отговорно и етично поведение, като приема съответните вътрешни актове.
- Отговаря за упражняването на ефективен контрол върху пряко подчинените на Главен изпълнителен директор и на ръководителите на направления висши ръководни служители.
- Одобрява политиката и методите на управление на кредитния риск, както и методиките за определяне на лимити при поемане на риск и за оценка на рисковите експозиции.
- Взема решения за промени в организационната и управленска структура на Банката, състоящи се в откриване и/или закриване на основни и/или самостоятелни звена в структурата на Банката и за откриване и закриване на клонове по смисъла на Търговския закон.
- Определя нивата на риск апетит и риск толеранс.
- Осъществява ефективен контрол на решенията на Комитета за управление на активите и пасивите по отношение на управлението на ликвидния риск.
- Разглежда тримесечните отчети на Комитета за управление на активите и пасивите и одобрява тримесечната оценка на ликвидния, валутния, лихвения, пазарния и операционния риск.

- Одобрява политиката за управление на ликвидността, както и плана за управление на ликвидността в случай на ликвидна криза.
- Одобрява Вътрешния анализ на адекватността на ликвидността (ВААЛ).
- Одобрява Вътрешния анализ на адекватността на капитала (ВААК), който представя адекватността на регулаторния и вътрешния капитал за покритие на рисковете, свързани с дейността на Банката.
- Взема решения за отпускане на вътрешни, големи и други кредити, когато това е предвидено в нормативни актове или във вътрешни актове на Банката.
- Взема решения за получаване от Банката на кредити и кредитни линии и учредяване на обезпечения, включително в полза на трети лица.
- Приема методологията и процеса на планиране, и на принципите за контролинг.
- Приема правилата за политиката по доходите в Банката и Банковата група.
- Осъществява контрол за спазване на процеса за оповестяване и комуникация с компетентни институции и други заинтересовани лица.
- Взема решения за учредяване на дружества, за придобиване и разпореждане с акции и дялови участия.
- Взема решения за упражняване на правата на Банката, произтичащи от участието ѝ в дружества, по отношение на увеличаване или намаляване на капитала, преобразуване, прекратяване на дейността и ликвидация на дружеството.
- Взема решение за назначаване на прокурист.
- Взема решение за създаване на други фондове, освен задължителните, и определя условията за тяхното използване.
- Докладва за дейността си най-малко веднъж на три месеца пред Надзорния съвет, включително за промени в организационната и управленска структура на Банката, направени през отчетния период.
- Уведомява незабавно председателя на Надзорния съвет за всички настъпили обстоятелства, за които може основателно да се счита, че са от съществено значение за Банката или нейните операции.
- Взема решение и по всички други въпроси, свързани с банковата дейност, ако това е предвидено в нормативен акт, в Устава, Правилата или други вътрешни актове или ако прецени, че това е необходимо и ако не са от изключителната компетентност на Общото събрание на акционерите или на Надзорния съвет.

4.5. Функциите на Одитния комитет на Банката са следните:

- Информира Управителния съвет за резултатите от задължителния одит и пояснява по какъв начин задължителният одит е допринесъл за достоверността на финансовото отчитане, както и ролята на Одитния комитет в този процес.
- Наблюдава процеса на финансово отчитане и представя препоръки и предложения, за да се гарантира неговата ефективност.
- Наблюдава ефективността на вътрешната контролна система, на системата за управление на риска и на дейността по вътрешен одит по отношение на финансовото отчитане в Банката.
- Наблюдава задължителния одит на годишните финансови отчети, като взема предвид констатациите и заключенията на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори във връзка с извършвани проверки на работата на регистрирания одитор с цел гарантиране на качеството ѝ.
- Проверява и наблюдава независимостта на регистрираните одитори в съответствие с нормативните изисквания, включително целесъобразността на предоставянето на незабранени услуги, извън одита на банката, като дава предварително одобрение за сключване на договори с регистрирания одитор за възлагане на такива услуги.

- Уведомява Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори и Управителния съвет на Банката в 7-дневен срок от датата на всяко дадено одобрение за сключване на договор за възлагане на незабранени услуги извън одита и за всяко одобрение по чл. 66, ал. 3 от ЗНФО.
- Отговаря за процедурата за подбор на одиторските дружества, които съвместно извършват одит на годишните индивидуални и консолидирани финансови отчети на Банката, препоръчва на Управителния съвет да предложи на общото събрание на акционерите назначаването им, съответно отлагане на срока за оттеглянето на одиторско дружество.
- Отчита дейността си пред общото събрание на акционерите.
- Изготвя и предоставя на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в срок до 31 май годишен доклад за дейността си.
- Препоръчва на Управителния съвет да предложи на Общото събрание на акционерите предсрочното освобождаване на всяко от одиторските дружества при наличие на основателни причини.

4.6. Функциите на Комитета по риск, Комитета за подбор, Комитета за възнагражденията на Банката са следните:

- Комитетът по риск предоставя съвети на Надзорния съвет и Управителния съвет във връзка с цялостната стратегия по отношение на риска и склонността на Банката към поемане на риск, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правилата за работа на Комитета по риска на Банка ДСК АД.
- Комитетът за подбор извършва подбор на кандидати за членове на Управителния съвет, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правила за работа на Комитета за подбор на Банка ДСК АД.
- Комитетът за възнагражденията осигурява възможност за вземане на компетентни и независими решения по отношение на политиките и практиките за възнагражденията, както и по създадените чрез тях стимули за управление на риска, капитала и ликвидността, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правила за работа на Комитета за възнагражденията на Банка ДСК АД.

4.7. Функциите на комитетите към Управителния съвет на Банката са следните:

- Комитетът за управление на активите и пасивите упражнява контрол върху управлението на активите и пасивите на Банката с цел постигане на максимална възвращаемост в рамките на одобрените от Управителния съвет бюджетни цели и апетит за поемане на риск, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правила за дейността на Комитет за управление на активите и пасивите на Банка ДСК АД.
- Инвестиционният комитет управлява инвестиционната програма и големите разходи на Банката с цел максимална възвръщаемост на инвестициите, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правила за дейността на Инвестиционния комитет на Банка ДСК АД.
- Комитетът по развитие на продукти, ценообразуване и продажби управлява и развива продуктите, услугите и пакетите от продукти и услуги при оптимизиране на доходността им за Банката, с цел удовлетворяване на клиентските потребности, поддържане на лидерски позиции, повишаване на конкурентоспособността и увеличаване на клиентската база, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правила за дейността на Комитета по развитие на продукти, ценообразуване и продажби на Банка ДСК АД.
- Съветът по кредитите и лимитите отговаря за вземането на решения във връзка с гарантиране на оптималния баланс на риск и изгода съгласно банковата стратегия в рамките на кредитирането на по-големите корпоративни клиенти и регулиране на държавния и контрагентския риск, който Банката поема при сключване на сделки с държави и финансови институции, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правилата за дейността на Съвета по кредитите и лимитите на Банка ДСК АД.

- Централизираната комисия по проблемни кредити отговаря за управлението и преструктурирането на проблемни кредити на Банката, като функционирането й е подробно разписано в Правилата за управление и Правилата за работа на Централизираната комисия по проблемни кредити на Банка ДСК АД.
- Комитетът по управление на данни и анализи отговаря за управлението и развитието на данните, получени и обработвани във връзка с осъществяване на цялостната дейност на Банката, като функционирането му е подробно разписано в Правилата за управление и Правила за дейността на Комитет по управление на данни и анализи на Банка ДСК АД.

5. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 6

Описание на политиката на многообразие, прилагана по отношение на административните, управителните и надзорните органи:

Банка ДСК осигурява многообразие чрез:

- балансирана полова и възрастова структура на всички нива на управление и контрол;
- образователно ниво и различни области от знанието (финанси, право, информационни технологии) в съответствие с националните регулаторни изисквания;
- адекватен за съответните позиции професионален опит при спазване на регулаторните изисквания.

Многообразието в Банка ДСК е свързано и с приемствеността между традициите в исторически аспект и бързото адаптиране към новите технологии в областта на финансовите услуги.

Тамаш Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Банка ДСК АД София 9

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ
в съответствие с чл. 41 и чл. 48 от Закона за счетоводството

ЦЕЛ

Банка ДСК се стреми да създава и поддържа високи стандарти за клиентско обслужване, модерни и удобни продукти и услуги, най-добри корпоративни и етични практики в работата с всички заинтересовани страни, спазвайки относимото законодателство.

Сред ключовите цели на Банката е и постигането на лидерската позиция на пазара по отношение на всички сегменти на банкирането, като в същото време се акцентира върху редица инициативи в областта на устойчивото развитие. Банката отстоява позицията си на лидер по доверие сред потребителите на банкови и финансови услуги в страната и е сред най-предпочитаните работодатели в банковия сектор.

СТРАТЕГИЯ

Изправени пред предизвикателствата на бизнес средата – свиване на лихвените маржове, силна конкуренция, нарастващи регулаторни изисквания и не на последно място ограниченията, свързани с COVID 19 пандемията, съчетани с вътрешнобанкови предизвикателства, нашата амбиция е да трансформираме Банката с цел реализиране на бизнес стратегията, като същевременно непрекъснато подобряваме финансовите резултати.

Стратегията се гради на четири стълба за бъдещо развитие:

Отбранителен – запазване на пазарния дял на потребителските кредити и предотвратяване на ерозията на лихвения марж.

Офанзивен – ускоряване в конкретни области, където виждаме потенциал за нарастване на пазарния дял – Малък бизнес – увеличаване на кредитния портфейл с 40% в тригодишен хоризонт; Кредитни карти –постигане на 25% увеличение на портфейла за период от три години; Потребителско финансиране – 3 пъти по-висок портфейл през 2024 г.; Инвестиционни фондове – амбиция за прехвърляне на 10% от депозитите в инвестиционни продукти; Лизингов пазар – засилване на водещата роля на пазара чрез постигане на 30% пазарен дял през 2024 г.; Пазар на жилища – продължаващо нарастване на пазарния дял.

Дигитална трансформация – дигитализиране на съществуващите основни продукти, процеси и услуги по начин, ориентиран към клиента, създаване и разширяване на печеливши и атрактивни за клиента бизнес предложения, възможни чрез технологиите.

Регулаторни изисквания - стратегия за намаляване на портфейла на необслужваните кредити – за да отговорим на изискванията на ЕЦБ; ESG /Екологично, социално и корпоративно управление/- създаване на вътрешни политики, за да отговорим на регулаторните очаквания; подготовка за преход към еврото – възможно присъединяване към еврозоната през 2024 г.

ОРГАНИЗАЦИОННА СТУКТУРА, ИНФРАСТРУКТУРА, ПРОДУКТИ:

Банка ДСК е собственост на унгарската Банка ОТП – банката-майка на Група ОТП, която е най-големият доставчик на финансови услуги в Унгария и регионален лидер на пазара в Централна и Югоизточна Европа. Група ОТП предлага висококачествени финансови решения на повече от 18 милиона клиенти в единадесет страни, използвайки своята клонова мрежа от над 1 600 офиса, мащабна АТМ мрежа и иновативни дигитални канали.

Заедно с дъщерните си дружества Банка ДСК предлага широка гама от допълнителни услуги като: пенсионно осигуряване, управление на активи, охрана, транспорт и инкасова дейност, туристически услуги.

СЛЕДВАНИ ПОЛИТИКИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОСНОВНИТЕ И СПОМАГАТЕЛНИТЕ ДЕЙНОСТИ:

Клиентско обслужване

Фокусът върху клиента е от ключова важност в дейността на Банката. Ето защо през 2021 г. с пандемията от коронавирус, тя продължава усилията си към осигуряване на още по-гъвкаво обслужване и продукти спрямо индивидуалните потребности на клиентите, за да могат да взимат правилните финансови решения в необичайната ситуация. Банката реагира бързо и адекватно, за да осигури **безопасността на своите служители и клиенти**. Беше разработена специална секция на корпоративния сайт, както и визуални материали, от които клиентите получаваха актуална информация за реда за безопасно обслужване в офисите на Банката, възможностите за ползване на дистанционни услуги и друга полезна информация. В периодите на активно разпространение на вируса в страната, Банка ДСК осигури безопасен достъп на клиентите си до своите офиси, препоръча използване на мрежата от устройства за машинно обслужване, електронното банкиране ДСК Директ и мобилното банкиране DSK Smart, както и на банкови карти за безкасови плащания при търговци (вкл. On-line). За да избегне концентрация на голям брой клиенти, Банка ДСК продължи да популяризира сред клиентите услугата за предварително запазване на час за посещение в по-големите офиси. За служителите от всички звена на Централно управление продължи да прилага възможността за работа от вкъщи, вкл. по график.

В подкрепа на клиенти, засегнати от въведените мерки за ограничаване на пандемията, бяха предложени **различни възможности за отсрочване и уреждане на задължения** с цел осигуряване на стабилност, спокойствие и сигурност. И през 2021 г. клиентите на Банка ДСК продължиха да могат да се възползват от Реда за отсрочване и уреждане на изискуеми задължения към банки, във връзка с въведеното на 13 март 2020 г. извънредно положение. Също така, Банка ДСК удължи срока и предложи нови допълнителни схеми за отсрочване, с което реално даде възможност на клиентите си да ползват по-дълъг гратисен период, първоначално договорен по реда на мораторнума. Допълнително, запазихме възможност за клиентите си да ползват безлихвени потребителски кредити за физически лица по Програма за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради ситуацията, предизвикана от COVID-19, на база сключено споразумение с Българска банка за развитие (ББР). Банка ДСК оказа подкрепа и на своите бизнес клиенти от МСП сегмента, като им предостави възможност за гарантирани от ББР кредити със споразумение за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността.

Като цяло, Банка ДСК има утвърдени традиции в измерването на удовлетвореността на своите банкови клиенти. През 2020 г. Банка ДСК въведе нова метрика за измерване на клиентското изживяване, която позволява на клиента да даде своята оценка за обслужването непосредствено след посещение в офис на Банката. Този подход гарантира прозрачност и осигурява възможност за предприемане на незабавни действие в посока подобряване на обслужването във всеки един банков офис. Банка ДСК използва като метрика транзакционния NPS (Net Promoter Score) – водещ световен индикатор за измерване на клиентското изживяване. Транзакционният NPS се повишава през 2021 в сравнение с 2020, като остава стабилен в рамките на цялата година. Този резултат показва високото ниво на качеството на обслужване и положително изживяване, които клиентите получават в Банка ДСК.

Банка ДСК продължава да работи за **подобряване на клиентското обслужване**. През 2021 г. активно развиваше стратегическата си инициатива за въвеждане на нова визия за обслужване **(New Service Vision)**, чиято цел е да осигури изключително клиентско преживяване.

Вследствие на тенденциите от последните няколко години и основно пренасочването на голяма част от транзакциите към машинни и електронни канали, както и предвид повишаващите се изисквания на потребителите по отношение на предоставянето на преддоговорна информация и консултация за най-подходящите за тях финансови продукти и услуги, Банката стартира внедряване на нов модел на обслужване в цялата си клонова мрежа – за клиентите „масов сегмент". Моделът осигури специализирано обслужване на клиенти, като тези от тях посетили офис само за платежна операция могат да разчитат на бързина на обслужване и намаляване на времето за изчакване, а клиентите, които имат интерес към банков продукт/услуга – на професионална и индивидуална консултация и финансов съвет от консултант „Индивидуално банкиране". Целта на промяната на досегашния модел е Банката да предложи още по-добро клиентско изживяване и ефективно управление на клиентопотока в офисите, като в същото време подпомогне служителите в процеса на подобряван на тяхната увереност, надграждане на техните умения и компетентност.

И не на последно място, по отношение на подобряването на клиентското обслужване, Банка ДСК прави **регулярни проучвания на пазара на финансови услуги**, търсейки нови възможности и ниши за подобрение на услугите, които предлага, както и да наблюдава как се развиват вече наложените на пазара стандарти по отношение на обслужването на клиенти.

МОДЕРНИ ПРОДУКТИ И КАНАЛИ ЗА ОБСЛУЖВАНЕ

Като утвърден лидер на пазара на иновативни продукти и дигитални услуги в банковия сектор Банката разработва различни проекти с подход към **цялостно онлайн обслужване.** За да подобрява клиентското изживяване и да осигури лесен и бърз достъп на клиентите до финансови продукти и услуги, Банка ДСК непрекъснато развива функционалностите на своите платформи за отдалечен достъп до банкиране. По повод усложнената обстановка в страната и увеличеното потребление на електронните канали за банкиране – ДСК Директ и DSK Smart, екипът на финансовата институция продължи да работи за тяхното усъвършенстване, за да бъдат максимално удобни и лесни за използване от потребителите.

С приложението Evrotrust клиентите на Банка ДСК могат **изцяло онлайн да кандидатстват, получат и усвоят потребителски кредит без да е необходимо да посещават офиси на Банката**. Процесът е максимално опростен с цел да е удобен и достъпен за клиентите. Те могат да получат договор за кредит в приложението на мобилния си телефон, могат да го прегледат и подпишат, след което да го изпратят обратно на Банката. Възможност да подписват документи с КЕП имат и клиентите от „Премиум сегмента", като по този начин спестяват време, по-бързо и ефективно осъществяват необходимите им операции и получават 100% сигурност на личните данни. С помощта на Evrotrust и Кол центъра на финансовата институция, клиентите, които се намират временно извън страната, могат да извършват дистанционно, по електронен път операции, изискващи поставянето на подпис. Например – получаване на достъп до електронно и мобилно банкиране, заявяване на метод на подписване, регистриране на мобилен номер за 3D парола за пазаруване в интернет, откриване на банкова сметка, издаване на дебитни карти за физически лица и други.

От 2012 г. Банката предоставя на **студентите удобна възможност да заплатят семестриалните си такси за обучение през електронното банкиране ДСК Директ**, като тази услуга стана особено актуална през 2020 г. Чрез него превеждането на университетските такси става дистанционно само с няколко клика. Освен време, плащането през ДСК Директ пести и средства, тъй като банковите такси за електронен превод са по-ниски от тези в клоновата мрежа. От изброените предимства могат да се възползват студентите на Висше Военноморско училище „Н. Й. Вапцаров" Варна, Университета за национално и световно стопанство (УНСС), Техническия университет, Нов български университет и Медицински университет Варна.

ВЪТРЕШНИ ПРОГРАМИ И ИНИЦИАТИВИ ЗА ИНОВАЦИИ

Банка ДСК търси да разшири иновативната си дейност и през партньорства с млади, перспективни компании. Като **партньор на OTP Startup Partner Program** Банката търси възможност за сътрудничество с динамични стартъпи. Четвъртото издание на програмата, което започна набирането на кандидати през септември 2020 г., предостави възможност за летящ старт на иновативни стартъп и скейлъп компании, които желаят да тестват приложимостта в банковия сектор на своите разработки в областта на потребителско преживяване и обслужване, вътрешна ефективност, продуктови иновации в банкирането на дребно и в банкирането за малки и средни предприятия и др. В резултат на участието си в 4то издание на програмата, Банка ДСК е в процес на внедряване на 2 иновативни решения съвместно със стартъп компания – портал за недвижими имоти и кредити www.dskhome.bg и внедряване на чат бот и гласов асистент в контактния център и

корпоративният сайт на Банката. През 2022 стартира 5то издание на **OTP Startup Partner Program,** като Банка ДСК отново е част от събитието в търсене на нови предизвикателства.

През юли 2020 г. Банка ДСК и OTP LAB (иновативният хъб на Банка ОТП) стартираха съвместна работа по **внедряването на вътрешен Портал за идеи**. Това е лесна за използване платформа, чиято цел е да бъде генератор за новаторски идеи - да използва, развива и подкрепя вътрешния потенциал на Банката. Порталът за идеи е мястото, в което всеки един член на екипа може да сподели своята идея и да стане част от промяната. Първата кампания за иновативни идеи на тема „Иновации в изолация" или как да се справяме успешно със ситуацията, причинена от коронавируса, приключи, като идеите финалисти са в процес на реализация.. През портала на идеи са организирани 5 предизвикателства, като към настоящия момент има активно състезание свързано с подобряване на оперативната ефективност на контактния център на Банката. За по-малко от 2 години в портала са регистрирани 2 149 служителя, или приблизително 45% от служителите, 454 идеи са идеите, с които екипите са се включили в различните предизвикателства. Избраните за внедряване идеи са 55, като от тях 16 са вече реализирани, 12 не са осъществени поради техническа невъзможност, 27 идеи са в процес на реализация

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И КОРПОРАТИВНА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ

Етични норми и политика за предотвратяване на корупцията

Банка ДСК, като част от банковата Група ОТП, е ангажирана в борбата с корупцията и декларира нулева толерантност към всякакви форми на подкуп. В Банката е приета Политиката за предотвратяване на корупцията, в която са дефинирани принципите за антикорупционната дейност и са идентифицирани основните области, които са изложени на риск от корупция.

При осъществяване на дейността на Банката, на всички служители и договорни партньори е строго забранено да извършват, участват или да бъдат въвлечени в какъвто и да било акт на корупция. Банката последователно и решително се противопоставя на корупцията. В случай на нарушения на Политиката, Банката предприема всички необходими мерки за предотвратяване на потенциални негативни последици и за избягване на подобни събития в бъдеще. Банката гарантира точното прилагане на всички български и международни антикорупционни разпоредби, както и такива на Европейския съюз, като изисква от всички нейни служители и договорни партньори да се придържат към тях.

Допълнително, в Етичния кодекс на институцията са формулирани ясни принципи и изисквания към служителите и партньорите на Банката, както и на нейните дъщерни дружества, във връзка със спазване на етични норми в работата. Основните акценти в Етичния кодекс включват - правото на служителите за участие в политически или публичен живот, осигуряване на безопасна и здравословна работна среда, насърчаване на взаимно уважение, забрана за дискриминация и упражняване на тормоз, почтеност в бизнес отношенията, нулев толеранс към корупция и опити за оказване на влияние, ограничения за предоставяне и приемане на подаръци над определен размер. При съмнение или узнаване за евентуално нарушение на нормите, определени в Етичния кодекс и Политиката, служителите имат възможност да сигнализират, включително и анонимно на дирекция „Нормативно съответствие", която предприема необходимите действия съгласно вътрешните правила.

Етичният кодекс на Банка ДСК и Политиката за предотвратяване на корупцията са публично достъпни на официалния сайт на Банката.

Финансово образование и иновации

През 2021 Банката продължи своята образователна кампания - „Спокойни в интернет", посветена на повишаване информираността на потребителите за безопасно банкиране и безопасно използване на интернет. Кампанията отново бе насочена не само към клиентите на Банката, но и към всички, които използват онлайн финансови и други услуги. Целта на инициативата е по лесен и разбираем начин да бъдат представени основните акценти за безопасно онлайн банкиране и сърфиране в интернет. Като обществено отговорна и ангажирана институция, Банка ДСК има за своя мисия да предоставя знание на потребителите, така че те да са спокойни, докато използват електронните канали за банкиране или пребиваване в онлайн среда.

Ранно детско развитие

През изминалата година Банка ДСК продължи успешното си партньорство с SOS Детски селища България – организация за социално развитие, която гарантира правото на всяко дете да има семейство и да расте в среда на любов, уважение и сигурност. Партньорството датира от 2011 г., когато Банката поема ангажимент да се грижи постоянно за две SOS семейства.

Тази година отбелязваме 10 години партньорство под надслов „10 години заедно". Юбилеят отпразнувахме с няколко допълнителни съвместни инициативи. Едно от децата в приемно семейство, за което се грижим, бе стажант в Банката за 6 месеца, изпратихме на децата подаръци за началото на учебната година и 1-ви юни. През октомври месец стартираха и онлайн уроци за финансова грамотност и управление на личните финанси, които се провежда в петъчните следобеди от доброволци от Банка ДСК. Обучението е насочено към юноши от Младежките центрове на SOS.

Не минахме и без награди. Главният изпълнителен директор г-н Тамаш Хак-Ковач бе удостоен със специалната награда „10 години заедно", а Банката за поредна година е най-големият корпоративен дарител и партньор на сдружението.

За 2021 г. постъпилите суми от дарения през различните канали на Банката е над 600 000 лв. А равносметката след 10 годишно успешно партньорство е 4 506 000 лева в помощ на SOS Детски селища.

Рискове, свързани с климата и околната среда

През четвъртото тримесечие на 2021 Банка ДСК стартира проект, наречен ЕКО, с цел поставяне на основите на системно управление на рисковете за околната среда в рамките на Групата на Банка ДСК и привеждане в съответствие с ESG Стратегията на ОТР. Спонсор на проект ЕКО е Ръководителят на направление „Управление на риска", който е и член на Комитета по управление на Проекта, заедно с Главния изпълнителен директор и Ръководителя на направление „Корпоративно банкиране" в Банката, плюс двама представители на Централно управление на ОТР. По този начин структурата на Проекта осигурява подходящ управленски фокус и съответствие със стратегическите цели на Групата на Банка ОТР да бъде регионален лидер във финансирането на законосъобразен и постепенен преход към нисковъглеродна икономика и изграждането на устойчиво бъдеще чрез предоставяне на отговорни бизнес решения.

dskbank

Комитет по управление: Главен ръководен орган на Програмата

Членове на Комитета:

- Tamás Hák-Kovács (Главен изпълнителен директор)
- Arnaud Leclair (Главен директор по риска и спонсор на Програмата)
- Boyan Stefov (Корпоративно банкиране)
- Gergely Pókos (ОТП)
- Tünde Barabás (ОТП)

Членове на основния екип на Проект ЕКО: Отговорни за изпълнение на задачите и за осигуряване на съответните ресурси

- Светослав Сълев – Програмен директор и отговарящ за темите: Бизнес среда, Бизнес стратегия, Ръководен орган и организационна структура, Рамка за управление на риска, Управление на кредитния риск;
- Люба Дойкова – отговарящ за темите: Риск апетит, Отчитане и докладване, Управление на операционния риск, Управление на лазарния риск, Управление на ликвидния риск, Стрес тест;
- Невяна Филипова - отговарящ за темите: Оповестявания и Емисии на парникови газове от собствени операции на ДСК (Стълб 2)

Членове на Проекта: Управляващи ежедневното изпълнение на задачите. Могат да бъдат променяни при необходимост да се покрие обхвата на Проекта и да се финализира изпълнението на задачите.

През 2021 година проект ЕКО беше насочен предимно към създаване на методология за оценка на влиянието на рисковете, свързани с климата и околната среда, върху рисковия профил на Банката, на база указанията на ЕЦБ. За нуждите на тази оценка съществеността на климатичните рискове се определя като чувствителността на традиционно присъщите за банките рискове (като кредитен риск, ликвиден риск, операционен риск и т.н.) и свързаните с тях ключови рискови индикатори (КРИ) на въздействието на промените в климата и околната среда. КРИ се извличат от Рамката за риск апетита на Банката и се разглеждат въз основа на входните им компоненти. Съответно, чувствителността се оценява на ниво компонент. За да се оцени чувствителността на отделните компоненти, каналите за предаване на риска се разглеждат за всеки от традиционните видове риск, разделени по канали съответно за: свързаните с прехода рискове; физическите рискове, свързани с климата; и рисковете, свързани с околната среда. Като се има предвид ограниченото наличие на данни, методът се основава на експертна оценка, подкрепена от анализ на портфолиото (напр. експозиция по сегменти, икономически сектори, географско разположение на обезпеченията и т.н.). С помощта на този количествен анализ експертите и висшестоящите им мениджъри оцениха чувствителността на КРИ компонентите в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план, като използваха скала за оценка (от „ниско" до „високо" ниво на чувствителност), документирайки и обосновката на така формулираната оценка. На база тези входни данни методът изчислява съществеността на риска на ниво КРИ и рискова категория чрез 5-степенна скала (от „ниско" до „високо" ниво на значимост). Ниво от „средно" до „високо" показва, че въздействието на рисковете, свързани с климата и околната среда, върху рисковия профил на Банката е съществено за съответния времеви хоризонт. По този начин резултатът от оценката води до заключението, че Групата на Банка ДСК е съществено изложена на рискове, свързани с климата и околната среда, в дългосрочен план (над 5 години).

Управителният съвет на Банка ДСК разгледа и прие разработената методология за оценка на съществеността на влиянието на рисковете, произтичащи от измененията в климата и околната среда, и възложи на Ръководителя на направление „Управление на риска" да ръководи интегрирането на управлението на климатичните рискове в Групата на Банка ДСК, координирано с OTP Green Program Directorate и OTP Credit Approval and Risk Management Division.

Управителният съвет прие също и предложената от екипа на проект ЕКО пътна карта за стъпките и сроковете, които Банка ДСК трябва да предприеме за изпълнение на надзорните очаквания. Направление „Управление на риска" подготвя оценка на ресурсите, които ще са необходими през 2022 г., за изпълнение на заложените в Пътната карта задачи.

Отчитайки потенциалното стратегическо въздействие на рисковете, свързани с прехода към по-нисковъглеродна и по-екологично устойчива икономика, и/или на физическите рискове от променящия се климат (на база резултата от оценката на материалността), Управителният съвет възложи на Ръководителя на направление „Управление на риска" отговорностите по изготвяне на предложение за ESG стратегия на Банка ДСК до края на второто тримесечие на 2022 година. В допълнение, Управителният съвет изиска на всеки 3 месеца да му бъде предоставяна информация за напредъка по проекта ЕКО.

В контекста на ключовата си роля за осъществяване на цялостната бизнес стратегия и стратегията за риска на Групата на Банка ДСК, Управителният съвет на Банката наблюдава рисковете, свързани с промените в климата и околната среда, и носи крайната и цялостна отговорност за тяхното управление. Управителният съвет одобрява основните политики, процедури и методологии, отнасящи се до рисковете, свързани с климата и околната среда, и взема решения за важните действия, които трябва да се предприемат спрямо тях.

Качествени критерии за оценка на представянето са дефинирани в целите за 2022 на онези членове на Управителния съвет на Банка ДСК, на които са възложени преки отговорности за осигуряване на съответствие с предвидения подход за управление на рисковете, свързани с климата и околната среда.

В допълнение към личния ангажимент на висшия мениджмънт, Банка ДСК предвижда и по-нататъшно повишаване на ролята и ангажиране на колективната отговорност на различните комитети в Банката за включване на рисковете, свързани с климата и околната среда, в техния дневен ред. Първото отчитане на напредъка в изпълнението на задачите от Пътната карта пред Комитета по риска, който е консултативен орган към Надзорния съвет, е планирано за Q1 2022.

Собствени въглеродни емисии на Банката

Групата на Банка ОТР си поставя амбициозни цели по отношение на собствените си операции, вкл. намаляване на собствените въглеродни емисии. Данни за консумацията на енергия се събират от всички дъщерни дружества, вкл. и Банка ДСК, и са налични от 2016 година насам. Собствените емисии от Обхват 1 и Обхват 2, свързани със системите, които са под контрола на институцията, като например консумираната на място енергия и закупената от външни доставчици енергия, са задължителна част от оповестяванията на Групата на Банка ОТР. Групата използва Глобалните стандарти и индикатори за отчитане на устойчивостта (GRI Standard) в своите оповестявания. Методологията за изчисляване на емисиите се основава на Протокола за парниковите газове (GHG Protocol), който е най-добрият използван в момента метод.

Банка ДСК реши от 2021 година да започне самостоятелно оповестяване на собствените си въглеродни емисии чрез предоставяне на съответните данни за цялата Група на Банка ДСК. Данните за консумацията на енергия за последните три години са представени в таблицата по-долу:

Консумация на енергия в организацията (GJ)

	без Експресбанк	вкл. Експресбанк	вкл. всички дъщерни дружества
	2019	2020	2021
Природен газ	0	3890	5441
Автомобилни горива	5579,17	4861,87	19508,67
Общо за горива от невъзобновяеми източници	5579,17	8751,87	24949,67
Биокомпоненти в автомобилните горива *	0	0	1158
Общо за горива от възобновяеми източници	0	0	1158
Електроенергия	62870,40	88480,80	83091,60
Топлоенергия	3342	6830	2795
Общо за закупена енергия (индиректна консумация)	66212,40	95310,80	85886,60
Обща консумация на енергия	71791,57	104062,67	111994,27
Обща консумация на енергия на служител	18,59	23,19	20,07

** От 2021 г. информацията за биокомпонентите в автомобилните горива се отчита отделно*

Данните за разхода на енергия се изчисляват въз основа на реалните количества, посочени във фактурите, и се обработват чрез системата ERP Navision, чиято пълна функционалност се използва в Банката от юли 2020. Друга информация (напр. за фреона, използван при ремонта на климатиците) се получава директно от доставчиците на съответната услуга.

Общата консумация на енергия се е увеличила за последните две години заради добавянето в отчета на данни за Експресбанк от 2020 година, както и изчерпателното събиране и включване в изчисленията на консумацията на дъщерните дружества на Банка ДСК, което е направено за първи път през 2021 година. Най-голямо увеличение се наблюдава при автомобилните горива, обусловено от дейността на едно от дъщерните ни дружества по инкасиране на парични средства, която изисква използването на голям автопарк и чести пътувания с автомобил. Всъщност, разходът на горива само на Банка ДСК е намалял

от 120 510 литра за 2020 година до 97 700 литра за 2021 година и е по-нисък и за двете години в сравнение с 2019.

Консумацията на електро- и топлоенергия е намаляла през 2021 в сравнение с 2020 главно поради намаляване на броя на банковите офиси и работата от дома на служителите в условията на Covid-19 пандемията. Освен това са направени и някои подобрения в сградите на Централата и офисите в клоновата мрежа, като напр. внедряване на опростени системи за управление на сгради, оптимизиране на отоплителни, вентилационни и климатични системи за работа в нощен режим с нисък капацитет, изключване на вторичното осветление, подмяна на дизеловите отоплителни системи с енергийно-ефективни климатични системи, частична подмяна на амортизирани климатични инсталации и др. Всички обновени клонове се изграждат според визията на Банковата група с енергоспестяващи фасади, а в цялата клонова мрежа се използват енергоспестяващи крушки. При реконструкцията на всички офиси се използват енергоефективни и съвременни отоплителни, охлаждащи, вентилационни и изолационни системи и решения, както и екологични материали и елементи.

Въглеродни емисии в Обхват 1 и Обхват 2 (CO2e t)

	без Експресбанк	вкл. Експресбанк	вкл. всички дъщерни дружества
	2019	2020	2021
Директни емисии (Обхват 1)	**748,05**	**985,02**	**2088,22**
от автомобилни горива	415,84	360,83	1459,59
от използване на природен газ	0	218,62	302,63
от оборудване на климатични инсталации	332,21	405,57	326
Индиректни емисии (Обхват 2)			
Индиректни емисии, на база местоположение	**7766,88**	**9455,47**	**8707,61**
от електричество	7631,59	9130,97	8574,82
от топлофикация	135,28	324,49	132,79
Индиректни емисии, на база пазар	**7773,51**	**9470,46**	**8721,69**
от електроенергия	7638,23	9145,97	8588,90
от топлоенергия	135,28	324,49	132,79
Общо (Обхват 1 + 2), на база местоположение	**8514,93**	**10440,48**	**10795,83**
Общо (Обхват 1 + 2), на база пазар	**8521,57**	**10455,48**	**10809,91**
от биогенен субстрат на горива	0	0	83
Въглеродни емисии на служител, на база местоположение	**2,21**	**2,33**	**1,94**
Въглеродни емисии на служител, на база пазар	**2,21**	**2,33**	**1,94**

Данните за консумацията на енергия и собствените въглеродни емисии се наблюдават регулярно от отговорните звена в Банката и се вземат предвид в инвестиционното планиране.

Като част от продължаващите усилия за намаляване на въглеродния си отпечатък, през ноември 2021 Банка ДСК стартира процедура за проектиране и монтаж на фотоволтаични инсталации на покривите на три сгради на Банката в София и Стара Загора.

В момента се разработва техническа спецификация за откриване на процедура за одит на енергийната ефективност. Първоначално одитът трябва да обхване част от най-големите сгради на Банката – три в София, една в Стара Загора и една в Бургас. След одита и на база неговите заключения ще бъдат определени необходимите допълнителни действия – ремонти, подмяна на прозорци, осветление и т.н., а крайният резултат ще бъде подобрена енергийна ефективност на сградите.

Отговорно финансиране

Ние разбираме, че дейността ни оказва влияние върху обществото, и затова търсим подходящи решения за намаляване не само на собствените си въглеродните емисии, но и на тези на нашите клиенти. Затова, когато осигурява кредитиране, Банката изисква максимално спазване на законодателството.

През 2021 година ние продължихме да подкрепяме нашите бизнес клиенти с финансиране на проекти за възобновяеми енергийни източници за осигуряване на плавен преход към нисковъглеродна икономика.

Най-голямото финансиране на производство на зелена енергия се осигурява по линия на проектното финансиране, като тези проекти представляват 20% от портфолното на тази бизнес линия - 95,32 MEUR от общо 471,41 MEUR.

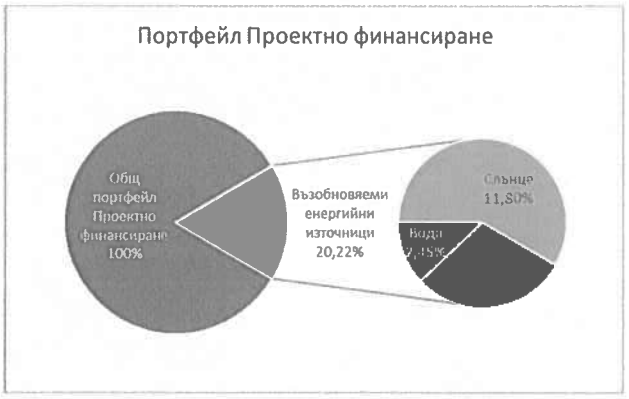

Банка ДСК е добре позиционирана в сектора на възобновяемите източници, като делът на финансираните от Банка ДСК възобновяеми енергийни източници в MW представлява значителна част от общо инсталираните мощности в България, по-специално за вятърна и слънчева енергия:

- **~28% от общата инсталирана мощност от вятърна енергия**
- **~14% от общата инсталирана мощност от слънчева енергия**
- ***Данните за хидроенергийните мощности не са съпоставими, тъй като преди години в България е бил инсталиран огромен капацитет, а в днешно време оползотворяването му е 25-40%, като по-голямата част са държавни водно-електрически централи**

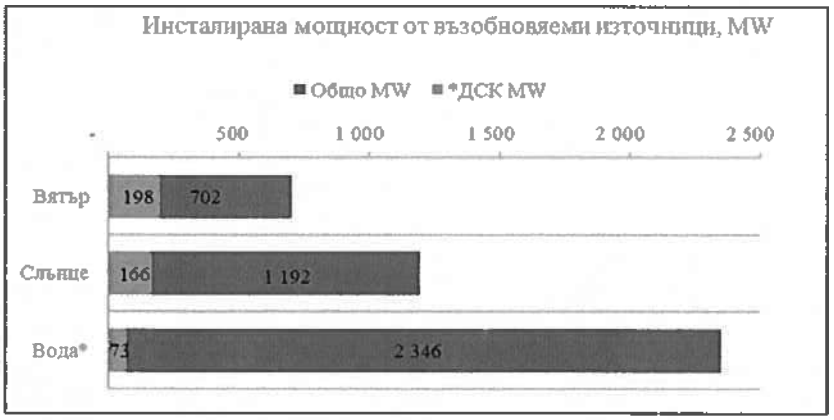

Освен това ние подкрепяме и по-малки проекти за компании, които целят енергийна независимост и изграждат електроцентрали, за да задоволяват собствените си нужди от потребление на електроенергия.

Тъй като България е в началния период на прехода си към нисковъглеродна икономика, лизинговото финансиране на активи с нулеви или ниски въглеродни емисии все още набира скорост. Само 5% от общия портфейл (28,73 MEUR от 574,68 MEUR) на нашето дъщерно дружество ОТР Лизинг са активи с електрически или снабдени с газова уредба двигатели, но търсенето на електрически превозни средства и инфраструктура за тяхното използване (предимно станции за зареждане) се увеличава.

Намерението ни е да продължим усилията си за предоставяне на устойчиви бизнес решения на нашите клиенти и откликване на нуждите на обществото чрез отговорно финансиране. Това включва, наред с другото, разработване и предлагане на „зелени продукти" в подкрепа на неизбежния зелен преход на икономиката.

Сценарийни анализи и стрес тестове

През 2021 година Групата на Банка ОТР беше в процес на разработване на собствена рамка за стрес тестове на климатичния риск, чието одобрение се очаква през първото тримесечие на 2022. След одобрението тя ще бъде интегрирана в рамката за стрес тестове на Банка ДСК.

Оценка на екологични, социални и управленски (ESG) рискове

През 2021 г. Групата на Банка ОТР въведе Рамка за управление на ESG риска при отпускане и наблюдение на кредити, която беше приета от Групата на Банка ДСК. ESG рисковите категории се прилагат на ниво клиент и транзакция. Присвояването на рискова категория се базира на основната бизнес дейност на клиента и срока на сделката, като се взема предвид екологичното и социално въздействие на икономическия сектор, с който е свързана.

Банката определя рисковата категория на клиентите с помощта на отраслова карта за ESG риска, която категоризира отраслите в 4 отделни риск категории, представляващи различни нива на риск:

а) Нисък ESG риск: Отрасли, които обикновено включват бизнес дейности с минимални или без никакви неблагоприятни въздействия върху околната среда и обществото;
б) Среден ESG риск: Отрасли, които обикновено включват бизнес дейности със специфични екологични и социални въздействия, които са: малко на брой, като цяло са специфични за конкретния клиент, до голяма степен обратими и лесно се управляват чрез мерки за смекчаване и прилагане на най-добрите международни практики. Потенциалните въздействия върху околната среда, които имат ефект върху човешката популация или важни за околната среда райони, са по-малко неблагоприятни от тези на отраслите със средно-висок и висок ESG риск;
в) Средно–висок ESG риск: Отрасли, които обикновено включват бизнес дейности с високи по своята същност ESG рискове, но се считат за важни за постигане на дългосрочно устойчиво социално равновесие и икономически растеж на развиващите се пазари;
г) Висок ESG Риск: Отрасли, които обикновено включват бизнес дейности със значително неблагоприятно въздействие върху околната среда и обществото, които са чувствителни, разнообразни или безпрецедентни. Потенциалното въздействие се счита за чувствително, ако може да бъде определено като необратимо (напр. като загуба на основно естествено местообитание), да засегне уязвими групи или етнически малцинства, да включва принудително преместване и презаселване или да засегне значими обекти на културното наследство.

За да се определи ESG рисковата категория на сделките, се вземат предвид два фактора: ESG рисковата категория на клиента, както е посочено по-горе, и продължителността (остатъчния матуритет) до падежа на сделката съгласно ESG Риск матрицата на сделките. Продължителността (остатъчният матуритет) на сделките се определя както следва:

а) Краткосрочни: остатъчният матуритет е равен на или по-малък от 1 година (включително транзакциите с изтекъл срок или сделки без фиксиран матуритет, т.е. „до второ нареждане");
б) Средносрочни: остатъчният матуритет е по-голям от 1 година, но по-малък или равен на 5 години;
в) Дългосрочни: с остатъчен матуритет над 5 години.

ESG риск категориите на лизинговите сделки се определят в зависимост от въздействието върху околната среда, което оказват различните типове двигатели (EURO стандартите за двигатели) на основните активи, и в съответствие с относимото законодателство на ЕС. При определяне на ESG рисковата категория на лизингова сделка възрастта на двигателя на основния актив се взема предвид с оглед доближаване към EURO стандартите за двигатели.

За най-рисковите сектори от гледна точка на ESG риска, за които са превишени дефинираните прагове на експозицията, се прилага въпросник за надлежна проверка (ESG Due Diligence). Събраната информация се насочва към процедурите за анализ на риска и вземане на решения.

Нашата банкова група изисква и проверява спазването на приложимите екологични разпоредби в областта на кредитирането. В момента на вътрешно одобрение на финансирането на даден проект и преди първото усвояване на средства се изисква наличието на необходимите разрешителни, като за сделки в специализираното финансиране проверките на разрешителните обичайно се извършват с участието на външни консултанти (правни и/или технически експерти). В договорите за кредит са предвидени санкции за всяко нарушение на ангажиментите. Нашата кредитна политика регламентира класификацията на кредитния риск за всеки икономически сектор и предоставя насоки за кредитната ни дейност за различните сектори. Политиката се преглежда поне веднъж годишно, както и в случай на значителни промени в бизнес средата или основните кредитни рискове.

ESG риска като част от Рамката за риск апетита на Банката

Като член на Групата на Банка ОТР, Банка ДСК подкрепя нейната цел да стане регионален лидер във финансирането на законосъобразен и постепенен преход към нисковъглеродна икономика и изграждането на устойчиво бъдеще чрез отговорно предоставяне на финансови продукти и услуги. Управлението на ESG рисковете е ключово за постигане на тази цел.

През 2021 година Банка ДСК одобри Рамка за екологични, социални и управленски отговорности за управление на риска при отпускане на кредити и мониторинг, за да вземе предвид ESG факторите при отпускането на кредити и да ги добави към съществуващите рамки за управление на риска, прилагайки пропорционален и основан на риска подход.

По отношение на нашите клиенти приетият ESG списък за изключени от финансиране дейности е основният нормативен документ, описващ дейностите, които ние не подкрепяме. Нашите нови клиенти не следва да участват в изброените в Списъка дейности, а именно:

- Сделки, целящи нарушаване на законовите разпоредби на държавата или международното право, като:
  - Незаконна търговия с оръжия;
  - Забранен хазарт;
  - Нелегална търговия с наркотици;
  - Производство или търговия с продукти, съдържащи полихлорирани бифенили (ПХБ са група от силно токсични химикали);
  - Производство или търговия с фармацевтични продукти, пестициди/хербициди и други опасни вещества, подлежащи на премахване или международна забрана;
  - Производство или търговия с озоноразрушаващи вещества, подлежащи на преустановяване на международно ниво;
  - Търговия с диви животни или продукти от диви животни, регулирани от разпоредбите на CITES (Конвенцията по международна търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора);
  - Трансгранично движение на отпадъци, забранено от международното право.
- Търговия със стоки без необходими лицензи за износ или внос или други доказателства за разрешение за транзит от съответните страни на износ, внос и, ако е приложимо, транзит
- Дейности, забранени от законодателството на държавата или международни конвенции, свързани със защитата на

ресурсите на биоразнообразието или културното наследство

- Риболов с дрифт мрежи в морска среда с помощта на мрежи с дължина над 2,5 км
- Транспорт на нефт или други опасни вещества в танкери, които не отговарят на изискванията на IMO (Международна морска организация)
- Добив, проучване и разработване на шистов газ в Европа
- Добив на въглища с помощта на техниката „Премахване на върха на планината"
- Отглеждане на животни с основна цел производство на кожи или всякакви дейности, включващи производство на кожи
- Производство, пускане на пазара и употреба на азбестови влакна, както и на артикули и смеси, съдържащи тези влакна, добавени умишлено
- Износ на живак и живачни съединения, както и производство, износ и внос на широка гама продукти с добавка на живак.

През 2022 година Рамката за управление на кредитния риск ще бъде актуализирана, за да отрази регулаторните изисквания и надзорните очаквания за интегриране на факторите, свързани с климата и околната среда, в процесите по установяване на взаимоотношения с клиенти, оценка и мониторинг.

Досегашните ни усилия бяха насочени към интегрирането на климатичните и социалните рискове в Рамката за управление на кредитния риск, а интегрирането им в рамките за управление на другите видове финансови рискове е планирано да започне през 2022 година. За да подкрепим това, ние участваме във външни и регулаторни инициативи, насочени към разработване на методи за оценка на въздействията на свързаните с прехода рискове и физическите рискове, свързани с климата

Ключови индикатори на представянето

Ние възнамеряваме да дефинираме количествени и качествени ключови индикатори, чрез които да следим и оценяваме представянето си по пътя към постигане на целите, определени от Групата на Банка ОТР, и тези, които ще бъдат поставени с приемането на ESG стратегия на Банка ДСК през второто тримесечие на 2022, и да започнем да отчитаме напредъка при следващите си оповестявания. Междувременно трябва да анализираме множество различни вътрешни и външни данни, част от които все още не са налични, като планираме постепенно да съберем липсващата част от данните, както и да направим доработки в IT системите си, така че да можем да поддържаме, обработваме и наблюдаваме събраната информация.

С оглед на регулаторните изисквания по чл.8 от Регламент (ЕС) 2020/852 за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции (Регламент за таксономията) спрямо институциите, които публикуват нефинансова информация съгласно Директива 2013/34/ЕС относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия (NFRD), да оповестяват как и до каква степен дейността им е свързана с икономически дейности, които се квалифицират като екологично устойчиви, и като се има предвид, че основната дейност на Банката не е в обхвата на дейностите, допустими за таксономия по Регламента, ние отчитаме стойност „нула" на показателите, свързани с оборота, капиталовите и оперативните разходи за икономически дейности, които се квалифицират като екологично устойчиви. Същият резултат е валиден и за Групата на Банка ДСК (вкл. нашите дъщерни дружества).

Информацията, която е свързана с изчисляване на съотношението на зелените активи (GAR), и по-специално за 2021 година – данните за дейностите на нашите клиенти, допустими за таксономия въз основа на критериите на Регламента, е представена тук:

		Брутна балансова стойност, MBGN
1	Допустими за таксономия активи*	82
2	Недопустими за таксономия активи	14539
3	Експозиции към централни правителства, централни банки и наднационални емитенти	4398
4	Експозиции към предприятия извън обхвата на NFRD	800
5	Финансови активи, държани за търгуване (дългови ценни книжа и дялови участия)	142
6	Междубанкови заеми при поискване	2017
7	Деривати	33
8	GAR активи	19993
9	Общо активи	24534
10	Допустими за таксономия активи /GAR активи	0,41%
11	Недопустими за таксономия активи /GAR активи	72,72%
12	Междубанкови заеми при поискване /GAR активи	10,09%
13	Деривати /GAR активи	0,17%
14	Експозиции към предприятия извън обхвата на NFRD /GAR активи	4,00%
15	Търговски портфейл /Общо активи	0,58%
16	Централни правителства и т.н. /Общо активи	17,93%
17	Парични средства и свързани с тях + други активи /GAR активи	12,54%

** Член 1, параграф 5 от Делегирания акт за оповестяванията определя за допустима за таксономия икономическа дейност, която е описана в делегираните актове, приети съгласно член 10(3), член 11(3), член 12(2), член 13(2), член 14(2) и член 15(2) от Регламента за таксономията.*

Прегледът на портфолиото и оценката за допустимост на дейностите по Регламента за таксономията са извършени на база NACE кодове (т.е. според класификацията на бизнес дейностите на клиентите). Събирането на данни се основава на таблицата в Приложение 6 към Регламента и се отнася само за компании, които са обект на NFRD (т.е. големи компании от обществен интерес с повече от 500 служители).

Приложена методология: Експозициите на компаниите с повече от 500 служители бяха проверени по NACE код и само тези от тях, които са регистрирани за търговия на регулиран пазар, бяха включени в категорията за допустимост (ред 1 на приложената таблица). Клиентите, които имат повече от 500 служители, но не са регистрирани на борсата, не бяха включени в оценяването, тъй като не подлежат на изискванията за оповестяване на нефинансова информация съгласно NFRD.

Финансирани емисии на парникови газове (Обхват 3)

През 2021 година Банка ДСК предприе действия за изготвяне на методология, която да бъде използвана за измерване и изчисляване на финансираните емисии на парникови газове в Обхват 3. След идентифициране на празнините в данните, в методологията и т.н. ще създадем подробен план за измерване на въглеродния интензитет по портфейли, за да бъдем готови да започнем оповестяване и на финансираните парникови емисии в Обхват 3 в съответствие с регулаторните изисквания и сроковете на Групата на Банка ОТР.

Опазване на природните ресурси

Целта на Банка ДСК е да намали въздействието върху околната среда. От години Банката следва политика за **безотпадъчна банкова администрация**, чиято основна цел е опазване на околната среда. На практика това включва събиране на всички използвани тонери и мастилени касети от печатащите устройства във всички клонове на Банката и тяхното рециклиране. Банката прилага и политика на отговорна консумация на хартия с оптимизиране на печатните дейности чрез миграция на транзакциите към електронните канали, двустранно принтиране, намаляване на страниците на договорите и общите условия по продуктите.

От няколко години в Банката е създадена организация за доброволно събиране от страна на служителите на пластмасови капачки и предаването им за рециклиране. Тази дейност обединява грижата за природата с подкрепата за благородни каузи - пластмасовите капачки се предават с цел рециклиране в определени за целта пунктове, а събраните от това средства се изразходват за различни дарителски инициативи.

През 2021 г. Банката, съвместно с Мастъркард, подкрепи проекта „Едно дърво". Инициативата включваше серия от събития в различни точки на София, които поставиха началото на създаването на дигитална карта на софийските дървета. Отбелязването на градските дървета по улиците и парковите алеи в София ставаше лесно през всякакви мобилни устройства на адрес ednodarvo.io. Всеки можеше да се включи, като за целта бе необходима единствено регистрация в платформата. С този проект от ЕдноДърво обърнаха внимание на всички граждани да се погрижат от своя страна за дърветата в града, като се включат в картирането им - важна стъпка за по-умно управление на града, която цели да повиши общото познание за зелената система и да допринесе за по-качественото й планиране и стопанисване.

Събитията за проекта бяха общо 5, започвайки на 15 май от Борисовата градина и завършвайки на 12 юни в парк Лагера. В рамките на един месец бяха картирани повече от 12 226 и се включиха над 380 доброволци.

В края на годината Банка ДСК се включва в глобалната програма Mastercard Wildlife Impact Card за опазване на биоразнообразието на планетата. Благодарение на усилията на Банката и Mastercard, България става първият европейски пазар, който се присъединява към в Програмата. Тя ще даде възможност на притежателите на дебитни карти да се включат в опазването на критично застрашени видове, в това число - африкански горски слон, черно-бял гривест лемур, жълтоопашата вълнеста маймуна и панголин. Визията на картата привлича вниманието върху посланието: „Докато тази карта изтече, много застрашени видове могат да изчезнат". Дебитната карта ще може лесно да се интегрира в мобилни портфейли, а физическата карта ще бъде изработена от рециклирани материали.

За всяка издадена карта Mastercard Wildlife Impact Банка ДСК и Mastercard ще дарят 1 долар на международната организация Conservation International, за да помогнат за опазването и възстановяването на местообитанията на дивите животни. До 2030 г. този проект ще обхване приоритетни територии, равняващи се на 40 милиона хектара земя и 4,5 милиона квадратни километра водни площи в целия свят.

Потребителите ще имат възможност да се включат в програмата, заявявайки своята нова карта през първото тримесечие на 2022 г.

Благотворителни събития с участието на служители

И през 2020 г. служителите взеха участие в различни събития, съчетаващи бягането и благотворителността. На 19 септември се проведе поредното издание на мини-маратона с кауза „Run2Gether", което обединява силите на хора с различни възможности. С участието си отборът на Банка ДСК даде своята подкрепа за хората в неравностойно положение.

През август 2021 г. в събитието Business Run участваха 13 отбора от Банката. Бягането с кауза на спортен клуб "Бегач" се проведе за 8-ми пореден път. В щафета по бягане за отбори всеки тим е от 4-ма състезатели, като всеки от тях бяга по 4 км. По традиция 30% от таксите на събитието организаторите даряват за благотворителност.

Подкрепа за културни проекти и проекти за градско развитие

През тази година Банката даде своя принос и за развитието на местни проекти за култура и градско развитие. Заедно с Регионален фонд за градско развитие Банка ДСК съфинансира проекта за модернизиране на читалище „Братя Грънчарови - 2002" в Горна Оряховица. Сградата на Народното читалище "Братя Грънчарови – 2002", както и стопанисваната от него най-голяма открита сцена в региона - Летният театър с капацитет от над 2 000 души, ще бъдат ремонтирани по инициатива на Община Горна Оряховица. По проекта ще бъде реновиран значим културен център с площ от 3 975 кв.м.

„Мемориален комплекс Тутраканска епопея" ще бъде изграден също благодарение на финансиране от Банка ДСК и Регионален фонд за градско развитие. Комплексът ще бъде изграден в землището на с. Шуменци в Община Тутракан. Емблематичната локация е призната за историческа културна ценност с категория „национална значимост" през 2018 г. Проектът предвижда изграждане на енергийно ефективна (енергийно независима) експозиционна сграда, с футуристичен дизайн и съвременно интерактивно оборудване и обзавеждане. Сградата ще бъде разположена на площ от около 800 кв. м. и ще включва основна експозиционна зала, диорама, пространство за търговска дейност и технически помещения. В рамките на проекта ще се облагороди и районът около мемориала и сградата, както и ще бъде създадена зелена зона за отдих.

През 2021 г. стартират и дейности по обновяването на мултимедийния посетителски център „Царевград Търнов" и на музей „Възраждане и учредително събрание" във Велико Търново. В рамките на проект „Разширение на Мултимедиен посетителски център Царевград Търнов" ще бъде разширен съществуващият център, популярен още като „музея на силиконовите фигури", с използването на още два етажа от същата сграда, намираща се на ул. „Никола Пиколо" № 6, гр. Велико Търново. С реализацията на проекта ще бъде обогатена колекцията от фигури, пресъздаващи възпоменателни събития от периода на Второто българско царство, като по този начин ще се повиши въздействието от предлаганата туристическа атракция - уникална по своя характер. Сред новите сцени, които ще бъдат пресъздадени под формата на диорами, са „Битката при Клокотница" от 1230 г., „Четвероевангелието на Иван Александър", т.нар. „Средновековен пазар", както и редица други интересни възстановки. Очаква се ремонтните дейности да стартират в началото на 2022 г. и да приключат в началото на 2023 г.

Стратегическата цел на тези проекти е да се съхранят традициите и културата, както и да се привлекат повече посетители и по-гостоприемно и ефективно да се оползотвори потенциала и предимствата на града.

През 2021 г. Банка ДСК започна и своя собствен социално отговорен проект за облагородяване на градската среда „Град като хората". Инициативата цели да помогне за облагородяването на столицата, както и да привлече вниманието върху проблема с вандализма и грозните надписи. Идеята на кампанията бе да преобрази надрасканите стени на една локация в централната част на столицата, като с помощта на утвърдени български графити артисти ги превърне в произведение на уличното изкуство, т. нар. мюрал (от англ. mural).

Проектът се реализира в три етапа. По време на първия етап предизвикахме жителите и гостите на столицата да изпратят своето предложение за локация или постройка, която да претърпи артистичната трансформация. Това се случи чрез специалната страница на кампанията - https://dskbank.bg/grad-kato-horata. В края на този етап бе избрано място – една от стените в подлеза на бул. „България" и бул. „Акад. Иван Гешов", което беше преобразено с помощта на графити артистите от „140 идеи".

По време на втория етап на кампанията артистите, заедно с помощта на посланиците на кампанията – Елица Бехар, Дивна и Наум Шопов, преобразиха избраната локация. Мюралът, пресъздава по красив и цветен начин темата за приемствеността и толерантността между хората в града. Така, ние от Банката, артистите и посланиците застанахме зад идеята, че има и по-красив метод да променим облика на столицата ни от това стените ѝ да изразяват реч на омраза.

Подкрепа за други социални проекти

Банка ДСК продължава партньорството си с фондация BCause, а дейността на фондацията е насочена към развитие на дарителската култура, политиките в областта на дарителството и социалните инвестиции и др. През 2021 г. Банката оказа финансова подкрепа за кампания на фондацията за събиране на средства в полза на Фонда за подкрепа на жени – жертви на домашно насилие. Средствата са предназначени за кризисните центрове, предоставящи услуги за жени и деца – жертви.

Представяне на Банката като работодател

Важна роля играят личностните и лидерските качества на служителите, за да върви компанията напред. Както и разнообразието от професионалисти, които работят в Банката. С такъв фокус през 2021 г. Банка ДСК продължава своята човешка кампания „Всеки, който работи при нас, е на първо място човек", лица на която отново са самите служители на Банката, всички изявени в своята област и способни да вдъхновяват колегите си. В рамките на визията на кампанията са включени цялостни инициативи и визуализации със служители на Банката, защото вярваме, че служителите са най-добрият фактор за препоръка на даден работодател. Банката е редовен участник и в различни кариерни форуми, които са още една връзка на институцията с млади таланти и утвърдени професионалисти. Такава възможност е програмата Ново начало за най-масовата позиция – служител обслужване на клиенти в клоновата мрежа, позволяваща мобилност и ясна програма за обучение на новите колеги, която продължи активно през 2021 г. Това е специализирана програма за въвеждане на служители във финансовата сфера, които нямат никакъв опит или имат опит, но различен от банковия.

НАГРАДИ

През изминалата година Банка ДСК спечели редица награди.

През месец февруари Банката беше удостоена с първо място в категорията „Услуги" от престижния рекламен фестивал, отличаващ ефективността на маркетинговите комуникации в България - Effie България.

През същия месец кампанията „Всеки търси служители, ние търсим хора" бе отличена като най-добрата PR кампания за работодателска марка на наградите на B2B Media.

През месец май нашата инициатива за финансова грамотност „Национална финансиада" бе отличена с трето място на конкурса Bapra Bright Awards в категорията „Кампания за корпоративна социална отговорност".

Определено месец юни бе най-наситен откъм отличия за Банката. На наградите на Българското дружество за връзки с обществеността (БДВО) – „PR Приз" Банка ДСК грабна цели 6 награди – за кризисна комуникация, за кампания за работодателска марка, специално събитие и дигитална кампания, както и две специални награди.

През месец юни, за пети път бяхме удостоени с наградата „Най-щедър и значим корпоративен партньор" от SOS Детски селища България. А нашият началник на управление „Разработка и тестове на банкови приложения и системи" Георги Йотов бе отличен с престижната награда ИТ мениджър на годината в категория „Мениджмънт" в конкурса „ИТ Мениджър на годината" на Клуба на ИТ мениджърите в България.

През месец юли станахме Банка на годината на наградите, организирани от Асоциацията на банките в България, както и спечелихме в категорията „Динамика на развитие".

През месец юли Банка ДСК стана най-добрата банка в България за 2021 г. в конкурса на специализираното списание Юромъни.

През месец ноември Global Finance обяви Банка ДСК за най-добър доставчик на услуги, свързани с валутни операции в България.

Банка ДСК АД София 9 2015

Тамаш Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

Съдържание:

Индивидуален отчет за печалбата или загубата		10
Индивидуален отчет за всеобхватния доход		11
Индивидуален отчет за финансовото състояние		12
Индивидуален отчет за паричните потоци		13
Индивидуален отчет за промените в собствения капитал		15
1.	База за изготвяне и правен статут и управление	16
2.	Вливане на придобити дъщерни дружества	22
3.	Основни елементи на счетоводната политика	22
4.	Оповестяване на политиката по управление на риска	50
5.	Нетен доход от лихви	94
6.	Нетен доход от такси и комисиони	95
7.	Нетни доходи от търговия	95
8.	Нетни доходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби	96
9.	Нетни печалби от реализация на финансови активи, оценени по амортизирана стойност	96
10.	Други оперативни доходи, нетно	97
11.	Нетни загуби от обезценка на финансови активи	97
12.	Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи	98
13.	Разходи за персонала	98
14.	Разходи за амортизация	98
15.	Други разходи	99
16.	Разход за данък върху печалбата	99
17.	Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	100
18.	Финансови активи, държани за търгуване и деривативни финансови инструменти	100
19.	Кредити и вземания от банки	102
20.	Кредити и вземания от клиенти	103
21.	Инвестиции в ценни книжа	104
22.	Репутация	105
23.	Активи с право на ползване	107
24.	Дълготрайни материални активи	108
25.	Нематериални активи	111
26.	Други активи	112
27.	Депозити от банки и кредити от финансови институции	113
28.	Депозити от клиенти	114
29.	Задължения по лизинг	115
30.	Провизии	115
31.	Пасиви по отсрочени данъци	117
32.	Други задължения	119
33.	Основен капитал и резерви	119
34.	Условни задължения и ангажименти	122
35.	Парични средства и парични еквиваленти	124
36.	Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	124
37.	Вливане на дъщерни дружества	125
38.	Сделки между свързани лица	128
39.	Оповестявания по Закона за кредитните институции	134
40.	Събития след края на отчетния период	135

Ърнст и Янг Одит ООД
Полиграфия офис център
бул. Цариградско шосе 47А, етаж 4
София 1124

Централа: +359 2 81 77 100
Факс: +359 2 81 77 111
ey.com

Building a better working world

ОДИТ ФИНАНСИ СЧЕТОВОДСТВО ДАНЪЦИ ПРАВО

Одиторско дружество с рег. № 108
„Ърнст и Янг Одит" ООД
Полиграфия офис център
бул. „Цариградско шосе" № 47А, ет. 4

София, п. к. 1124

Одиторско дружество с рег. № 015
„АФА" ООД
ул. „Оборище" № 38
1504 София
България
Одиторско дружество с рег. № 015

Доклад на независимите одитори

До акционерите

На „ДСК БАНК" АД

Доклад относно одита на индивидуалния финансов отчет

Мнение

Ние извършихме одит на приложения индивидуален финансов отчет на „ДСК Банк" АД („Банката"), включващ индивидуален отчет за финансовото състояние към 31 декември 2021 година, индивидуален отчет за печалбата или загубата, индивидуален отчет за всеобхватния доход, индивидуален отчет за промените в собствения капитал и индивидуален отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителни приложения към индивидуалния финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният индивидуален финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Банката към 31 декември 2021 година и за нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет". Ние сме независими от Банката в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на индивидуалния финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с

изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на индивидуалния финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на индивидуалния финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси. За всеки въпрос, включен в таблицата по-долу, описанието на това как този въпрос беше адресиран при проведения от нас одит, е направено в този контекст.

Ние изпълнихме нашите отговорности, описани в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет", в т.ч. по отношение на тези въпроси. Съответно, нашият одит включи изпълнението на процедури, разработени в отговор на нашата оценка на рисковете от съществени неправилни отчитания в индивидуалния финансов отчет. Резултатите от нашите одиторски процедури, включително процедурите, изпълнени да адресират въпросите по-долу, осигуряват база за нашето мнение относно одита на приложения индивидуален финансов отчет.

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
Обезценка на кредити и вземания от клиенти Оповестяванията на Банката по отношение на обезценка на кредити и вземания от клиенти са включени в *Пояснително приложение 4в. „Кредитен риск"* и *Пояснително приложение 20 „Кредити и вземания от клиенти"* към индивидуалния финансов отчет	
Предоставените кредити и вземания от клиенти представляват съществена част (59%) от общите активи на Банката към 31 декември 2021 година, като тяхната брутна балансова стойност възлиза на 15 298 355 хил. лв., а натрупаната обезценка е в размер на 909 275 хил. лв. Банката прилага модел на обезценка, базиран на очаквани кредитни загуби (ОКЗ), в съответствие с изискванията на МСФО 9 Финансови инструменти. Определянето на обезценката на кредити и вземания от клиенти чрез прилагане на този модел, е свързано с използването на значително ниво на преценки от страна на ръководството на Банката, поради високото ниво на сложност по отношение на	В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха: • Получаване на разбиране за процеса на определяне на очаквани кредитни загуби за обезценка на кредити и вземания от клиенти, включително моделите за изчисление на ОКЗ на колективна и индивидуална база, както и дали използваните ключови предположения и преценки са в съответствие с изискванията на МСФО 9. • Преглед и оценяване на адекватността, последователността и продължаващата уместност на методологията и моделите, използвани от Банката спрямо изискванията на МСФО 9. • Получаване на разбиране и оценяване на вътрешните контроли на ниво организация по отношение на разработването и използването на

определянето размера на очакваните кредитни загуби, както е оповестен в приложение 4(в). Ключовите предположения, преценки и параметри при определяне на ОКЗ са свързани с разработване на количествени и качествени критерии за:

- идентифицирането на значително увеличение на кредитния риск за разпределението на отделните експозиции кредити на клиенти по фази (Фаза 1: Експозиции без значително увеличение на кредитния риск, Фаза 2: Експозиции със значително увеличение на кредитния риск, но без налични обективни доказателства за обезценка и Фаза 3: Експозиции с налични обективни доказателства за обезценка);
- определянето на „вероятността от неизпълнение или загуба" (PD/PL), „загубата при неизпълнение или загуба" (LGD/LGL) и „експозицията при неизпълнение или загуба" (EAD);
- включването на информация за бъдещо развитие на макроикономически фактори предвид различни сценарии при определянето на приблизителните оценки на ОКЗ.

По-високата степен на приближение и оценъчна несигурност са присъщи на оценката на ОКЗ за кредити и вземания от клиенти от Фаза 1 и Фаза 2, която се определя на колективна база в зависимост от това доколко Банката разполага с достатъчна и адекватна подкрепяща историческа информация от вътрешни и външни източници за тестване на използваните допускания и калибриране на точността на оценките за PD/PL и LGD/LGL в модела за обезценка. В допълнение, определянето на загуби от обезценка моделите за обезценка, включително документацията на моделите, както и честотата на актуализиране и обоснованост на прилаганите параметри и макро показатели.

- Получаване на разбиране на процеса по мониторинг на кредити и обхождане на ключови контроли при определянето на размера на обезценката на корпоративни и потребителски кредити и вземания от клиенти спрямо изискванията на МСФО 9, като се фокусирахме и върху мониторинг прегледи и резултатите от приложените мерки от Банката поради специфичните обстоятелства наложени от КОВИД-19, както и на извършените промени в резултат на калибрирането на използваните методи за изчисление на ОКЗ. Ние включихме нашите експерти по Информационни технологии (ИТ) в извършването и оценяването на общите ИТ контроли на вътрешната информационни системи на Банката, обслужващи тези процеси.
- Оценяване на дизайна и тестване на оперативната ефективност на ключови контроли в процеса по мониторинг на кредити и вземания от клиенти в Банката.
- Извършихме независимо преизчисление, включително проверка на изчислителна логика, като включихме нашите експерти по оценка на кредитен риск, на параметрите, използвани в моделите, както и преизчисление на стойността на обезценката на извадка от кредити от различни фази според съответните им входящи данни.
- Като включихме нашите експерти по оценка на кредитен риск, ние извършихме анализ и оценка на адекватността на приложените от ръководството допускания относно вероятността от неизпълнение/вероятността от загуба (PD/PL) и приблизителната оценка на сумата на загубата при неизпълнение/ при събитие на загуба (LGD/LGL), в контекста на спецификата на групи експозиции на Банката и наличието на вътрешна историческа информация и на данни за бъдещото развитие на параметрите. В допълнение, ние

на кредити и вземания от клиенти на индивидуална база е също свързано с прилагането на значителни преценки и предположения от ръководството, в зависимост от рисковата категория на клиента и използвания кредитен продукт, най-вече, относно времевото разпределение и сумите на очакваните бъдещи парични потоци, вероятностите на сценариите, включително от реализиране на обезпечения. През 2021 година, предвид социалните и икономически последици на продължаващата криза, свързана с разпространение на вируса на КОВИД-19, при определянето на ОКЗ Банката е взела предвид и значителните несигурности, произтичащи от последиците от пандемичната среда. Банката е адресирала несигурността чрез преразглеждане на допусканията за вероятността за влошаване/загуба (PD/PL) и чрез засилени вътрешни процедури по мониторинг на кредитния риск, включващи и разграничаване и оценки на случаите/индикациите, които могат да са свързани с дългосрочни финансови проблеми на кредитополучателите от тези, произтичащи от пандемията и водещи до временни ликвидни затруднения. Поради съществеността на кредитите и вземания от клиенти като елемент на индивидуалния финансов отчет на Банката, както и от сложността на специфичните модели и изчисления, множеството значителни преценки и високата степен на присъща несигурност в приблизителните оценки на ОКЗ, заложени в прилагания модел за обезценка съгласно изискванията на МСФО 9, ние сме определили този въпрос като ключов одиторски въпрос.	оценихме за разумност и изчисленията за използваните параметри за PD/PL и LGD/LGL чрез преглед на подкрепяща информация за ключовите предположения и входящи данни, включително и за отразяване на съществуващата историческа информация за ефектите от развитието на пандемията от КОВИД-19. • Извършване на тестове на детайлите и анализи, на базата на извадка от кредити и вземания от клиенти, за които Банката не е идентифицирала обективни доказателства за обезценка, с цел оценка на тяхната уместна класификация в съответна рискова категория (фаза) от страна на Банката. • За рисково-базирана извадка от кредити и вземания от клиенти, които са предмет на индивидуална обезценка от страна на Банката, като се фокусирахме върху онези, чиято обезценка би имала потенциално най-значителен ефект върху индивидуалния финансов отчет (Фаза 3), ние извършихме специфичен анализ на използваните от Банката предположения и преценки при определянето на сумата на очакваните бъдещи парични потоци, включително по отношение на отразяване на ефектите, породени от развитието на пандемията от КОВИД-19, както и от реализация на обезпечения спрямо изградените от нас очаквания и налична пазарна информация. • Извършване на одиторски процедури за последващи събития, насочени към проследяване на развитието на кредитите и вземанията от клиенти от определената рисково-базирана извадка след отчетната дата, с цел оценка на последователността на предположенията, използвани от Банката за очакваните бъдещи парични потоци. • Оценка на адекватността, пълнотата и уместността на оповестяванията на Банката, свързани със загубите от обезценка на кредити и вземания от клиенти.

Други въпроси

Индивидуалният финансов отчет на Банката за годината, завършваща на 31 декември 2020 година е одитиран съвместно от „Делойт Одит" ООД и „АФА" ООД, които са изразили немодифицирано мнение върху този индивидуален финансов отчет на 16 март 2021 година.

Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, в т.ч. декларация за корпоративно управление и нефинансова декларация, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва индивидуалния финансов отчет и нашия одиторски доклад, върху него, която получихме преди датата на нашия одиторски доклад.

Нашето мнение относно индивидуалния финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на индивидуалния финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с индивидуалния финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за индивидуалния финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и представянето на този индивидуален финансов отчет, който дава вярна и честна представа в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на индивидуалния финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Банката или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Банката.

Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали индивидуалният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този индивидуален финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в индивидуалния финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Банката.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в индивидуалния финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Банката да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на индивидуалния финансов отчет, включително оповестяванията, и дали индивидуалният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и предприетите действия за елиминиране на заплахите или приложените предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на индивидуалния финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставят за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него", по отношение на доклада за дейността, в т.ч. декларацията за корпоративно управление и нефинансовата декларация, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за

счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, съответства на индивидуалния финансов отчет.
б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
в) В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100 (н), ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.
г) Нефинансовата декларация за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, е предоставена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Допълнително докладване във връзка с №58/2018 г. на Комисията за финансов надзор

Изявление във връзка с чл. 11 от Наредба №58/2018 г. на КФН за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични и непарични облаги

На база на извършените одиторски процедури и на придобитото познаване и разбиране за дейността на Банката в хода и контекста на нашия одит на нейния индивидуален финансов отчет като цяло, създадената и прилагана организация във връзка със съхраняването на клиентски активи съответства на изискванията на чл. 3-10 от Наредба №58 на КФН и чл. 92-95 от Закона за пазарите на финансови инструменти, по отношение на дейността на Банката в ролята ѝ на инвестиционен посредник.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

— „Ърнст и Янг Одит" ООД и „АФА" ООД са назначени за задължителни одитори на индивидуалния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2021 година на „ДСК Банк" АД („Банката") от общото събрание на акционерите, проведено на 31 март 2021 г. за период от една година.
— Одитът на индивидуалния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2021 година на Банката представлява първи пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „Ърнст и Янг Одит" ООД и пети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „АФА" ООД.

Building a better working world

ОДИТ
ФИНАНСИ
СЧЕТОВОДСТВО
ДАНЪЦИ
ПРАВО

— Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Банката, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
— Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
— Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Банката.

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит" ООД:

Милка Начева-Иванова

Управител и

Регистриран одитор, отговорен за одита

Одиторско дружество „АФА" ООД:

Рени Йорданова

Управител и

Регистриран одитор, отговорен за одита

14 март 2022 година

гр. София, България

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 108 ЪРНСТ И ЯНГ ОДИТ ООД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 015 АФА ООД

Индивидуален отчет за печалбата или загубата
за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

В хиляди лева	Прил.	2021	2020
Приходи от лихви		589 676	541 903
Разходи за лихви		(15 328)	(13 092)
Нетен доход от лихви	5	**574 348**	**528 811**
Приходи от такси и комисиони		296 509	230 743
Разходи за такси и комисиони		(38 118)	(31 310)
Нетен доход от такси и комисиони	6	**258 391**	**199 433**
Нетни доходи от търговия	7	24 966	186 741
Нетни доходи от други финансови инструменти оценени по справедлива стойност през печалби и загуби	8	17 083	(1 837)
Нетни печалби от реализация на финансови активи оценени по амортизирана стойност	9	12 609	10 300
Нетни печалби/(загуби) от валутна преоценка		16 886	(162 239)
Други оперативни доходи, нетно	10	36 377	83 149
Оперативен доход		**940 660**	**844 358**
Нетни загуби от обезценка на финансови активи	11	(121 831)	(246 656)
Нетни печалби/ (загуби) от обезценка на нефинансови активи	12	138	(1 456)
Нетни приходи от провизии	31	2 328	4 730
Разходи за персонала	13	(161 135)	(163 047)
Разходи за амортизация	14	(57 196)	(63 280)
Други разходи	15	(168 909)	(168 793)
Печалба преди данъци		**434 055**	**205 856**
Разход за данък върху печалбата	16	(40 466)	(12 820)
Печалба за годината		**393 589**	**193 036**

Индивидуалният финансов отчет за печалбата или загубата следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 40, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК АД, на 11 март 2022 г.

Тамаш Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

Банка ДСК АД София 9 2115

Индивидуален финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 14 март 2022 година

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит" ООД:	Одиторско дружество „АФА" ООД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 042 ЕРНСТ И ЯНГ ОДИТ ООД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 015 АФА ООД

Индивидуален отчет за всеобхватния доход
за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Печалба за годината	**393 589**	**193 036**
Компоненти, които могат да бъдат прекласифицирани впоследствие като печалба или загуба		
Изменение на преоценъчния резерв на инвестиции в дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(18 472)	13 153
Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които могат да бъдат прекласифицирани впоследствие като печалба или загуба	3 286	(1 442)
	(15 186)	11 711
Компоненти, които не могат да бъдат прекласифицирани впоследствие като печалба или загуба		
Изменение на преоценъчния резерв на инвестиции в капиталови инструменти, отчитани през друг всеобхватен доход	882	239
Преоценка на земи и сгради	44 521	-
Последващи оценки на пасиви на пенсионни планове с дефинирани доходи	(286)	1 785
Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които не могат да бъдат прекласифицирани впоследствие като печалба или загуба	(4 489)	(51)
	40 628	1 973
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	**25 442**	**13 684**
Общо всеобхватен доход	**419 031**	**206 720**

Индивидуалният финансов отчет за всеобхватния доход следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 40, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК АД, на 11 март 2022 г.

Тамаш Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

Банка ДСК АД София 2115 9

Индивидуален финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 14 март 2022 година

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит" ООД:	Одиторско дружество „АФА" ООД:

Одиторско дружество София Рег. № 108 Ърнст и Янг Одит ООД

Одиторско дружество София Рег. № 015 АФА ООД

Индивидуален отчет за финансовото състояние

В хиляди лева	Прил.	31-декември-2021	31-декември-2020
Активи			
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	17	3 945 492	3 726 939
Финансови активи държани за търгуване	18	93 708	25 635
Деривативни финансови инструменти	18	33 459	62 769
Инвестиции оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	21	5 941	171 891
Инвестиции оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход	21	1 725 597	2 002 223
Кредити и вземания от банки	19	1 915 161	2 393 813
Кредити и вземания от клиенти	20	14 389 080	13 052 195
Инвестиции оценявани по амортизирана стойност	21	1 492 728	578 095
Текущи данъчни активи		9 867	14 478
Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	37	129 383	125 589
Репутация	22	77 372	77 372
Активи с право на ползване	23	21 281	23 936
Дълготрайни материални активи	24	436 273	406 567
Нематериални активи	25	66 139	77 000
Други активи	26	71 486	70 366
Общо активи		**24 412 967**	**22 808 868**
Пасиви			
Депозити от банки	27	255 502	36 897
Деривативни финансови инструменти	18	43 629	86 191
Депозити от клиенти	28	20 104 677	19 257 235
Кредити от банки и финансови институции	27	162 703	12 521
Задължения по лизинг	29	21 293	23 901
Провизии	30	83 099	86 620
Отсрочени данъчни пасиви	31	16 976	13 210
Други задължения	32	121 799	109 396
Общо пасиви		**20 809 678**	**19 625 971**
Собствен капитал			
Основен капитал	33	1 328 660	1 328 660
Резерви	33	1 859 338	1 641 056
Неразпределена печалба		415 291	213 181
Общо собствен капитал		**3 603 289**	**3 182 897**
Общо пасиви и собствен капитал		**24 412 967**	**22 808 868**

Индивидуалният финансов отчет за финансовото състояние следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 40, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК АД, на 11 март 2022 г.

Тамаш Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

Банка ДСК АД София 9 1113

Индивидуален финансов отчет, върху който са издали одиторски доклад с дата: 14 март 2022 година

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит" ООД	Одиторско дружество „АФА" ООД

Одиторско дружество София Рег. № 108 Ърнст и Янг Одит ООД

Одиторско дружество София Рег. № 015 АФА ООД

Индивидуален отчет за паричните потоци

за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

В хиляди лева	Прил.	**2021**	**2020**
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба преди данъци		434 055	205 856
Корекции:			
Нетни загуби от обезценка на финансови активи	11	121 831	246 656
Нетни (печалби)/ загуби от обезценка на нефинансови активи	12	(138)	1 456
Амортизация	14	57 196	63 280
Нетни печалби от операции с инвестиции		(42 049)	(184 904)
Нетни (печалби)/ загуби от валутна преоценка		(16 886)	162 239
Нетен лихвен приход	5	(574 348)	(528 811)
Приходи от дивиденти	10	(26 741)	(74 712)
Нетни приходи от провизии	30	(2 328)	(4 730)
Други непарични изменения		3 092	11 008
Нетни парични потоци използвани в оперативна дейност преди изменение в активите и пасивите от оперативна дейност		**(46 316)**	**(102 662)**
Промяна в активите участващи в оперативната дейност			
(Увеличение)/ намаление на ценни книжа, държани за търгуване		(69 294)	151 245
Намаление на кредити и вземания от банки		790 060	85 745
Увеличение на кредити и вземания от клиенти		(1 479 077)	(438 372)
Намаление на други активи		41 774	1 052
Промяна в пасивите участващи в оперативната дейност			
Увеличение на депозити от банки		218 606	307 961
Увеличение на кредити от банки и финансови институции		150 301	83 769
Увеличение на задължения по получени депозити от клиенти		763 518	1 594 428
Увеличение на други пасиви		13 738	22 430
Парични средства генерирани от операции		**383 310**	**1 705 596**
Получени лихви		613 525	518 282
Платени лихви		(9 962)	(7 271)
Платен данък върху печалбата		(33 656)	(22 761)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		**953 217**	**2 193 846**

Одиторско дружество „Ернст и Янг Одит" ООД	Одиторско дружество „АФА" ООД

Индивидуален отчет за паричните потоци
за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.
(продължение)

В хиляди лева	Прил.	2021	2020
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи, нетно		(34 113)	(30 615)
Покупки на инвестиции в ценни книжа, нетно		(423 159)	(862 388)
Получени дивиденти		26 741	74 712
Придобиване на акции в контролирано дружество		(4 001)	-
Нетни парични потоци използвани в инвестиционната дейност		**(434 532)**	**(818 291)**
Парични потоци от финансова дейност			
Погасяване на задължения по лизингови договори	29	(7 532)	(9 658)
Нетни парични потоци използвани във финансовата дейност		**(7 532)**	**(9 658)**
Нетно увеличение на парични средства и парични еквиваленти		**511 153**	**1 365 897**
Ефект от промяна на валутните курсове		2 644	(2 739)
Парични средства и еквиваленти, придобити при вливане на дъщерни дружества		-	884 114
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината	35	**4 024 168**	**1 776 896**
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	35	**4 537 965**	**4 024 168**

Индивидуалният финансов отчет за паричните потоци следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 40, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК АД, на 11 март 2022 г.

Тамаш Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

Банка ДСК АД София 9 2115

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит" ООД	Одиторско дружество „АФА" ООД
Одиторско дружество Ърнст и Янг Одит ООД София Рег. № 108	Одиторско дружество София Рег. № 015 АФА ООД

Индивидуален отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

В хиляди лева

	Основен капитал	Законови и други резерви	Преоценъчен резерв - земи и сгради	Преоценъчен резерв на финансови активи	Резерви по планове за дефинирани доходи	Резерв за плащания на базата на акции	Неразпределена печалба	Общо
Салдо към 1 януари 2020 г. (Приложение 1(ж))	**1 327 482**	**1 200 054**	**113 674**	**25 875**	**(4 697)**	**-**	**261 652**	**2 924 040**
Общ всеобхватен доход								
Печалба за годината	-	-	-	-	-	-	193 036	193 036
Друг всеобхватен доход	-	-	-	11 899	1 785	-	-	13 684
Общ всеобхватен доход	**-**	**-**	**-**	**11 899**	**1 785**	**-**	**193 036**	**206 720**
Ефекти от вливане на дъщерни дружества (Приложение 37)	1 178	25 939	-	11 057	-	-	13 963	52 137
Трансфер на преоценъчен резерв на земи и сгради, нетно от данъци	-	-	(300)	-	-	-	300	-
Разпределение на печалбата за резерви	-	255 770	-	-	-	-	(255 770)	-
Салдо към 31 декември 2020 г.	**1 328 660**	**1 481 763**	**113 374**	**48 831**	**(2 912)**	**-**	**213 181**	**3 182 897**
Общ всеобхватен доход								
Печалба за годината	-	-	-	-	-	-	393 589	393 589
Друг всеобхватен доход	-	-	40 069	(14 341)	(286)	-	-	25 442
Общ всеобхватен доход	**-**	**-**	**40 069**	**(14 341)**	**(286)**	**-**	**393 589**	**419 031**
Трансфер на преоценъчен резерв на земи и сгради, нетно от данъци	-	-	(1 557)	-	-	-	1 557	-
Трансфер на резерв за плащания на базата на акции	-	-	-	-	-	1 361	-	1 361
Разпределение на печалбата за резерви	-	193 036	-	-	-	-	(193 036)	-
Салдо към 31 декември 2021 г.	**1 328 660**	**1 674 799**	**151 886**	**34 490**	**(3 198)**	**1 361**	**415 291**	**3 603 289**

Индивидуалният финансов отчет за промените в собствения капитал следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 40, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК АД, на 11 март 2022 г.

Тамаш Хах Ковач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

Индивидуален финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 14 март 2022 година

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит" ООД:	Одиторско дружество „АФА" ООД

1. База за изготвяне и правен статут и управление

(а) Правен статут и управление

Банка ДСК АД („Банката" или „Банка ДСК") е създадена на 2 март 1951 г. в България като централизирана депозитно-приемателна институция под името Държавна спестовна каса (ДСК). През 1998 г. Банката е преобразувана в търговска банка със Закон за преобразуване на ДСК и по силата на този закон има право да извършва всички сделки по чл. 1, ал. 2 от действащия към датата на преобразуване Закон за банките. Впоследствие, със Заповед №220882 от 26 септември 2002 г. БНБ предоставя на Банката пълен банков лиценз да оперира като търговска банка.

На 26 януари 1999 г. Софийски градски съд регистрира ДСК като еднолично акционерно дружество със 100% участие на държавата. През 2001 г., съгласно съдебно решение, Банката е преобразувана в акционерно дружество с капитал, разпределен между Министерски съвет на Република България – 75% и Банковата консолидационна компания АД – 25%.

На 29 ноември 2002 г., на база решение на Софийски градски съд, Банковата консолидационна компания (БКК) придобива 100% от капитала на Банка ДСК ЕАД.

На 29 октомври 2003 г., на база решение на Софийски градски съд, Банка ОТП РТ, регистрирана в Република Унгария, придобива 100% от капитала на Банка ДСК ЕАД.

През 2020 г. дъщерните дружества Експресбанк АД и Експрес Факторинг ЕООД се вливат в Банка ДСК на основата на договори за преобразуване чрез вливане, вписани в Търговския регистър съответно на 30 април 2020 г. и 30 септември 2020 г. Преобразуванията са извършени с цел оптимизиране на структурата, повишаване на ефективността на процесите, намаляване на разходите, подобряване на качеството на услугите. Повече подробности за вливанията на двете дружества са оповестени в приложение 37.

На 30 април 2020 г. Банка ДСК издава нови акции в полза на неконтролиращите акционери на преобразуващата се банка Експресбанк АД (вж. също приложение 33). В резултат на това Банката е пререгистрирана от еднолично акционерно дружество (ЕАД) на акционерно дружество (АД) на същата дата.

Банка ДСК има двустепенна система на управление - Управителен съвет с 8 (осем) члена и Надзорен съвет със 7 (седем) члена.

Към 31 декември 2021 г. органите, натоварени с общо управление са Надзорният съвет и Одитният комитет.

Към 31 декември 2021 г. членовете на Надзорния съвет са: председател – Ласло Бенчик; членове – Ласло Волф, Виолина Маринова, Габор Кунце, Антони Радев, Атила Туркович и Кристиан Шелмеци.

Към 31 декември 2021 г. ръководството на Банката се представлява от Управителния съвет, съставен от: председател на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор – Тамаш Хак-Ковач; членове на Управителния съвет и изпълнителни директори – Диана Митева, Славейко Славейков, Арно Льоклер, Юрий Генов, Боян Стефов и Доротея Николова; Михаил Комитски - член на Управителния съвет и Ръководител направление.

Съгласно изискванията на Закона за кредитните институции, разпоредбите на Устава и съдебната регистрация на Банката, тя се представлява заедно от двама изпълнителни директори.

В Банката функционира Одитен комитет, който отговаря за наблюдението на работата на външните одитори, изпълнението на вътрешния одит, управлението на риска, счетоводната дейност и финансовото отчитане. Към 31 декември 2021 г. Одитният комитет се състои от: председател – Димитър Базлянков; членове – Золтан Тубой и Даниела Петрова.

(б) Действащо предприятие

Ръководството е направило оценка на способността на Банката да продължи работа като действащо предприятие и е убедено, че разполага с необходимите ресурси да развива бизнеса в обозримо бъдеще. Нещо повече, ръководството не е установило никакви съществени индикатори за несигурност, които биха могли да предизвикат съмнение в способността на Банката да продължи като действащо предприятие. Независимо от продължаващото разпространение на COVID-19 и започналия след края на отчетния период военен конфликт между Русия и Украйна, продължаващ и към датата на одобрение на настоящия финансов отчет, Банката продължава да посреща задълженията си, когато станат дължими, да поддържа ликвидност и да спазва капиталовите изисквания. Затова финансовите отчети продължават да бъдат изготвяни на база действащо предприятие.

(в) COVID-19

На 11 март 2020 г. Световната здравна организация (СЗО) обяви пандемия относно разпространението на COVID-19, а на 13 март 2020 г. Народното събрание гласува извънредно положение в Република България, в резултат на което се предприеха редица ограничителни мерки.

На 24 март 2020 г. беше обнародван Законът за извънредното положение, с който се приеха мерки за времето на извънредното пандемично положение в различни области – трудови правоотношения и социално осигуряване, данъчно облагане и годишно финансово приключване, неизпълнение и принудително изпълнение, срокове и други. Бяха приети решения и заповеди на Министерски съвет и Министерството на здравеопазването за въвеждане на противоепидемични мерки на територията на страната с цел защита и опазване живота и здравето на населението, свързани със: забрана за влизане на територията на страната и предприемане на мерки (карантина или предоставяне на отрицателен лабораторен резултат от проведено PCR изследване преди влизане на територията на страната) към държави с установена повишена заболяемост от COVID-19 и значително епидемично разпространение; спазване на изисквания за физическа дистанция, хигиена на ръцете, дезинфекция и носене на защитни маски за лице на закрити обществени места; временно спиране или ограничаване на експлоатацията или режима на работа на обекти с обществено предназначение и/или други обекти или услуги, предоставяни на гражданите и други.

На 10 април 2020 г. беше утвърден от Българска народна банка („БНБ") „Ред за отсрочване и уреждане на изискуеми задължения към банки и дъщерните им дружества – финансови институции във връзка с въведеното на 13 март 2020 г. от Народното събрание извънредно положение" („Редът"), произтичащо от пандемията от COVID-19 и последиците от него. С Редът се даде възможност на кредитополучателите, засегнати от предприетите ограничителни мерки, да отсрочат погасяването на своите задължения към финансови институции. Първоначално, Редът даде възможност за отсрочване на задължения за срок до 6 месеца, който изтича не по-късно от 31 декември 2020 г.. Впоследствие, Редът беше изменен и този срок се удължи до 31 март 2021 г. С ново решение на БНБ, от 10 декември 2020 г., действието на Редът се удължи до 31 декември 2021 г., а на кредитополучателите се даде възможност за отсрочка на погасяването на своите задължения към финансови институции за срок до 9 месеца.

В резултат на наложените ограничения у нас и в повечето държави по света, беше нарушено нормалното функциониране на бизнесите от редица сектори на икономиката. Затруднени бяха доставките на суровини и материали от доставчици, експедициите към клиенти и осигуреността от работна ръка. Почти всички предприятия, макар и в различна степен, се наложи да предприемат определени действия и мерки за пренастройване на организацията на стопанската си дейност, трудовия режим на работа, бизнес комуникацията и други аспекти на взаимоотношенията с контрагенти, партньори и държавни институции.

Ефектите върху елементите на финансовия отчет, оценките и преценките и политиките за управление на риска на Банката са оповестени в приложения 1(з), 4(б), 4(в), 4(г).

(г) Приложими стандарти и представяне

Настоящият индивидуален финансов отчет е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2021 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение - счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти" (МСС).

Банката представя своя отчет за финансово състояние по ред на ликвидност на активите и пасивите.

Настоящият финансов отчет е изготвен на индивидуална основа съгласно изискванията на Закона за счетоводството и МСФО. Индивидуалният финансов отчет е одобрен от УС едновременно с консолидирания финансов отчет на Банкова група ДСК и следва да се разглежда като неразделна част от него.

(д) База за оценяване

Индивидуалният финансов отчет на Банката е изготвен на база на историческата стойност, с изключение на деривативните финансови инструменти, финансовите активи и пасиви за търгуване, финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, които са оценени по справедлива стойност и земите и сградите, които са отчетени по преоценена стойност.

(е) Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в български левове (BGN), която е функционалната валута на Банката. Всички суми са закръглени до хиляда, освен когато е посочено друго.

(ж) Сравнителни данни

Банката представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се прекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

В настоящия финансов отчет сравнителната информация е прекласифицирана, както следва:

Индивидуален отчет за финансовото състояние

Банката е преразгледала самостоятелното представяне на вземанията по договори за факторинг в отчета за финансовото състояние. Поради факта, че тези финансови активи имат сходни характеристики с предоставените кредити на клиенти, в настоящия финансов отчет вземанията по договори за факторинг, които са били представени на отделен ред в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2020 г., са прехвърлени към статия „Кредити и вземания от клиенти".

В допълнение, Банката е прецизирала представянето на активите в отчета за финансовото състояние, в резултат на което инвестициите в ценни книжа са прекласифицирани в зависимост от тяхната оценъчна категория и представени по реда на тяхната ликвидност.

Описаните по-горе прекласификации на сравнителните данни имат следните ефекти върху индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31 декември 2020 г.:

В хиляди лева	**31-декември-2020 преди прекласификация**	**31-декември-2020 прекласифициран**
Активи		
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	-	171 891
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход	-	2 002 223
Кредити и вземания от клиенти	12 868 744	13 052 195
Инвестиции в ценни книжа	2 752 209	-
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	-	578 095
Вземания по договори за факторинг	183 451	-
Общо активи	**15 804 404**	**15 804 404**

Банката счита, че прекласификациите в индивидуалния отчет за финансовото състояние, описани по-горе, нямат съществен ефект върху информацията и нейното представяне в индивидуалния отчет за финансовото състояние към началото на предходния отчетен период. Поради тази причина Банката не представя трети отчет за финансовото състояние към началото на предходния отчетен период в съответствие с параграф 40А, т. (б) от МСС 1 „*Представяне на финансови отчети*".

Индивидуален отчет за собствения капитал

В отчета за собствения капитал за предходната година Банката представя „резерв от хеджиране" като отделен компонент на собствения капитал, в който са отчетени хеджиращите печалби или загуби на хеджирани позиции, представляващи дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход,. Хеджиращото взаимоотношение е определено като хеджиране на справедлива стойност. Печалбите или загубите, формиращи резерва от хеджиране, произтичат от промените в справедливата стойност на тези активи и поради тази причина Банката счита за по-подходящо тези печалби или загуби да бъдат представени като неделима част от преоценъчния резерв на финансови активи.

Описаните по-горе прекласификации на сравнителните данни имат следните ефекти върху индивидуалния отчет за собствения капитал към 31 декември 2020 г.:

В хиляди лева	**Преоценъчен резерв на финансови активи** преди прекласификация	**Резерв от хеджиране** преди прекласификация	**Преоценъчен резерв на финансови активи** прекласифициран
Салдо към 1 януари 2020 г.	**41 895**	**(16 020)**	**25 875**
Друг всеобхватен доход	21 512	(9 613)	11 899
Общ всеобхватен доход	**21 512**	**(9 613)**	**11 899**
Ефекти от вливане на дъщерни дружества (Приложение 37)	11 057	-	11 057
Салдо към 31 декември 2020 г.	**74 464**	**(25 633)**	**48 831**

(з) Използване на оценки и преценки

Изготвянето на финансови отчети изисква от ръководството да прави преценки, оценки и предположения, които влияят на приложените счетоводните политики и отчетените суми на активите, пасивите, приходите и разходите. Реалните резултати могат да се различават от тези оценки.

Оценките и основните предположения се преглеждат на текуща база. Преразгледаните счетоводни оценки се признават в периода, през който оценката се преглежда и във всички засегнати бъдещи периоди.

Ръководството обсъжда с Одитния комитет на Банката развитието, избора и оповестяването на съществените счетоводни политики и оценки, както и прилагането на тези политики и оценки.

Областите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са както следва:

Влияние на COVID-19 върху оценките и преценките

Както е оповестено в Приложение 1(в) по-горе, през март 2020 г. СЗО обяви световна пандемия относно разпространението на COVID-19. В резултат на повишената несигурност, свързана с безпрецедентния характер на тази пандемия, изготвянето на надеждни преценки става още по-предизвикателно. Моделът на очакваните кредитни загуби (ОКЗ) използва бъдеща финансова информация и стойности, претеглени според вероятността да се реализират определени сценарии. Определянето на ОКЗ към края на всеки отчетен период се основава на разумна и обоснована информация за минали събития, текущи обстоятелства и прогнози за бъдещи събития и икономически условия. В период на повишена икономическа несигурност е много трудно да се прогнозират бъдещите събития и макроикономическите показатели, използвани в модела на изчисление на ОКЗ. Разработването на макроикономическите сценарии и определянето на техните вероятности изисква упражняването на съществени преценки от страна на ръководството. Банката преценява как да коригира определените чрез модела ОКЗ, когато се окаже, че определени рискови фактори и информация – както известни, така и очаквани - не са били взети предвид в процеса на моделиране. В резултат на COVID-19 и влошаването на икономическата среда съществува значителна несигурност при измерването на ОКЗ, особено при определянето на ключовите входящи данни за използвания модел.

Очаквани кредитни загуби от финансови активи

Банката редовно прави преглед на финансовите си инструменти за обезценка. Ръководството определя адекватността на разходите за обезценка въз основа на прегледа на отделните кредити и депозити, опит от претърпени загуби от последните години, текущи икономически условия, рискови характеристики на различните категории кредити и други относими фактори. За целите на МСФО се прилага модел от три фази. Методологията за обезценка се използва за класифициране на финансовите инструменти, с цел да определи дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване на активите и да идентифицира активи с кредитна обезценка. За инструменти с кредитна обезценка или значително увеличение на кредитния риск се признават очаквани загуби.

Справедлива стойност на финансовите инструменти, които не са търгувани на активни пазари

Когато справедливите стойности на финансовите активи и пасиви в отчета за финансовото състояние не могат да бъдат получени от активни пазари, те се определят с помощта на различни техники за оценяване, които включват използването на модели. Базовите данни за тези модели са извлечени от индикатори, които се наблюдават на финансовите пазари, където това е възможно, в противен случай се правят допускания за установяване на справедливи стойности. Допусканията вземат предвид фактори, свързани с ликвидност, волатилност за по-дългосрочни деривативи и дисконтови проценти, предсрочни плащания и предположения за неизпълнение, свързани с ценни книжа, обезпечени с активи (Приложение 4 (е)). Изминалата 2021 година беше белязана отново от глобалната пандемия от COVID-19. Водещите пазари на акции в САЩ и ЕС възстановиха загубите след първоначалния шок, предизвикан от COVID-19 пандемията и отбелязаха ръстове през годината. Централните банки продължиха действията си в подкрепа на икономиките и пазарите, като се увеличиха очакванията за повишаване на водещите лихви и преустановяване на количествените програми на централните банки. Инфлацията беше една от ключовите теми, като се очаква това да бъде водеща тема и през следващата година. Движението на пазарите е функция от очакванията на множеството пазарни участници - какви социални и икономически процеси и тенденции ще са в основата на бъдещото представяне на отделните компании и пазара като цяло. С навлизане на множество ваксини и плановете за ваксинация, се очаква влиянието и рисковете, пряко свързани с COVID-19 да отшумят поетапно.

Преоценка на земи и сгради

Банката отчита земите и сградите по модела на преоценената стойност, която се определя от лицензирани оценители (Приложение 24). Оценката се извършва с помощта на подходящи оценъчни методи и техники, като се използват наблюдаеми пазарни данни, доколкото те са налични и достъпни. Когато в моделите на оценка участват и значителни ненаблюдаеми параметри, определената справедлива стойност би била чувствителна към евентуална промяна в тези параметри. В допълнение, съществена несигурност при оценяването поражда и кризата, предизвикана от COVID-19. В резултат на извършения пазарен анализ към 31 декември 2021 г. ръководството е заключило, че пазарът на недвижими имоти не е реагирал ценово съществено на разпространението на COVID-19 през годината, приключваща на тази дата. Въпреки това не е известно бъдещото влияние, което COVID-19 може да окаже върху пазара на недвижими имоти. Ако въздействието на COVID-19 беше известно и взето предвид при извършване на оценките, резултатите можеха да се различават от отчетените в този финансов отчет.

Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу Банката ръководството преценява вероятността и рисковете за негативен изход от тях и начислява провизии в случаи, в които отчита вероятност повече от 50% изходът да не бъде в полза на Банката или при потенциални рискове от повишаване на претенциите от страна на клиенти към Банката, свързани с плащания по договори за продукти и услуги (Приложение 30).

Обезценка на репутация и нематериални активи (клиентска база)

За да прецени възстановимата стойност на репутацията и признатата при бизнес комбинация клиентска база, Банката използва модели, включващи прогнозни парични потоци и редица допускания, като например дисконтови проценти, степен на оттегляне на клиентите, полезен срок на нематериалните активи и други. Прогнозните парични потоци ползват данни от бюджетите, утвърдени от ръководството на Банката, които се разработват на базата на текущите и очакваните пазарни условия. Пандемията COVID-19 все още не е овладяна и нейната непредвидимост, както и ответните действия на правителството, бизнеса и потребителите пораждат значителна несигурност относно разумността на преценките, използвани за определяне на възстановимата стойност на репутацията и нематериалните активи и евентуалната нужда от обезценка на тези активи.

2. Вливане на придобити дъщерни дружества

В съответствие с МСФО 3 „Бизнес комбинации", юридическото вливане на предприятие в придобиващото/ придобилото го предприятие представлява съдържателно бизнес комбинация от позицията на придобилото го предприятие за целите на неговия индивидуален отчет. Поради това в индивидуалния си финансов отчет за 2020 г. Банката отчита юридическото вливане на придобити от нея в предходна година дъщерни дружества, прилагайки метода на покупката. Придобитите разграничими нетни активи се признават по техните балансови стойности от консолидирания финансов отчет на Банката към датата на вливане. Балансовите стойности на нетните активи представляват признатите справедливи стойности на тези активи и пасиви в консолидирания отчет на Банката към датата на придобиване на съответното дъщерно дружество, коригирани с последващи амортизации, евентуални обезценки и други изменения до датата на вливането. Отчетените активи при вливането включват и признатата репутация и разграничими нематериални активи, признати при покупката на дъщерното дружество.

Разликата между сумите на активите и пасивите, признати в индивидуалния финансов отчет след юридическото вливане и балансовата стойност на инвестицията във вливащото се дружество преди юридическото вливане, се отчита директно в собствения капитал.

Транзакциите с неконтролиращите акционери на вливащото се дружество се отчитат като сделки със собственици и се признават директно в собствения капитал на Банката.

Вътрешногруповите салда между Банката и вливащото се дружество към датата на вливане, както и вътрешногруповите приходи и разходи за отчетния период до тази дата се елиминират.

3. Основни елементи на счетоводната политика

(а) Признаване на приходи и разходи от лихви

Приходите и разходите от лихви, представени в отчета за печалбата или загубата включват:

- лихвата върху финансовите активи и пасиви по амортизирана стойност, изчислена по метода на ефективния лихвен процент;
- лихвата върху ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, изчислена по метода на ефективния лихвен процент.

Приходите и разходите от лихви се признават в отчета за печалбата или загубата чрез прилагането на метода на ефективния лихвен процент. Ефективният лихвен процент (ЕЛП) е този, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания и постъпления през срока на съществуване на финансовия актив или пасив до балансовата стойност на актива или пасива. Когато изчислява ефективния лихвен процент, Банката оценява бъдещите парични потоци, отчитайки всички договорни условия на финансовия инструмент без бъдещите загуби от финансовия актив.

Изчисляването на ефективния лихвен процент включва всички комисиони, получени или платени, както и отстъпки или премии, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Транзакционните разходи включват вътрешно-присъщи разходи, директно отнасящи се към придобиването или емитирането на финансов актив или пасив.

Приходи от лихви по вземания с риск фаза 3 и закупени обезценени вземания, включително със закъснения в плащанията по тях за период над 90 дни, оценявани на колективна основа.

За тези финансови активи Банката признава лихви на база нетната амортизирана стойност на вземанията. За целта се начислява коректив за разликата между договорно начислената лихва на база ЕЛП върху брутната стойност на финансовия актив и изчислената лихва на база ЕЛП към амортизираната стойност на актива, намалена с коректива за очакваните кредитни загуби.

Приходи от лихви по вземания с риск фаза 3 и закупени обезценени вземания, включително със закъснения в плащанията по тях за период над 90 дни, оценявани индивидуално с кредитна обезценка на база разгръщане на дисконтовия процент (unwinding), когато се очаква покриване на вземането от договорните парични потоци от обезпечения или други парични потоци.

За тези финансови активи Банката признава лихви на база дисконтираните парични потоци от unwinding чрез начисляване на коректив за разликата между договорно начислената лихва на база ЕЛП върху брутната стойност на финансовия актив и разликата между настоящите стойности на паричните потоци от unwinding в отделните отчетни периоди, дисконтирани с ЕЛП. Корективът се представя в Отчета за всеобхватния доход в намаление на приходите от лихви.

(б) Валутни операции

При първоначално признаване всяка сделка в чуждестранна валута се отчита във функционалната валута (български лев), като към сумата на чуждестранната валута се прилага обменния курс към момента на сделката или операцията. Паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута и отчетени по историческа стойност, се преоценяват по официалния курс валиден за деня. Курсовите разлики възникнали в резултат на преоценката се отчитат в отчета за печалбата или загубата. Непаричните активи и пасиви, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческия обменен курс към датата на операцията.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделките с чуждестранна валута по курсове, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за печалбата или загубата в момента на възникването им към статия "нетни приходи/(разходи) от търговия".

(в) Такси и комисиони

Приходите от такси и комисиони, включително такси за обслужване на сметки, управление на инвестиции, продажби на услуги, гаранции и акредитиви се признават с извършването на съответните услуги.

Разходите за такси и комисиони, свързани основно с транзакции, такси за обслужване и други разходи за такси се признават с получаването на съответните услуги.

Изпълнение на задълженията и политики за признаване на приходите

Вид на таксата	Същност и срокове за удовлетворяване на задължения за изпълнение и значими условия за плащане	Признати приходи по МСФО
Такси и комисиони свързани с разплащателни операции	Банката предоставя на своите клиенти различни видове услуги, свързани с тегления и вноски на суми по сметки, разплащания в лева и валута, по които прилага различни такси. При такси за транзакции (например теглене/такса за плащане на ПОС/АТМ или в поделения на Банката, и др.), начисляването на такса става непосредствено след транзакцията или веднъж месечно. Таксата обикновено се определя в процентно съотношение от размера на транзакцията с фиксиран минимален праг. В случаите на такси по транзакции, когато услугите се изразяват в превод на суми, таксата се начислява в момента на транзакцията. Тези такси може да са фиксирани или в процентен размер. Банката редовно преразглежда таксите, които прилага.	Таксите по транзакции се начисляват в момента на осъществяване на транзакцията или еднократно в края на месеца.

Вид на таксата	Същност и срокове за удовлетворяване на задължения за изпълнение и значими условия за плащане	Признати приходи по МСФО
Такси и комисиони свързани с кредитни сделки	Банката предоставя набор от услуги по клиентските сметки на физически лица и фирми, за което те дължат такса, както и предоставя за ползване от клиентите различни видове кредитни банкови карти, по които прилага различни такси. Таксите, произтичащи от тези услуги са предимно свързани с обслужване на сметки, за издаване на кредитни банкови карти, годишни такси за кредитни банкови карти и други такси за обичайни услуги по сметки. Годишните такси по банкови карти са с фиксиран размер. Те зависят от типа на банковата карта. Банката редовно преразглежда таксите, които прилага.	Таксите за текущи услуги по обслужване са на месечна база. Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.
Такси и комисиони свързани с депозитни сделки	Банката предоставя набор от услуги по управление на клиентските сметки на физически лица и фирми, за което те дължат такса, както и предоставя за ползване от клиентите различни видове дебитни банкови карти, по които прилага различни такси.	Таксите за текущи услуги по управление на клиентски сметки са на месечна база.

	Таксите, произтичащи от тези услуги са предимно свързани с такси за откриване и закриване на сметки, обслужване и управление на сметки, за електронно банкиране, за издаване на дебитни банкови карти, месечни такси за дебитни банкови карти и други такси за обичайни услуги по сметки. Таксите за текущите услуги по управление на сметките се начисляват на месечна база. Те обикновено са с фиксиран размер, който варира в зависимост от пакетната програма или категорията на клиента. Месечните или годишните такси по банкови карти са с фиксиран размер. Те зависят от типа на банковата карта. При услуги със случаен характер, Банката начислява такса в момента, в който клиентът се възползва от услугата. Тези такси може да са фиксирани или в процентен размер. Банката редовно преразглежда таксите, които прилага.	Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.
Други	Таксите, които се отчитат в категория „Други такси" са за съхранение на ценности в сейфовете на обществения трезор, издаване на удостоверение, издаване на банкова референция, фотокопия на документ и други. Тези такси са свързани с предоставянето на дългосрочни услуги (съхранение на ценности в сейфовете) или еднократни административни услуги.	Таксите за дългосрочно предоставяните услуги са за периода на предоставяне на услугата. Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.

(г) Нетни приходи от търговия

Нетните приходи от търговия са свързани с активи и пасиви държани за търгуване, както и всички реализирани и нереализирани промени в справедливата стойност, лихви и курсови разлики. Нетните приходи от търговия включват курсови разлики от финансови активи в инвестиционен портфейл.

(д) Приходи от финансиране

Приходите от финансиране представляват безвъзмездни средства, предоставени на Банката от държавата, които не се признават, докато не бъде достигната разумна степен на сигурност, че Банката ще изпълни условията, свързани с тях, и помощта ще бъде получена.

Приходите от финансиране се признават в печалбата или загубата на систематична база през периодите, в които Банката признава съответните разходи, които финансирането има за цел да компенсира.

Средства, които се предоставят само с условието да бъдат използвани за придобиване на нетекущи активи (имоти, машини и съоръжения), се признават като отсрочени приходи в индивидуалния отчет за финансовото състояние и се прехвърлят в печалбата или загубата на систематична и разумна база за периода на полезния живот на съответните активи.

Финансиране, което компенсира вече понесени от Банката разходи или загуби, или чиято цел е Банката да получи незабавна финансова подкрепа, без това да е свързано с бъдещи разходи, се признава в печалбата или загубата за периода, в който възникне вземането за финансиране.

Изгодата от държавен заем, отпуснат при лихвен процент под пазарния, се отчита като приход от финансиране в размер на разликата между получените средства и справедливата стойност на заема, определена на базата на пазарните лихвени нива.

(е) Финансови инструменти

(1) Класификация

В съответствие с изискванията на МСФО 9 Финансови инструменти (МСФО 9), Банката класифицира финансовите активи като последващо оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата на базата на следните две условия: бизнес модела за управление на финансовите активи на Банката и характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Класификацията на финансовите активи се определя от бизнес модела на Банката за управление на финансовите активи и характеристиките на техните договорни парични потоци. Процесът за определяне на класификацията и изискванията относно технологията на прилагането ѝ са илюстрирани чрез следната схема:

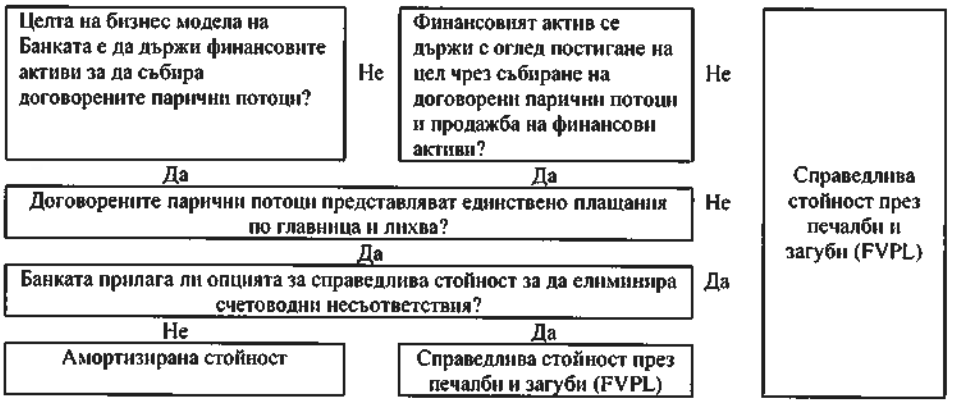

Бизнес модел за управление на финансовите активи

Бизнес моделът на Банката е определен на ниво, което отразява по какъв начин групите от финансови активи се управляват съвместно с оглед постигане на конкретна бизнес цел.

Бизнес моделът не зависи от намеренията на ръководството по отношение на отделен инструмент.

Банката може да има повече от един бизнес модел за управление на своите финансови инструменти. Банката може да притежава портфейл от инвестиции, който да управлява, за да събере договорните парични потоци, и друг портфейл от инвестиции, който управлява, за да търгува с него с цел реализиране на промените в справедливата стойност.

В зависимост от стратегията и рисковия профил, Банката е определила следните бизнес модели за управление на финансови активи:

- Бизнес модел, чиято цел е да държи финансови активи, за да събира договорни парични потоци (held to collect);
- Бизнес модел, чиято цел се постига чрез събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи (held to collect and sell);
- Бизнес модел, чиято цел е реализиране на парични потоци посредством продажба на финансови активи.

Банката може да има един и същ тип инструмент във всичките три категории в зависимост от модела за управление на активите.

(2) Признаване

Банката признава финансов актив или финансов пасив в отчета за финансовото състояние, когато Банката стане страна по договорните условия на инструмента.

Обичайната покупка или продажба на финансови активи се признава и отписва както е уместно, при използване на счетоводното отчитане на база датата на уреждане.

Обичайната покупка или продажба, съгласно терминологията в Допълнение А от МСФО 9, представлява покупка или продажба на финансов актив съгласно договор, чиито условия изискват предоставянето на актива в период от време, установен обикновено със законодателство или конвенция, действащи на съответния пазар.

Датата на уреждане е датата, на която се прехвърля актив на или от Банката. Отчитането на база датата на уреждане се отнася за признаване на актив в деня, в който е получен от Банката, и отписване на актив и признаване на печалба или загуба при освобождаване в деня, в който е прехвърлен.

Промяната в справедливата стойност на активите, оценявани по справедлива стойност, през периода между датата на сделката и датата на уреждане, се признава в печалбата или загубата или в друг всеобхватен доход, както е уместно, в зависимост от категорията на активите по МСФО 9.

Кредитите и вземанията от клиенти се признават, когато средствата бъдат прехвърлени по сметките на клиентите. Получените депозити от клиенти се признават, когато средствата бъдат прехвърлени на Банката.

Безусловните вземания и задължения се признават като активи или пасиви, когато Банката стане страна по договора и, като последица от това, има законовото право да получи или законовото задължение да плати парични средства.

Активите, които ще бъдат придобити, и пасивите, които ще бъдат поети, в резултат от неотменим ангажимент за покупка или продажба на стоки или услуги по принцип не се признават до момента, в който поне едната от страните не изпълни задълженията си по договора. Допълнителни детайли относно политиката на Банката са представени в 3(м) Кредити и аванси и 3(н) Вземания по договори за факторинг.

Планирани бъдещи сделки, без значение колко вероятни са, не са активи и пасиви, тъй като Банката не е станала страна по договор.

(3) Първоначално оценяване

При първоначалното признаване на финансов актив или финансов пасив (с изключение на търговските вземания, които нямат съществен компонент на финансиране, съгласно МСФО 9 параграф 5.1.3 и се признават по цена на сделката), Банката ги признава по справедливата им стойност, плюс или минус, в случай на финансови активи или финансови пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансовия актив или финансовия пасив.

Справедливата стойност на финансов инструмент при първоначалното признаване е обикновено цената на сделката (т.е. справедливата стойност на даденото или полученото възнаграждение).

Банката е представила своите финансови пасиви във всички позиции в Отчета за финансовото състояние с изключение на „Провизии" и „Отсрочни данъчни пасиви", както и „Задължения към служители и ръководството" и „Приходи за бъдещи периоди", които са включени в позиция „Други задължения".

(4) Последващо оценяване

Оценяване по амортизирана стойност

Амортизираната стойност (нетната амортизирана стойност) към определена дата включва стойността на: непогасената главница, начислените вземания/задължения по лихви, неамортизираното сконто, премия и такси, участващи като част от експозицията на финансовия инструмент при неговото придобиване и елемент при определянето на ЕЛП, както и размера на натрупания коректив по лихви или кредитни обезценки.

Ако кредитният риск по финансовия инструмент се подобрява, при определени от Банката критерии, се възобновява начисляването на лихва през следващите периоди на база брутната амортизирана стойност на финансовия актив.

Натрупаният коректив по лихви се отписва от амортизираната стойност и се признава като лихвен доход. Признаването на коректива за лихви като лихвен приход се извършва след като вземането бъде изцяло погасено от длъжника или при формиране на отрицателна амортизирана стойност по него.

Оценяване по справедлива стойност

При оценяване на финансови инструменти по справедлива стойност Банката използва йерархия от методи, която отразява значимостта на факторите, използвани за определяне на справедлива стойност:

Ниво 1: обявени пазарни котировки (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви. Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне;

Ниво 2: оценъчни техники на финансови инструменти, които са базирани на пазарни данни или директно (т.е. като котирани цени) или индиректно (т.е. получени от цени). В тази категория се включват инструменти, оценени чрез използване на: котирани пазарни цени на активен пазар за подобни инструменти; котирани цени за идентични или подобни инструменти на пазар, който се приема за по-малко активен; или други оценъчни техники, при които всички значими входни данни са директно или индиректно наблюдаеми от пазарни данни. Банката определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара;

Ниво 3: оценъчни техники, при които входящите данни за финансовите активи и пасиви не са базирани на налична пазарна информация.

Банката признава прехвърлянето между нивата в йерархията на справедливите стойности в края на отчетния период, през който се е осъществила промяната.

Най-доброто свидетелство за справедлива стойност при първоначално признаване е цената на сделката (т.е. справедливата стойност на полученото или дадено възнаграждение). Ако Банката счита, че съществува разлика между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката, и че справедливата стойност нито е подкрепена от доказателства за котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив, нито се базира на техника на оценяване, която използва единствено данни от наблюдаеми пазари, тогава финансовият инструмент първоначално се признава по справедлива стойност, коригирана с разликата между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката. Впоследствие тази разлика се признава в печалбата или загубата по подходящ начин през живота на инструмента, но не по-късно от момента, в който е възможно да се направи оценка на актива, напълно използвайки изцяло наблюдаеми пазарни данни или когато сделката е прекратена.

Ако актив или пасив, оценяван по справедлива стойност, има цена „купува" и цена „продава", Банката оценява активите в дългите позиции по цена „купува" и пасивите и късите позиции по цена „продава".

Портфейлите от финансови активи и пасиви, изложени на пазарен и кредитен риск, които се управляват от Банката на база на нетна експозиция към пазарен и кредитен риск, се оценяват на базата на цена, която би се получила при продажбата на нетна дълга позиция (или би била платена при прехвърляне на нетна къса позиция) за определена рискова експозиция.

Оценяване по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Печалба или загуба, свързани с финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход се признава в друг всеобхватен доход, с изключение на печалби или загуби от обезценка и печалби и загуби от валутни операции до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив.

При отписване на финансовия актив кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата.

Лихвата, която се изчислява чрез използването на метода на ефективната лихва, се признава в печалбата или загубата.

При оценяване на финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, сумите, признати в печалбата или загубата, са същите като сумите, които би трябвало да бъдат признати в печалбата или загубата, ако финансовият актив е оценяван по амортизирана стойност.

Печалба или загуба, свързани с инвестиции в капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход се признава в друг всеобхватен доход, включително печалбите и загубите от валутни операции до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив. Признатите суми в друг всеобхватен доход не се прехвърлят впоследствие в печалбата или загубата. Банката може да прехвърли натрупаната печалба или загуба в рамките на собствения капитал. Дивидентите от тези инвестиции се признават в печалбата или загубата.

Оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата

Печалбите и загубите в резултат на промени в справедливата стойност при последваща оценка на финансовите инструменти се признават в отчета за печалбата или загубата, освен ако: е част от хеджиращо взаимоотношение; е инвестиция в капиталов инструмент, печалбите и загубите от които се признават в съответствие с МСФО 9 параграф 5.7.5; е финансов пасив, определен като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, и Банката следва да представи измененията в справедливата стойност в резултат промяна на собствен кредитен риск в друг всеобхватен доход; или е финансов актив, оценен по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

(5) Отписване

Банката отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърли правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Банката, се признава като отделен актив или пасив.

Банката взема решение за пълно отписване на финансов актив, когато същият е: определен като "несъбираем", напълно обезценен и е погасен по давност или длъжникът е юридическо лице заличено от търговските регистри и няма правоприемник, или съответно е гражданин, починал, без наследници или наследниците са направили отказ от наследство. Банката може да отпише частично финансов актив при едновременно изпълнение на следните условия: не са налице обосновани очаквания да бъде събран пълният размер на вземането; просрочието е повече от 365 дни; налице е очакване част от вземането да не бъде погасено и са предприети стъпки за принудително събиране по съдебен път и не е налице подписано извънсъдебно споразумение за погасяване на вземането.

Банката отписва финансов пасив, когато неговите договорни задължения са изпълнени или отменени или са изтекли.

При извършени от Банката транзакции, при които се прехвърлят активи, признати в отчета за финансовото състояние, но са запазени всички или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи, или част от тях, прехвърлените активи не се отписват от отчета за финансовото състояние. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби включват например сделки със заемане на ценни книжа или транзакции с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Банката нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, тя отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Банката продължава да признава актива до степента на нейното оставащо участие, определено от степента, до която е изложена на промени в стойността на прехвърления актив.

При определени сделки Банката запазва задължението си да обслужва прехвърления финансов актив срещу заплащане. Прехвърленият актив се отписва изцяло, ако отговаря на критериите за отписване. Активът или пасивът се признава в договора за обслужване в зависимост от това дали таксата за обслужване е повече от достатъчна (актив) или по-малко от достатъчна (пасив) за извършване на услугата.

(6) Компенсиране

Финансовите активи и пасиви се компенсират и съответно нетната стойност се представя в отчета за финансовото състояние, когато и само когато Банката има законно право да компенсира стойностите и възнамерява да извърши уреждане на актива и пасива на нетна основа или да реализира актива и едновременно погаси задължението.

Приходи и разходи се представят нетно само в случаите, които са позволени от счетоводните стандарти.

(7) Обезценка на финансови активи

Банката прилага изискванията за обезценка по отношение на финансовите активи, които се оценяват по амортизирана стойност, по отношение на финансовите активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, както и по отношение на ангажименти по кредити и договори за финансови гаранции, попадащи в обхвата на стандарта прилагайки изискванията на МСФО 9 параграф 5.2.2.

За всички финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, лизингови вземания, активи по договор или договори за кредитен ангажимент или финансова гаранция, Банката признава коректив за загуба за очаквани кредитни загуби на база на Общия подход по МСФО 9.

Оценката на кредитния риск се извършва на индивидуална или колективна основа за група или подгрупа от финансови инструменти.

В процеса на оценка на кредитния риск Банката класифицира финансовите активи във фази в зависимост от степента на съществуващия риск, както следва:

- ✓ Фаза 1 – включва обслужвани кредити без значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Обезценката на тези активи се основава на очакваната кредитна загуба през следващите 12 месеца или за по-къс период, ако животът на инструмента е по-къс от една година;

- ✓ Фаза 2 – включва обслужвани кредити със значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. В този случай очакваните кредитни загуби се изчисляват за целия живот на актива;

- ✓ Фаза 3 – включва активи, за които е налице просрочие от повече от 90 дни по съществена част от задължението или Банката счита, че е малко вероятно длъжникът да изплати изцяло своите кредитни задължения към нея Очакваните кредитни загуби за тези инструменти също се изчисляват за целия им живот;

- ✓ Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка – тези активи са кредитно обезценени още при първоначалното признаване. За тях Банката признава кумулативните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента след първоначалното признаване.

Финансов актив е с кредитна обезценка, когато са настъпили едно или повече събития, оказващи неблагоприятно въздействие върху очакваните бъдещи парични потоци от този финансов актив. Като доказателство за кредитната обезценка на финансов актив се прилагат наблюдавани данни за следните събития:

- значително финансово затруднение на емитента/издателя или на длъжника;
- нарушаване на договор като неизпълнение или просрочие (над 90 дни), т.е. когато контрагентът не е извършил плащане, станало изискуемо по договор;
- Банката, по икономически или договорни причини, свързани с финансовото затруднение на кредитополучателя, прави отстъпка на кредитополучателя, каквато Банката не би направила при други обстоятелства;
- става вероятно, че кредитополучателят ще бъде обявен в несъстоятелност или ще подлежи на друго финансово оздравяване;
- изчезване на активен пазар за този финансов актив заради финансови затруднения; или
- закупуване или първоначално създаване на финансов актив с голям отбив, който отразява понесени кредитни загуби.

Може да не е възможно да се идентифицира единично, самостоятелно събитие, идентифициращо доказателство за кредитна обезценка. Влошаването на кредитния рейтинг на финансовия актив може да е причинено по-скоро от комбинирания ефект на няколко събития.

Кредитната загуба е разликата между всички договорни парични потоци, дължими на предприятието по договор, и всички парични потоци, които предприятието очаква да получи (т.е. целия паричен недостиг), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).

Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции) за очаквания срок на този финансов инструмент. Паричните потоци, които се вземат предвид, включват парични потоци от продажбата на държани обезпечения или други кредитни подобрения, които са неразделна част от договорните условия. Допуска се, че очакваният срок на финансовия инструмент може да бъде оценен приблизително по надежден начин. В редки случаи, когато не е възможно очакваният срок на финансовия инструмент да бъде оценен приблизително по надежден начин, Банката използва оставащия договорен срок на финансовия инструмент.

Коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия инструмент до амортизираната стойност на финансовия актив, който е закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка.

При изчисляване на коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент Банката оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия актив (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), както и очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии и отбиви.

Разходи по сделката са допълнителните разходи, които са пряко свързани с придобиването, издаването или освобождаване от финансови активи или финансови пасиви. Допълнителният разход е този, който не би възникнал, ако предприятието не е придобило, издало или освободило финансовия инструмент.

(8) Прекласифициране

Банката може да прекласифицира финансови активи тогава и само тогава, когато промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, при което трябва да прекласифицира всички засегнати финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата.

Ако Банката прекласифицира финансови активи тя прилага прекласификацията за бъдещи периоди от датата на прекласификация. Не се преизчисляват признати преди това печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по амортизирана стойност" в категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата", неговата справедлива стойност се оценява към датата на прекласификация. Всяка печалба или загуба, произтичаща от разликата между предишната амортизирана стойност на финансовия актив и неговата справедлива стойност, се признава в печалбата или загубата.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата" в категория „оценявани по амортизирана стойност", неговата справедлива стойност към датата на прекласификация става новата му брутна балансова стойност (амортизираната стойност на финансов актив, преди да бъде преизчислена с коректив за загуби).

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по амортизирана стойност" в категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход", неговата справедлива стойност се оценява към датата на прекласификация. Всяка печалба или загуба, произтичаща от разликата между предишната амортизирана стойност на финансовия актив и неговата справедлива стойност, се признава в друг всеобхватен доход. Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригират в резултат на прекласификацията.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход" в категория „оценявани по амортизирана стойност", финансовият актив се прекласифицира по неговата справедлива стойност към датата на прекласификация. Кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се изважда обаче от собствения капитал и се коригира за сметка на справедливата стойност на финансовия актив към датата на прекласификация. В резултат на това финансовият актив се оценява към датата на прекласификация, все едно че винаги е бил оценяван по амортизирана стойност. Тази корекция засяга другия всеобхватен доход, но не засяга печалбата или загубата и следователно не представлява корекция от прекласификация. Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригират в резултат на прекласификацията.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата" в категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход", финансовият актив продължава да се оценява по справедлива стойност.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход" в категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата", финансовият актив продължава да се оценява по справедлива стойност. Кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата като корекция от прекласификация към датата на прекласификация.

Не се допуска прекласификация на финансови пасиви, съгласно изискванията на МСФО 9.

(9) Модифициране

Когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или модифицирани по друг начин и предоговарянето или модифицирането не води до отписването на този финансов актив в съответствие с МСФО 9 (критериите за отписване на финансови пасиви се прилагат по аналогия и към финансовите активи) , но води до изменение в нетната настояща стойност на актива над определен праг, под който се счита за незначително (NPV се променя с повече от 1% в резултат на модификацията/предоговарянето и тази промяна не е свързана с промяна в пазарните цени), Банката преизчислява брутната балансова стойност на финансовия актив и признава печалба или загуба от модифициране в печалбата или загубата, като:

- Брутната балансова стойност на финансовия актив се преизчислява като настоящата стойност на предоговорените или модифицираните договорни парични потоци, които са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент на финансовия актив (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка);

- Корекцията на брутната балансова стойност е разликата между настоящата стойност на модифицирания паричен поток, дисконтиран с договорения ЕЛП и настоящата стойност на модифицирания паричен поток по преизчисления нов ЕЛП. Тази корекция се отразява в корективна сметка, отчита се еднократен ефект в печалбата или загубата и се амортизира като лихвен приход/разход през оставащия срок на модифицирания финансов актив.

Когато модифицирането на финансов актив води до отписване на съществуващия финансов актив и последващо признаване на модифицирания финансов актив, модифицираният актив се счита за „нов" финансов актив.

Значителна промяна в условията на съществуващ финансов пасив или част от него (независимо дали се дължи на финансови затруднения на длъжника, или не) се отчита счетоводно като погасяване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив.

Условията са съществено различни, ако дисконтираната настояща стойност на паричните потоци по новите условия, включително всички платени такси, нетирани от получените такси и дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент, се различава най-малко с 10% от дисконтираната настоящата стойност на оставащите парични потоци от първоначалния финансов пасив. Ако промяната на условия се отчита като погасяване, всички направени разходи или такси се признават като част от печалбата или загубата от погасяването. Ако промяната не се отчита като погасяване, всички направени разходи или такси коригират балансовата стойност на пасива и се амортизират през оставащия срок на модифицирания пасив.

(10) Закупени финансови активи с кредитна обезценка

Закупен финансов актив с кредитна загуба е актив, който е с кредитна обезценка при първоначалното му признаване.

Банката класифицира закупените финансови активи с кредитна обезценка като оценявани по амортизирана стойност само в случай, че са спазени едновременно условията:

Финансовият актив да се държи от Банката съобразно бизнес модел, чиято цел е да се събират договорните парични потоци от съответния актив;

Договорните условия на финансовия актив да пораждат на определени дати парични потоци, които представляват само плащания на главница и лихви върху остатъчното салдо на главницата.

Амортизираната стойност на закупените финансови активи с кредитна обезценка е стойността, по която са оценяват при първоначалното им признаване, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, която се изчислява при прилагане коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент.

Коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия инструмент до амортизираната стойност на финансовия актив, който е закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка.

При изчисляване на коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент Банката оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия актив (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), както и очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии и отбиви.

Разходи по сделката са допълнителните разходи, които са пряко свързани с придобиването, издаването или освобождаване от финансови активи или финансови пасиви. Допълнителният разход е този, който не би възникнал, ако предприятието не е придобило, издало или се е освободило от финансовия инструмент.

Към отчетната дата Банката признава единствено кумулативните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента след първоначалното признаване като коректив за загуби за закупените или първоначално създадените финансови активи с кредитна обезценка. Към всяка отчетна дата Банката признава в печалбата или загубата стойността на промяната в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента като печалба или загуба от обезценка. Банката признава благоприятните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента като печалба от обезценка, дори ако очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента са по-малки от размера на очакваните кредитни загуби, които са били включени в приблизително оценените парични потоци при първоначалното признаване.

(ж) Парични средства и парични еквиваленти

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват пари в брой, парични средства в Централната банка, ностро сметки и краткосрочни високоликвидни вземания от банки с оригинален матуритет до три месеца, преди обезценка.

(з) Финансови активи и пасиви, държани за търгуване

Финансовите активи и пасиви, държани за тъгуване се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата съгласно бизнес модела в рамките, на които биват управлявани.

Всички промени в справедливата стойност се признават като част от нетните приходи от търговски операции в отчета за печалбата или загубата.

(и) Инвестиции в ценни книжа

Инвестициите в ценни книжа се признават първоначално по справедлива стойност и след това се отчитат в зависимост от тяхната класификация в зависимост от бизнес модела (вж. **(е)** (*i*) по-горе).

(к) Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества

Дъщерни са предприятията, контролирани от Банката. Асоциирани са тези предприятия, в които Банката упражнява значително влияние, но не и контрол, върху финансовата и оперативна политика.

Инвестициите в дъщерни и асоциирани предприятия се отчитат по себестойност в съответствие с МСС 27 Индивидуални финансови отчети.

Притежаваните от Банката инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за печалбата или загубата по статия „нетни загуби от обезценка на нефинансови активи".

(л) Деривативи

Банката използва деривативи под формата на форуърди, фючърси, суапове и опции за управление на дадена експозиция към пазарен риск или за търговия. Всички деривативи се признават като финансови активи за търгуване или финансови пасиви по справедлива стойност на датата на сделката. Промените в пазарната стойност на деривативите се признават в Отчета за печалбата или загубата. По-долу е оповестена и политиката в случаите, когато деривати е определен като хеджиращ инструмент.

Със счетоводното отчитане на хеджирането се цели във финансовите отчети да бъде представен ефектът от дейностите на Банката по управление на риска, при които се използват финансови инструменти за управление на експозиции, възникващи вследствие на особени рискове, които могат да окажат въздействие върху печалбата или загубата (или върху друг всеобхватен доход при инвестиции в капиталови инструменти, за които Банката е избрала да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход).

Всеки деривати, оценен по справедлива стойност през печалбата или загубата, може да бъде определен като хеджиращ инструмент, с изключение на някои издадени опции.

Недеривативен финансов актив или недеривативен финансов пасив, оценен по справедлива стойност през печалбата или загубата може да бъде определен като хеджиращ инструмент, освен ако не е финансов пасив, определен по справедлива стойност през печалбата или загубата, за който сумата на промяната в справедливата стойност, която се дължи на промени в кредитния риск на този пасив, се представя в друг всеобхватен доход.

При хеджиране на валутен риск валутният компонент на недеривативен финансов актив или недеривативен финансов пасив може да бъде определен като хеджиращ инструмент, при условие че не е инвестиция в капиталов инструмент, за който Банката е избрала да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход.

Хеджирана позиция може да бъде признат актив или пасив, непризнат неотменим ангажимент, прогнозна операция или нетна инвестиция в чуждестранна дейност.

Хеджиращо взаимоотношение отговаря на условията за счетоводно отчитане на хеджирането, когато и само когато са изпълнени всички от следните критерии:

- Хеджиращото взаимоотношение обхваща единствено отговарящи на критериите хеджиращи инструменти и отговарящи на критериите хеджирани позиции;

- В началото на хеджиращото взаимоотношение се извършва формално определяне и документиране на хеджиращото взаимоотношение, както и на определените от предприятието цел за управление на риска и стратегия за извършване на хеджирането. Тази документация включва определяне на хеджиращия инструмент, хеджираната позиция, естеството на хеджирания риск и начините, които предприятието ще използва за оценка дали хеджиращото взаимоотношение покрива изискванията за ефективност на хеджирането (включително неговия анализ на източниците на неефективност на хеджирането и как определя коефициента на хеджиране);

- Хеджиращото взаимоотношение отговаря на всяко едно от следните изисквания за ефективност на хеджирането: съществува икономическа връзка между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент; ефектът от кредитния риск не доминира над промените в стойността, произтичащи от тази икономическа връзка; и коефициентът на хеджиране на хеджиращото взаимоотношение е същият като коефициента, получен от количеството на хеджираната позиция, хеджирана фактически от предприятието, и количеството на хеджиращия инструмент, използван фактически от предприятието за хеджиране на този обем от хеджираната позиция. Това определяне обаче не трябва да отразява дисбаланса между теглата на хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, който би създал неефективност на хеджирането (призната или не), която може да доведе до счетоводни данни, които са несъвместими с целта на счетоводното отчитане на хеджирането.

Банката прилага счетоводно отчитане на хеджирането по отношение на хеджиращи взаимоотношения, които отговарят на критериите в параграф 6.4.1. от МСФО 9 за отчитане на хеджирането.

Възстановяването на баланса представлява коригиране на определените количества от хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, включени в съществуващо хеджиращо взаимоотношение, така че да се поддържа хеджиращия коефициент, отговарящ на изискванията за ефективност на хеджирането. Възстановяването на баланса се отчита като продължение на хеджиращото взаимоотношение. При възстановяване на баланса неефективността на хеджиращото взаимоотношение се определя и признава незабавно преди неговото коригиране. Коригирането на коефициента на хеджиране позволява на Банката да отговори на настъпилите промени във взаимоотношението между хеджиращия инструмент и хеджираната позиция, които произтичат от техните базови активи или отразяващите риска променливи величини.

Банката прекратява счетоводното отчитане на хеджирането за бъдещи периоди, само когато хеджиращото взаимоотношение (или част от него) вече не отговаря на установените критерии (след като се вземе предвид всяко възстановяване на баланса на хеджиращото взаимоотношение, ако е приложимо). Това включва случаи, при които хеджиращият инструмент е с изтекъл срок или е продаден, прекратен или упражнен. Замяната или револвирането на хеджиращия инструмент с друг хеджиращ инструмент не представлява достигане на крайна дата на валидност или прекратяване, ако такава замяна или револвиране е част от и е съгласувано с документираната цел за управление на риска.

(м) Кредити и аванси

В допълнение на представеното в бележка 3(е)*(3)*, кредити и аванси са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определени плащания, които не се котират на активен пазар и които Банката не възнамерява да продаде незабавно или в близко бъдеще. Те включват заеми и аванси към банки и вземания и аванси към клиенти.

Когато Банката придобива финансов актив и едновременно сключва споразумение за обратна продажба на актива (или подобен инструмент) по фиксирана цена на бъдеща дата (обратна репо - сделка), споразумението се осчетоводява като кредит или аванс и активът, предмет на обезпечение по сделката не се признава в отчета за финансовото състояние.

Кредитите и авансите се признават първоначално по справедлива стойност включително първоначалните преки разходи за придобиване на активите, след което се оценяват в зависимост от бизнес модела и резултата от теста дали договорените парични потоци представляват единствено плащания на главница и лихва (СПГЛ тест).

(н) Вземания по договори за факторинг

В допълнение на представеното в бележка 3(е)*(3)*, вземанията по договори за факторинг при първоначалното им признаване се признават по справедлива стойност, включително разходи, които се отнасят директно към придобиването на финансовия актив. Последващо вземанията се отчитат по амортизирана стойност, намалена с евентуалните загуби за обезценка. Вземанията по факторинг се отписват, когато бъдат изпълнени критериите за отписване на финансови активи.

Вземания по договори за факторинг без регрес

Съгласно договора за факторинг без регрес, доставчикът (Цедент) прехвърля на Фактора вземания, произтичащи от договор за продажба на стоки или предоставяне на услуги, сключен между доставчика и неговите клиенти (длъжниците). Банката признава вземанията си по факторинг без регрес като първоначално ги оценява по справедлива стойност в зависимост от степента на поетите рискове и ползи, свързани със собствеността на прехвърлените вземания.

Вътрешен факторинг е факторинг на вземания от търговска дейност, извършвана на територията на България.

Вземания по договори за факторинг с регрес

Вземанията по договори за факторинг с регрес се отчитат до размера на платената сума, представляваща предоставен аванс на клиентите, с които са сключени договори за факторинг.

(о) Репутация

Репутацията, възникваща при бизнес комбинация, се измерва като превишението на цената на придобиване над участието на придобиващия в справедливата стойност на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобитото предприятие. Ако цената на придобиване надвишава стойността на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобитото предприятие, надвишението веднага се признава в печалба и загуба като печалба от изгодната покупка.

Репутацията не се амортизира, но поне веднъж годишно се тества за обезценка. За целта на теста за обезценка, репутацията се разпределя към отделните единици, генериращи парични потоци, които се очаква да имат полза от синергичния ефект на бизнес комбинацията. Единиците, генериращи парични потоци, към които е разпределена репутацията се тестват за обезценка веднъж годишно или по-често, в случай на индикация, че единицата може да бъде обезценена. Ако възстановимата стойност на генериращата парични потоци единица е по-малка от балансовата ѝ стойност, загубата от обезценка следва да се разпредели първо за намаляване на балансовата сума на репутацията, разпределена към единицата, и след това към другите активи на единицата пропорционално на базата на балансовата сума на всеки актив в единицата. Призната загуба от обезценка на репутация не подлежи на възстановяване през последващ период. При освобождаване от генерираща парични потоци единица, разпределената към нея репутация се включва при определянето на печалбата или загубата при освобождаването.

(п) Дълготрайни материални активи

Банката прилага политиката за последващо оценяване на земи и сгради по преоценена стойност съгласно допустимия алтернативен подход на МСС 16 Имоти, машини, съоръжения и оборудване.

Земята и сградите се отчитат по справедлива стойност, която периодично се определя чрез оценка от професионални квалифицирани оценители. Преоценката на активите се извършва актив по актив на база пропорционално преизчисление отчетната стойност на актива и натрупаните за него амортизации към датата на преоценка. Когато балансовата стойност на активите се увеличава в резултат на преоценка, увеличението се отразява директно в преоценъчния резерв. Когато балансовата стойност на активите се намалява в резултат на преоценка, намалението се признава в намаление на преоценъчния резерв, като в случай на недостиг разликата се отчита като разход в отчета за печалбата или загубата.

Стопанският инвентар и другите дълготрайни материални активи са представени в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация.

Амортизацията се начислява на база линейния метод с цел пълно амортизиране на стойността на дълготрайните активи в продължение на очаквания им полезен живот.

Използваните от Банката годишни амортизационни норми са както следва:

	%
• Сгради	1 - 4
• Разходи за ремонт на наети сгради	10 - 34
• Машини, оборудване и апаратура	8 - 30
• Леки автомобили	25
• Транспортни средства (без леки автомобили)	10
• Компютри, съобразно клас и полезен живот	20 – 25
• Стопански инвентар и други амортизируеми активи	15 - 50

Активите се амортизират от момента на тяхното въвеждане в експлоатация.

През 2021 г. е извършен преглед на полезния живот на активите, в резултат на което са преразгледани амортизационните норми на компютрите, както и на друга ИТ техника, включена в категорията „машини, оборудване и апаратура" (комунакиционно оборудване, печатащи устройства, сървъри и др.). Ефектът от промяната в отчета за печалбата или загубата за 2021 г. е намаление на разхода за амортизация в размер на 3 074 хил. лв.

Дълготрайните материални активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "дълготрайните материални активи" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други оперативни доходи, нетно" в отчета за печалбата или загубата за годината. Частта от компонента "преоценъчен резерв – земи и сгради", отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към компонента "неразпределена печалба" в отчета за промените в собствения капитал.

(р) Нематериални активи

Нематериални активи, придобити от Банка ДСК АД, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и със загубите от обезценка.

Амортизацията се изчислява на база линейния метод за периода на очаквания полезен живот, с изключение на един актив (клиентска база), признат в бизнес комбинация, който се амортизира по метода на намаляващия остатък.

Използваните от Банката годишни амортизационни норми са както следва:

	%
▪ Програмни продукти и лицензи, съобразно клас и полезен живот	20
▪ Клиентска база, призната при бизнес комбинация	35

През 2021 г. е извършен преглед на полезния живот на нематериалните активи и са променени амортизационните норми на програмните продукти и лицензите, които за 2020 г- са били в диапазона от 10% до 50%. Ефектът от промяната в отчета за печалбата или загубата за 2021 г. е намаление на разхода за амортизация в размер на 764 хил. лв.

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "нематериалните активи" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други оперативни доходи, нетно" в отчета за печалбата или загубата за годината.

(с) Обезценка на нефинансови активи

Към всяка отчетна дата Банката преглежда балансовите стойности на нефинансовите си активи, за да определи дали има индикации за обезценка. Ако има такива индикации, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива.

За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или обекти, генериращи парични потоци (ОГПП).

Възстановимата стойност на актив или ОГПП е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. Стойността в употреба се базира на бъдещите парични потоци дисконтирани до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите пазарни преценки за цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП.

Загуба от обезценка се признава в случай, че балансовата стойност на един актив или ОГПП превишава неговата възстановима стойност.

Загуби от обезценка се признават в отчета за печалби или загуби. Те се разпределят в намаление на балансовите стойности на активите в ОГПП пропорционално.

Загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

(т) Лизинг

(1) Общи разпоредби

Признаването, оценяването, представянето и оповестяването на лизинговите договори се извършва в съответствие с изискванията на МСФО 16 Лизинг, като се вземат предвид реда и условията на договорите и всички факти и обстоятелства, които са от значение.

При първоначалното признаване Банката определя дали даден договор представлява лизинг или съдържа компонент на лизинг. Даден договор представлява лизинг или съдържа елементи на лизинг, ако с договора се прехвърля правото на контрол върху използването на определения актив за определен период от време срещу възнаграждение.

Банката прави повторна оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг единствено при промяна в реда и условията на договора.

(2) Отчитане на лизинга когато Банката е лизингополучател

На началната дата Банката признава актива с право на ползване и пасива по лизинга. Банката оценява актива с право на ползване по цена на придобиване. Цената на придобиване на актива с право на ползване обхваща:

а) размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга;

б) лизинговите плащания, извършени към или преди началната дата, минус получените стимули по лизинга;

в) първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя; и

г) оценка на разходите, които Банката ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно реда и условията на лизинговия договор, освен ако тези разходи не са направени за производство на материали. Задължението за тези разходи се поема от лизингополучателя към началната дата или, вследствие използването на основния актив, през определен период.

На началната дата Банката оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата.

Банката включва опции за удължаване като част от договорите за лизинг на сгради с по-кратък неотменим период (от три до пет години).

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, Банката използва диференциален лихвен процент. На началната дата лизинговите плащания, включени в оценката на пасива по лизинга обхващат следните плащания за правото на ползване на основния актив по време на срока на лизинговия договор, които не са платени към началната дата:

а) фиксирани плащания, минус подлежащите на получаване стимули по лизинга;

б) променливи лизингови плащания, зависещи от индекс или процент, които са оценени според стойността на индекса или процента към началната дата;

в) суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност;

г) цената на упражняване на опция за покупка, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция; и

д) плащания на санкции за прекратяване на лизинговия договор, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на лизингополучателя.

След началната дата Банката оценява актива с право на ползване посредством модел на цената на придобиване. Активът с право на ползване се оценява по себестойност:

а) минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка; и

б) коригиран спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга.

Ако собствеността върху актива се прехвърля на Банката по силата на лизинговия договор до края на срока на този договор или ако в разходите за актива с право на ползване е отразено упражняването на опция за закупуване, Банката амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на основния актив. В противен случай Банката амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на актива с право на ползване или до изтичането на срока на лизинговия договор, което от двете настъпи по-рано.

След началната дата Банката оценява пасива по лизинга като:

а) увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по пасива по лизинга;

б) намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания; и

в) преоценява балансовата стойност, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Лихвата по пасива по лизинга за всеки период през срока на лизинговия договор е сумата, която се получава, ако към остатъчното салдо на пасива по лизинга бъде приложен постоянен лихвен процент за периода. Лихвен процент за периода е дисконтовият процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен или диференциален лихвен процент на Банката, ако лизинговия процент, заложен в лизинга не може да бъде непосредствено определен, или ако е приложимо, коригираният дисконтов процент.

След началната дата Банката преоценява пасива по лизинга, за да отрази промените в лизинговите плащания. Банката признава сумата на преоценката на пасива по лизинга като корекция на актива с право на ползване. Ако обаче балансовата стойност на актива с право на ползване е намалена до нула и има по-нататъшно намаляване в оценката на пасива по лизинга, Банката признава остатъчна сума на преоценката в печалбата или загубата.

Банката признава актив с право на ползване и лизингов пасив за всички лизингови договори (единен балансов подход) с две изключения:

а) краткосрочни договори за лизинг със срок до 12 месеца; както и

б) лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност. За целите на стандарта активи с ниска стойност са тези на стойност до 10 000 лева.

За краткосрочни лизингови договори или лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност, Банката признава свързаните с тях лизингови плащания като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор.

Ефектите от лизинговите сделки на Банката като лизингополучател са оповестени в приложения 5, 14, 15, 23 и 29.

(3) Отчитане на лизинга, когато Банката е лизингодател

Банката като лизингодател класифицира всеки от своите лизингови договори като договор за оперативен или за финансов лизинг. Лизинговата дейност на Банката обхваща лизинг на транспортни средства, промишлено оборудване, сгради и други по договори за финансов лизинг.

Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

Стандартните индикатори, които Банката има предвид за да определи дали са прехвърлени всички значителни ползи и рискове включват: настояща стойност на минималните лизингови вноски в сравнение със справедливата стойност на лизинговия актив в началото на лизинговия договор; срокът на лизинговия договор в сравнение с полезния икономически живот на лизинговия актив и дали лизингополучателя ще придобие правото на собственост на актива след изтичане срока на договора.

Класификацията на лизинговия договор се осъществява на датата на въвеждане и се преразглежда само при изменение на лизинговия договор. Промените в оценките (например промени в приблизителните оценки за икономическия живот или за остатъчната стойност на основния актив) или промените в обстоятелствата (например неизпълнение от страна на лизингополучателя) не дават основание за нова класификация на лизинговия договор за счетоводни цели.

Минимални лизингови вноски

Минималните лизингови вноски са плащанията, които лизингополучателят трябва или ще направи през периода на договора за лизинг. От гледна точка на Банката минималните лизингови вноски също включват и остатъчната стойност на актива гарантиран от трета несвързана с Банката страна, при условие, че тази трета страна е в състояние да изпълни своите финансови ангажименти по договора за гаранцията или споразумение за обратно изкупуване. В минималните лизингови вноски Банката включва и цената на упражняване на опция, която лизингополучателят има за закупуване на актива, като в началото на лизинговия договор до голяма степен е сигурно, че опцията ще бъде упражнена. Минималните лизингови вноски не включват условните наеми, както и разходите за услуги и данъци, които ще бъдат платени от Банката и впоследствие префактурирани на лизингополучателя.

Първоначална и последваща оценка

Първоначално Банката признава вземане по финансов лизинг равно на нетната инвестиция, която включва настоящата стойност на минималните лизингови вноски и необезпечената остатъчна част за Банката. Настоящата стойност се изчислява чрез дисконтиране на минималните лизингови вноски с лихвения процент на лизинговия договор. Първоначалните преки разходи са включени във вземането по финансов лизинг. През периода на лизинговия договор Банката начислява финансов приход (приход от лихва по финансов лизинг) на нетната инвестиция. Получените лизингови плащания се отчитат като намаление на нетната инвестиция (изплащане на главница) и признаване на финансов приход по начин, който осигурява постоянна норма на възвръщаемост от нетната инвестиция. Впоследствие нетната инвестиция по договора за финансов лизинг се представя нетно от обезценка за очаквани кредитни загуби (виж 3 (е) (7)).

(у) Активи, придобити от обезпечения

Придобити активи, които преди тяхното придобиване са били държани като обезпечения по отпуснати кредити, се класифицират от Банката като други активи. В съответствие със счетоводната политика на Банката, активи класифицирани като други активи, придобити от обезпечения, впоследствие се оценяват по по-ниската от отчетната стойност и нетната реализуема стойност.

(ф) Материални запаси

Материалните запаси се оценяват при придобиването им по доставната им стойност, представляваща сумата от всички разходи по закупуването и преработката, както и от други разходи, направени във връзка с доставянето на стоково-материалните запаси до текущото им местоположение и състояние.

Разходите за материални запаси се определят чрез използването на метода първа входяща, първа изходяща (FIFO).

Материалните запаси се представят в отчета за финансовото състояние по по-ниската от отчетната стойност и нетната реализуема стойност. За целта ежегодно към датата на годишния отчет на Банката се извършва приблизителна оценка на нетната реализуема стойност на активите по най-достоверните съществуващи данни към датата на оценката.

(х) Провизии

Провизиите са текущи задължения и начислени разходи на Банката, за които съществува несигурност относно разположението във времето и размера на бъдещите разходи, които ще бъдат необходими за уреждане на задължението.

Провизията се признава във финансовите отчети тогава, когато:

- Банката има настоящо задължение (правно или конструктивно) като резултат от минали събития;
- Има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток ресурси, съдържащ икономически ползи; и
- Може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението.

Провизия се признава и изчислява също за кредитни ангажименти и гаранции, възникващи в рамките на банковата дейност в съответствие с МСФО 9 Финансови инструменти. При изчисленето на провизиите се използва кредитен конверсионен фактор, който показва пропорцията от неусвоения ангажимент, която е вероятно да бъде финансирана.

Сумата на признатата провизия е най-добрата приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на настоящото задължение към края на отчетния период.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период с цел да се отрази най-добрата текуща оценка. Ако повече не съществува необходимост от изходящи потоци, съдържащи икономически ползи за погасяване на задължението, провизията се освобождава.

Провизията се използва само за покриване на разходи, за които е създадена първоначално.

(щ) Депозити

Депозитите са източници на Банката за финансиране.

Депозитите първоначално се признават по справедлива стойност, намалена с присъщите преки разходи, а впоследствие се отчитат по амортизирана стойност при използване на метода на ефективния лихвен процент.

Когато Банката продава финансов актив и едновременно сключи споразумение за обратно изкупуване на този (или подобен) актив на фиксирана цена на бъдеща дата („репо"), споразумението се осчетоводява като депозит, а основният актив продължава да се признава във финансовите отчети на Банката.

(ч) Капитал и резерви

(1) Основен капитал

Основният капитал е представен по номиналната стойност на акциите, издадени и записани от Банка ДСК АД.

(2) Резерви

Резервите се състоят от законови и други резерви и неразпределени печалби; преоценъчни резерви на финансови активи, преоценъчен резерв на земи и сгради, резерви по планове за дефинирани доходи и резерв за плащания на базата на акции.

Повече информация за резервите на Банката е представена в Приложение 33.

(ш) Условни пасиви

Условните пасиви са:

- Неусвоени средства по разрешени от Банката кредити и кредитни линии;
- Възможни задължения на Банката, които произлизат от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или не настъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат изцяло контролирани от Банката или
- Настоящо задължение, което произлиза от минали събития, но не е признато, защото не е вероятно за погасяването му да бъде необходим поток от ресурси, включващи икономически ползи или сумата на задължението не може да бъде определен с достатъчна степен на надеждност.

Основните области в дейността на Банка ДСК, възникващи и подлежащи на преглед за необходимост от тяхното признаване и провизиране са свързани с:

- Искове срещу банката по заведени от клиенти, контрагенти и служители на Банката дела;
- Възможни задължения, свързани с данъчни рискове;
- Искове срещу банката, свързани със собственост;
- Други евентуални задължения – по договори с контрагент, които при определени условия биха довели до изтичане на парични средства от Банката и други.

(щ) Данъци върху печалбата

Данъкът върху печалбата за годината включва текущ и отсрочен данък. Данъкът върху печалбата се отчита в отчета за печалбата или загубата, освен в случаите, когато данъкът се отнася до позиции, които са отнесени директно към собствения капитал. В този случай той се признава в капитала. Текущият данък включва сумата на данъка, която следва да се плати върху очакваната облагаема печалба за годината, въз основа на ефективната данъчна ставка или действащата такава в деня на изготвяне на отчета за финансовото състояние, и всички корекции върху дължимия данък за минали години.

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансовите пасиви върху всички временни разлики между балансовата стойност съгласно финансовите отчети и стойностите, използвани за данъчни цели.

Отсроченият данък се изчислява на базата на данъчните ставки, които се очаква да бъдат действащи, когато активът се реализира или задължението се погаси. Ефектът върху отсрочения данък от промяна на данъчните ставки се отчита в отчета за печалбата или загубата, с изключение на случаите, когато се отнася до суми, предварително начислени или отчетени директно в собствения капитал.

Отсрочен данъчен актив се признава само до размера, до който е вероятно получаването на бъдещи данъчни печалби, срещу които може да се оползотворят неизползваните данъчни загуби или данъчен кредит.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се нетират, ако съществува правно основание текущите данъчни активи да се компенсират с текущи данъчни пасиви и те са свързани с данък върху дохода, събиран от една и съща данъчна администрация от данъчно задължените лица.

(ы) Доходи на персонала

(1) Планове с дефинирани вноски

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който дружество плаща предварително уговорени вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Вноските на Банката по плановете за дефинирани вноски се признават като разходи за персонал в отчета за печалбата или загубата за периода, в който услугите са предоставени от служителите.

(2) Планове с дефинирани доходи

План с дефинирани доходи е план за доходи след напускане, различен от план с дефинирани вноски. Нетното задължение на Банката по отношение на планове с дефинирани доходи се изчислява като се прогнозира сумата на бъдещите доходи, които служителите са придобили в замяна на своите услуги в текущия и предходни периоди, и този доход се дисконтира, за да се определи неговата настояща стойност.

Банката има задължение за изплащане на определена сума на всеки служител, който се пенсионира в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на труда (КТ) в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител, придобил право на пенсия, Банката е задължена да му изплати обезщетение в размер на две месечни брутни работни заплати. В случай че служителят е придобил в предприятието или в същата група предприятия десет години трудов стаж през последните двадесет години, обезщетението е в размер на брутното трудово възнаграждение за шест месеца. За служители, работили без прекъсване в Банката определен период от време, с Колективния трудов договор са определени следните компенсации при пенсиониране: при пет години трудов стаж – две брутни месечни заплати; от пет до десет години трудов стаж – три брутни месечни заплати; от десет до петнадесет години трудов стаж – седем брутни месечни заплати; над петнадесет години трудов стаж – осем брутни месечни заплати. Към датата на баланса ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всеки служител на база на изчисленията, извършени от дипломиран актюер чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици. В приложение 30 е оповестена сумата на оценената за годината задължение, както и основните допускания, на базата на които е извършена оценката на задължението.

Банката признава актюерските печалби или загуби, възникващи от плана за дефинирани доходи на персонала в отчета за всеобхватния доход.

(3) Доходи при прекратяване на трудови правоотношения

Доходи при прекратяване се признават като разход, когато Банката се е ангажирала ясно, без реална възможност за отказ, с официален подробен план, с който или да прекрати работни отношения преди нормалната дата на пенсиониране, или да предостави обезщетения при прекратяване в резултат на предложение, направено за насърчаване на доброволното напускане. Доходи при прекратяване за доброволно напускане се признават като разход, ако Банката е отправила официално предложение за доброволно прекратяване и е вероятно офертата да бъде приета, а броят на приелите може да се оцени надеждно. Ако се дължат обезщетения за повече от 12 месеца след края на отчетния период, те се дисконтират до тяхната настояща стойност.

(4) Краткосрочни доходи на наети лица

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се оценяват на недисконтирана база и се отчитат като разход, когато се предоставят свързаните с тях услуги. Пасив се признава за сумата, която се очаква да бъде изплатена по краткосрочен бонус в пари или планове за разпределение на печалбата, ако Банката има настоящо правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да се оцени надеждно. Банката признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи, свързани с неползван платен годишен отпуск, който се очаква да бъде използван от служителите в следващи отчетни периоди.

(э) Плащания на базата на акции

Банката признава услугите, получени при сделки с плащане на базата на акции, когато получи услугите. Банката признава съответно увеличение на собствения капитал, ако услугите са получени при сделка с плащане на базата на акции, уредена чрез издаване на инструменти на собствения капитал, или задължение, ако услугите са придобити при сделка с плащане на базата на акции, уредена с парични средства.

При сделки с плащане на базата на акции, уреждани чрез издаване на инструменти на собствения капитал, Банката оценява получените услуги и съответното увеличение на собствения капитал директно по справедливата стойност на получените услуги, освен ако не е възможно тази справедлива стойност да бъде оценена надеждно. Ако Банката не може да направи надеждна приблизителна оценка на справедливата стойност на получените услуги, Банката оценява тяхната стойност и съответното увеличение на собствения капитал индиректно, позовавайки се на справедливата стойност на предоставените инструменти на собствения капитал.

За транзакции с плащане на базата на акции, разплащани в парични средства, Банката оценява придобитите услуги и поетото задължение по справедливата стойност на задължението. Докато задължението не бъде разплатено, Банката оценява отново справедливата стойност на задължението към всяка отчетна дата и към датата на разплащането му, като всякакви промени в стойността се признават в печалба или загуба за периода.

Когато Банката получава услуги, чието заплащане се определя на базата на акции на компанията-майка, Банката оценява в индивидуалния си финансов отчет получените услуги като сделка с плащане на базата на акции, уреждана чрез издаване на инструменти на собствения капитал, или като сделка с плащане на базата на акции, уреждана с парични средства, като за целта оценява естеството на предоставеното възнаграждение и своите собствени права и задължения. Банката оценява получените услуги като сделка с плащане на базата на акции, уредена чрез издаване на инструменти на собствения капитал, когато:

а) предоставеното възнаграждение се състои от инструменти на собствения й капитал или на собствения капитал на компанията-майка, или

б) Банката няма задължение да уреди сделка с плащане на базата на акции.

Впоследствие Банката преоценява такава сделка с плащане на базата на акции, уредена чрез издаване на инструменти на собствения капитал, само при промени в непазарните условия за придобиване. При всякакви други обстоятелства Банката оценява получените услуги като сделка с плащане на базата на акции, уредена с парични средства.

(ю) Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти и разяснения, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета за международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- Изменение на МСФО 4 Застрахователни договори - *Удължаване на временното освобождаване от прилагане на МСФО 9*, прието от ЕС на 15 декември 2020 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021);
- Изменения на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване, МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване, МСФО 4 Застрахователни договори и МСФО 16 Лизинг - *Реформа на референтните лихвени проценти – Фаза 2*, приети от ЕС на 13 януари 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021).

Приемането на тези изменения на съществуващите стандарти не е довело до съществени промени в индивидуалния финансов отчет на Банката.

Измененията, произтичащи от Реформата на референтните лихвени проценти – Фаза 2 са свързани с проблемите, които биха могли да възникнат във финансовото отчитане, в случай на преустановяване на използването на референтен лихвен процент или замяната му с алтернативен индекс. Банката, в качеството си на субект, който използва референтни лихвени проценти в основната си дейност, прилага утвърден от ръководството план за действие, който е оповестен в Приложение 4(б)(*1*).

Изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила:

Към датата на одобряване на настоящия индивидуален финансов отчет следните нови стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, все още не са влезли в сила:

- Изменение на МСФО 16 Лизинг: *Отстъпки по наем в контекста на Covid-19 след 30 юни 2021 г.*, прието от ЕС на 30 август 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 31 март 2021);
- Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети: *Оповестяване на счетоводни политики,* прието от ЕС на 2 март 2022 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- Изменение на МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки: *Дефиниция за счетоводни приблизителни оценки,* прието от ЕС на 2 март 2022 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- МСФО 17 Застрахователни договори, включително Изменение на МСФО 17, приети от ЕС на 19 ноември 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- Изменение на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения – Постъпления преди предвижданата употреба, прието от ЕС на 28 юни 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- Изменение на МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи – Обременяващи договори – Разходи за изпълнение на договор, прието от ЕС на 28 юни 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации – Референция към Концептуалната рамка с изменения на МСФО 3, прието от ЕС на 28 юни 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- Изменения на различни стандарти, дължащи се на „Подобрения на МСФО (цикъл 2018 - 2020)", произтичащи от годишния проект за подобряване на МСФО (МСФО 1, МСФО 9 и МСС 41), основно с цел премахване на несъответствията и изясняване на формулировката, приети от ЕС на 28 юни 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022).

Нови стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС:

Понастоящем МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са приети от ЕС към датата на одобряване на настоящия индивидуален финансов отчет:

- Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети: *Класификация за задълженията като текущи и нетекущи* (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);

- Изменение на МСС 12 Данъци върху дохода *Отсрочен данък, свързан с активи и пасиви, произтичащи от една и съща сделка* (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- Изменение на МСФО 17 Застрахователни договори: *Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – сравнителна информация* (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- Изменения в МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия: *Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие.*
-

Банката очаква приемането на тези стандарти и изменения в съществуващи стандарти да не окаже съществен ефект върху индивидуалния финансов отчет на Банката в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на Банката прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно МСС 39: Финансови инструменти: Признаване и оценяване, няма да окаже съществен ефект върху индивидуалния финансов отчет, ако се приложи към отчетната дата.

4. Оповестяване на политиката по управление на риска

Структура и функции на звената по управление на риска

Управлението на кредитния риск в Банката се извършва от две независими от бизнес звената структури, всяка управлявана от Изпълнителен директор. Различните функции по управление на кредитния риск се изпълняват от следните звена:

Направление Управление на риска:

- Управление Кредитен риск - корпоративни клиенти с функции, свързани с одобряване кредити на корпоративни и МСП клиенти до 1 октомври 2021 г., а след това само на корпоративни клиенти, съобразно определените компетенции, при поддържане ниски нива на кредитен риск, както и с функции, свързани с осъществяването на текущ мониторинг на фирмени клиенти. След 1 октомври 2021 г. част от МСП преминават към сегмент Корпоративни клиенти среден пазар, а друга част – към сегмент Малък бизнес.
- Управление Кредитен риск – индивидуални клиенти с функции по поддържане на адекватни механизми за оценка, мониторинг и управление на кредитния риск, и вземане на решения по кредитни искания, съблюдавайки за приемливото му ниво, в сегмент Граждани и сегмент Малък бизнес, както и изготвяне и валидиране на модели за оценка на кредитния риск, анализ на кредитния портфейл;
- Дирекция Валидация на кредити на граждани с функции, свързани с управление на процесите по централизирано одобрение на всички видове кредити на граждани, по които вземането на решение не е осигурено на база на автоматични проверки;

- Дирекция Валидация и оценки на обезпечения с функции по одобрение на оценки и преоценки недвижими имоти - обезпечения по кредити;
- Управление Обща политика и управление на риска с функции, свързани с управление на контрагентския, пазарния и операционния риск, и на кредитната политика, посредством адекватна методология и контрол, осигуряване на регулаторна отчетност относно поетия риск и усъвършенстване на практиките в управление и отчитане на риска;
- Дирекция Кредитен контрол и администрация с функции, свързани с осъществяването на контрол върху усвояването на кредити от фирмени клиенти.

Направление Събиране на вземания:

- Направление Събиране на вземания, създадено през 2020 г. с цел осигуряване на по-добро разграничаване на функциите, свързани с възникване на вземанията по кредити, мониторинг на кредитния риск и събиране и преструктуриране на вземанията. В съответствие с решението на Група ОТП, взето в изпълнение на препоръка на Унгарската централна банка, функцията по събиране на вземанията, която преди това се е изпълнявала в рамките на Направление Управление на риска, считано от 1 май 2020 г. е обособена като самостоятелно направление. Ръководителят на Направление Събиране на вземания е член на Управителния съвет. В съответствие с указанията на Европейската централна банка за управление на необслужваните кредити, Направление Събиране на вземания е независимо от звената, отговарящи за възникването и класификацията на кредитните експозиции. Дейността се управлява от четири подзвена, отговорни за различните сегменти на проблемните кредити – сегмента на физическите лица, сегмента на юридически лица и лизингова дейност, както и управлението на недвижимите имоти, които са обезпечения по проблемни кредити и звено, отговорно за управленската и регулаторна отчетност и оперативния информационен поток и анализи, свързани с управлението на проблемни кредити.

По-долу са представени различните рискове, на които Банка ДСК АД е изложена, както и подходите, които е възприела за управлението им.

(а) Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква като резултат от необходимостта от осигуряването на средства за дейностите на Банката и управлението на нейните позиции. Той включва: риск Банката да не бъде в състояние да посрещне задълженията си и риск от финансова загуба при наложителна продажба на финансови активи с цел осигуряване на ликвидност.

Банката поддържа търговски позиции в ограничен брой финансови инструменти – недеривативни и деривативни. Повечето от деривативните търговски операции на Банката са насочени към предоставяне на продукти на корпоративните клиенти на конкурентни цени и за управление на ликвидността.

Целта на управлението на ликвидния риск в Банката е осигуряване на достатъчно ниво на ликвидност за посрещане задълженията на Банката, когато станат дължими при нормални и извънредни обстоятелства, без понасянето на значителни загуби от продажба на ликвидни активи или използване на по-скъпо финансиране.

Органът за управление на ликвидността е Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП).

За анализа на ликвидността Банката изготвя падежна таблица за активите и пасивите, в която паричните потоци по отделните активи и пасиви се разпределят в различни времеви интервали в зависимост от тяхната договорена дата за изплащане.

В следващите таблици е показано разпределението на пасивите на Банката според остатъчния им срок до падеж, в съответстващите матуритетни зони, на база недисконтирани парични потоци:

Матуритетна структура на пасивите към 31 декември 2021

В хиляди лева	Балансова стойност	Брутен номинален поток	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години
Пасиви							
Депозити от банки	**255 502**	**255 497**	243 459	-	-	12 038	-
Деривативни финансови инструменти	**43 629**	**43 629**	5 751	6 796	27 271	3 682	129
Депозити от клиенти	**20 104 677**	**20 104 927**	18 050 425	752 145	1 247 780	54 577	-
Кредити от банки и финансови институции	**162 703**	**162 682**	155 388	-	-	7 294	-
Задължения по лизинг	**21 293**	**21 567**	842	1 157	4 811	13 718	1 039
Провизии	**83 099**	**83 099**	1 293	4 139	30 540	46 748	379
Пасиви по отсрочени данъци	**16 976**	**16 976**	-	-	-	16 976	-
Други задължения	**121 799**	**121 799**	103 558	187	17 951	63	40
Общо пасиви	**20 809 678**	**20 810 176**	**18 560 716**	**764 424**	**1 328 353**	**155 096**	**1 587**
Неусвоени кредитни ангажименти	-	2 875 520	150 242	293 959	1 513 168	515 451	402 700
Общо пасиви и ангажименти	**20 809 678**	**23 685 696**	**18 710 958**	**1 058 383**	**2 841 521**	**670 547**	**404 287**

Матуритетна структура на пасивите към 31 декември 2020

В хиляди лева	Балансова стойност	Брутен номинален поток	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години
Пасиви							
Депозити от банки	**36 897**	**36 897**	36 897	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	**86 191**	**86 191**	9 760	20 646	54 333	7	1 445
Депозити от клиенти	**19 257 235**	**19 256 312**	16 772 546	808 273	1 622 246	53 247	-
Кредити от банки и финансови институции	**12 521**	**12 521**	-	-	-	12 521	-
Задължения по лизинг	**23 901**	**24 366**	846	1 327	5 105	14 707	2 381
Провизии	**86 620**	**86 620**	1 777	4 832	31 210	43 861	4 940
Пасиви по отсрочени данъци	**13 210**	**13 210**	-	-	-	13 210	-
Други задължения	**109 396**	**109 396**	91 462	125	12 477	5 265	67
Общо пасиви	**19 625 971**	**19 625 513**	**16 913 288**	**835 203**	**1 725 371**	**142 818**	**8 833**
Неусвоени кредитни ангажименти	-	2 976 359	148 251	328 665	1 438 705	656 097	404 641
Общо пасиви и ангажименти	**19 625 971**	**22 601 872**	**17 061 539**	**1 163 868**	**3 164 076**	**798 915**	**413 474**

Долната таблица показва балансовата стойност на активите и пасивите на Банка ДСК, съгласно очаквания им остатъчен срок до падеж, в зависимост от договорените дати на изплащане. В таблиците не са отразени корекции по падежни зони, в зависимост от периодите на задържаемост на привлечените средства от клиенти. Банката управлява матуритетната разлика между активите и пасивите като поддържа ликвиден буфер, който се състои от висококачествени ликвидни активи. Активите от ликвидния буфер могат да бъдат продадени или заложени при нужда от покриване на средства по пасива.

Матуритетна структура на активите и пасивите към 31 декември 2021

В хиляди лева	**Балансова стойност**	**До 1 месец**	**От 1 до 3 месеца**	**От 3 м. до 1 год.**	**От 1 год. до 5 год.**	**Над 5 години**	**Без матуритет**
Активи							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	**3 945 492**	3 945 492	-	-	-	-	-
Финансови активи държани за търгуване	**93 708**	4	25 762	37 954	28 905	1 083	-
Деривативни финансови инструменти	**33 459**	5 346	7 102	16 363	4 537	111	-
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	**5 941**	-	-	-	-	-	5 941
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	**1 725 597**	3 754	385 439	35 551	902 879	378 480	19 494
Кредити и вземания от банки	**1 915 161**	304 018	641 930	769 460	199 753	-	-
Кредити и вземания от клиенти	**14 389 080**	351 002	520 556	2 789 414	5 602 764	5 125 344	-
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	**1 492 728**	1 401	12 838	168 846	638 756	670 887	-
Текущи данъчни активи	**9 867**	9 867	-	-	-	-	-
Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	**129 383**	-	-	-	-	-	129 383
Репутация	**77 372**	-	-	-	-	-	77 372
Активи с право на ползване	**21 281**	-	-	-	-	-	21 281
Дълготрайни материални активи	**436 273**	-	-	-	-	-	436 273
Нематериални активи	**66 139**	-	-	-	-	-	66 139
Други активи	**71 486**	40 264	822	8 122	17 672	4 606	-
Общо активи	**24 412 967**	**4 661 148**	**1 594 449**	**3 825 710**	**7 395 266**	**6 180 511**	**755 883**
Деривативи - актив							
За търговия:	33 013						
изходящ поток		(671 472)	(439 262)	(334 723)	(349 467)	-	-
входящ поток		710 656	595 202	344 996	354 311	4 677	-
За хеджиране:	446						
изходящ поток		(74 255)	(268 183)	(260 321)	-	-	-
входящ поток		74 255	268 183	260 321	-	-	-
Общо деривативи	**33 459**	**39 184**	**155 940**	**10 273**	**4 844**	**4 677**	**-**
Пасиви							
Депозити от банки	**255 502**	243 464	-	-	12 038	-	-
Деривативни финансови инструменти	**43 629**	5 751	6 796	27 271	3 682	129	-
Депозити от клиенти	**20 104 677**	18 050 375	752 099	1 247 651	54 552	-	-

Кредити от банки и финансови институции	**162 703**	155 409	-	-	7 294	-	-
Задължения по лизинг	**21 293**	834	1 146	4 680	13 602	1 031	-
Провизии	**83 099**	1 293	4 139	30 540	46 748	379	-
Пасиви по отсрочени данъци	**16 976**	-	-	-	16 976	-	-
Други задължения	**121 799**	103 558	187	17 951	63	40	-
Общо пасиви	**20 809 678**	**18 560 684**	**764 367**	**1 328 093**	**154 955**	**1 579**	**-**
Неусвоени кредитни ангажименти	-	150 242	293 959	1 513 168	515 451	402 700	-
Общо пасиви и ангажименти	**20 809 678**	**18 710 926**	**1 058 326**	**2 841 261**	**670 406**	**404 279**	**-**
Деривативи - пасив							
За търговия:	30 680						
изходящ поток		(355 500)	(411 137)	(344 543)	(142 792)	(4 677)	-
входящ поток		710 656	595 202	344 996	354 312	4 677	-
За хеджиране:	12 949						
изходящ поток		-	(149 635)	-	-	-	-
входящ поток		-	149 635	-	-	-	-
Общо деривативи	**43 629**	**355 156**	**184 065**	**453**	**211 520**	**-**	**-**

Матуритетна структура на активите и пасивите към 31 декември 2020

В хиляди лева	**Балансова стойност**	**До 1 месец**	**От 1 до 3 месеца**	**От 3 м. до 1 год.**	**От 1 год. до 5 год.**	**Над 5 години**	**Без матуритет**
Активи							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	**3 726 939**	3 726 939	-	-	-	-	-
Финансови активи държани за търгуване	**25 635**	1	10 800	102	14 732	-	-
Деривативни финансови инструменти	**62 769**	8 353	17 447	35 240	24	1 705	-
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	**171 891**	-	690	-	-	165 548	5 653
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход	**2 002 223**	4 169	377 442	92 439	1 090 354	419 205	18 614
Кредити и вземания от банки	**2 393 813**	297 114	676 038	1 412 762	-	7 899	-
Кредити и вземания от клиенти	**13 052 195**	424 268	527 774	2 586 375	4 835 125	4 678 653	-
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	**578 095**	248	1 768	1 873	334 858	239 348	-
Текущи данъчни активи	**14 478**	14 478	-	-	-	-	-
Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	**125 589**	-	-	-	-	-	125 589
Репутация	**77 372**			-	-	-	77 372
Активи с право на ползване	**23 936**	-	-	-	-	-	23 936
Дълготрайни материални активи	**406 567**	-	-	-	-	-	406 567
Нематериални активи	**77 000**	-	-	-	-	-	77 000
Други активи	**70 366**	44 502	1 302	4 699	16 730	3 133	-
Общо активи	**22 808 868**	**4 520 072**	**1 613 261**	**4 133 490**	**6 291 823**	**5 515 491**	**734 731**
Деривативи - актив							
За търговия:	62 769						

изходящ поток		(568 756)	(684 042)	(338 474)	(24 737)	(80 215)	-
входящ поток		571 848	688 279	345 382	24 801	80 215	-
За хеджиране:	-						
изходящ поток		-	-	-	-	-	-
входящ поток		-	-	-	-	-	-
Общо деривативи	**62 769**	**3 092**	**4 237**	**6 908**	**64**	**-**	**-**
Пасиви							
Депозити от банки	**36 897**	36 897	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	**86 191**	9 760	20 646	54 333	7	1 445	-
Депозити от клиенти	**19 257 235**	16 772 850	808 412	1 622 532	53 441	-	-
Кредити от банки и финансови институции	**12 521**	-	-	-	12 521	-	-
Задължения по лизинг	**23 901**	832	1 305	4 977	14 449	2 338	
Провизии	**86 620**	1 777	4 832	31 210	43 861	4 940	-
Пасиви по отсрочени данъци	**13 210**	-	-	-	13 210	-	-
Други задължения	**109 396**	91 462	125	12 477	5 265	67	
Общо пасиви	**19 625 971**	**16 913 578**	**835 320**	**1 725 529**	**142 754**	**8 790**	**-**
Неусвоени кредитни ангажименти	-	148 251	328 665	1 438 705	656 097	404 641	
Общо пасиви и ангажименти	**19 625 971**	**17 061 829**	**1 163 985**	**3 164 234**	**798 851**	**413 431**	**-**
Деривативи - пасив							
За търговия:	57 991						
изходящ поток		(473 473)	(614 648)	(254 109)	-	(80 215)	-
входящ поток		469 368	610 006	249 596	-	80 215	-
За хеджиране:	28 200						
изходящ поток		(15 939)	(478 464)	(413 250)	-	-	-
входящ поток		68 536	510 341	328 775	-	-	-
Общо деривативи	**86 191**	**48 492**	**27 235**	**(88 988)**	**-**	**-**	**-**

В допълнение към мониторинга на ликвидната позиция, Банката анализира стабилността на привлечените средства от различни източници за определяне на очакваните изходящи парични потоци. Анализът се извършва периодично и информацията за промяна на поведението на вложителите се представя на ръководството на Банката.

Очакваните парични потоци на Банката по някои финансови активи и финансови пасиви се различават значително от договорените парични потоци. Основните разлики са следните:

- Очаква се депозитите на виждане да останат стабилни или да се увеличават;
- Ипотечните и жилищни кредити на граждани имат оригинален договорен срок средно 23 години, но поради това, че основната част от тези кредити са с равни анюитетни вноски, средният ефективен срок е 14 години. В допълнение, клиентите все повече се възползват от опциите за частично или пълно предсрочно погасяване, което по закон е без санкция след изтичане на първата година от договора. Поради тази причина средният ефективен срок на портфейла допълнително се намалява с до 5 години, предвид реално наблюдаваните обеми на предсрочни погашения през 2021 година.

Като част от управлението на ликвидния риск Банка ДСК поддържа ликвидни активи, състоящи се от парични средства, парични еквиваленти и дългови ценни книжа, които могат да бъдат продадени веднага за да се осигури необходимата ликвидност.

Разумното управление на ликвидността изисква избягване на концентрация на привлечените средства от големи вложители. Периодично се извършва анализ на привлечените средства и се съблюдава диверсификацията в общия портфейл от пасиви.

(б) Пазарен риск

Пазарен риск е рискът, при който промени в пазарните условия като лихвени равнища, цени на ценни книжа и валутни курсове, биха оказали влияние върху дохода на Банката или върху стойността на притежаваните финансови инструменти.

Експозицията по отношение на пазарен риск се управлява в съответствие с лимитите за риск, одобрени от ръководството.

В ситуация на COVID-19 Банка ДСК продължава да прилага и следи стоп/лос лимитите в търговския портфейл и при тяхното достигане предприема действия съгласно вътрешните си процедури.

Банката държи активи в търговски портфейл с цел управление на риска. В таблицата по-долу е представен анализ на кредитното качество на максималната кредитна експозиция, базиран на рейтингите на рейтингова агенция Moody's:

В хиляди лева	31-декември-2021	31-декември-2020
Правителствени облигации		
оценени с Baa1	49 713	11 476
оценени с Baa3	23 710	-
оценени с Ba1	20 285	14 159
Общо	**93 708**	**25 635**

(1) Лихвен риск

Лихвеният риск е рискът от понасяне на загуба, поради колебания в нивата и съотношенията на пазарните (базови) лихвени проценти. Банката управлява поотделно лихвения риск в банковия и търговския портфейл.

Дейността на Банката е обект на риск от колебания в лихвените проценти, до степента, в която лихвоносните активи (включително инвестициите) и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен. В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти, Банката е изложена на риск от неблагоприятни промени на пазарните лихвени криви.

Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Банката спрямо промени в лихвените равнища. Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват степента, в която плащания се осъществяват по-рано или по-късно от договорената дата, както и от промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди и валути.

Банката управлява лихвения риск от търговския портфейл като ограничава рисковото ниво чрез определяне на лимити за лихвена чувствителност.

Банката анализира лихвения риск на банковия портфейл като класифицира финансовите си активи и пасиви във времеви зони според чувствителността им към изменението на лихвените проценти.

Експозиции към лихвен риск към 31 декември 2021

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 12 месеца	От 1 до 2 години	Над 2 години	Без лихва	Общо
В хиляди лева							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	**75 971**	**-**	**-**	**-**	**-**	**3 869 521**	**3 945 492**
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	75 971	-	-	-	-	-	75 971
Без лихва	-	-	-	-	-	3 869 521	3 869 521
Финансови активи държани за търгуване	**-**	**25 575**	**37 941**	**16 571**	**13 621**	**-**	**93 708**
Фиксирана лихва	-	25 575	37 941	16 571	13 621	-	93 708
Променлива лихва	-	-	-	-	-	-	-
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	**3 240**	**6 828**	**259**	**-**	**-**	**23 132**	**33 459**
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	3 240	6 828	259	-	-	-	10 327
Без лихва	-	-	-	-	-	23 132	23 132
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**5 941**	**5 941**
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	-	-	-	-	-	-	-
Без лихва	-	-	-	-	-	5 941	5 941
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	**-**	**379 556**	**32 366**	**291 246**	**1 002 935**	**19 494**	**1 725 597**
Фиксирана лихва	-	379 556	32 366	291 246	1 002 935	-	1 706 103
Променлива лихва	-	-	-	-	-	-	-
Без лихва	-	-	-	-	-	19 494	19 494
Кредити и вземания от банки	**304 018**	**641 930**	**769 460**	**199 753**	**-**	**-**	**1 915 161**
Фиксирана лихва	304 018	641 930	769 460	199 753	-	-	1 915 161
Променлива лихва	-	-	-	-	-	-	-
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Кредити и вземания от клиенти	**13 462 650**	**36 736**	**133 052**	**292 801**	**417 847**	**45 994**	**14 389 080**
Фиксирана лихва	27 314	36 736	133 052	292 801	417 847	-	907 750
Променлива лихва	13 435 336	-	-	-	-	-	13 435 336
Без лихва	-	-	-	-	-	45 994	45 994
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	**-**	**9 970**	**165 859**	**182 997**	**1 133 902**	**-**	**1 492 728**
Фиксирана лихва	-	9 970	165 859	182 997	1 133 902	-	1 492 728
Променлива лихва	-	-	-	-	-	-	-
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Общо лихвочувствителни активи	**13 845 879**	**1 100 595**	**1 138 937**	**983 368**	**2 568 305**	**3 964 082**	**23 601 166**
Фиксирана лихва	331 332	1 093 767	1 138 678	983 368	2 568 305	-	6 115 450
Променлива лихва	13 514 547	6 828	259	-	-	-	13 521 634
Без лихва	-	-	-	-	-	3 964 082	3 964 082
Депозити от банки	**230 716**	**-**	**-**	**-**	**-**	**24 786**	**255 502**
Фиксирана лихва	218 587	-	-	-	-	-	218 587

Променлива лихва	12 129	-	-	-	-	-	12 129
Без лихва	-	-	-	-	-	24 786	24 786
Деривативни финансови инструменти	**2 369**	**12 844**	**5 388**	**-**	**-**	**23 028**	**43 629**
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	2 369	12 844	5 388	-	-	-	20 601
Без лихва	-	-	-	-	-	23 028	23 028
Депозити от клиенти	**18 066 778**	**727 725**	**1 240 680**	**36 232**	**18 325**	**14 937**	**20 104 677**
Фиксирана лихва	1 797 508	727 725	1 240 680	36 232	18 325	-	3 820 470
Променлива лихва	16 269 270	-	-	-	-	-	16 269 270
Без лихва	-	-	-	-	-	14 937	14 937
Кредити от банки и финансови институции	**155 409**	**7 294**	**-**	**-**	**-**	**-**	**162 703**
Фиксирана лихва	155 409	-	-	-	-	-	155 409
Променлива лихва	-	7 294	-	-	-	-	7 294
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Задължения по лизинг	**833**	**1 147**	**4 680**	**5 232**	**9 401**	**-**	**21 293**
Фиксирана лихва	452	502	1 914	2 101	3 687	-	8 656
Променлива лихва	381	645	2 766	3 131	5 714	-	12 637
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Общо лихвочувствителни пасиви	**18 456 105**	**749 010**	**1 250 748**	**41 464**	**27 726**	**62 751**	**20 587 804**
Фиксирана лихва	2 171 956	728 227	1 242 594	38 333	22 012	-	4 203 122
Променлива лихва	16 284 149	20 783	8 154	3 131	5 714	-	16 321 931
Без лихва	-	-	-	-	-	62 751	62 751

Експозиции към лихвен риск към 31 декември 2020

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 12 месеца	От 1 до 2 години	Над 2 години	Без лихва	Общо
В хиляди лева							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	**111 321**	**-**	**-**	**-**	**-**	**3 615 618**	**3 726 939**
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	111 321	-	-	-	-	-	111 321
Без лихва	-	-	-	-	-	3 615 618	3 615 618
Финансови активи държани за търгуване	**-**	**10 632**	**32**	**13 369**	**1 602**	**-**	**25 635**
Фиксирана лихва	-	10 632	32	13 369	1 602	-	25 635
Променлива лихва	-	-	-	-	-	-	-
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	**5 170**	**13 667**	**-**	**-**	**1 706**	**42 226**	**62 769**
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	5 170	13 667	-	-	1 706	-	20 543
Без лихва	-	-	-	-	-	42 226	42 226
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	**-**	**166 238**	**-**	**-**	**-**	**5 653**	**171 891**
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	-	166 238	-	-	-	-	166 238
Без лихва	-	-	-	-	-	5 653	5 653

Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход	-	365 455	89 432	415 949	1 112 773	18 614	2 002 223
Фиксирана лихва	-	365 455	89 432	415 949	1 112 773	-	1 983 609
Променлива лихва	-	-	-	-	-	-	-
Без лихва	-	-	-	-	-	18 614	18 614
Кредити и вземания от банки	305 013	636 976	1 451 824	-	-	-	2 393 813
Фиксирана лихва	297 114	636 976	1 451 824	-	-	-	2 385 914
Променлива лихва	7 899	-	-	-	-	-	7 899
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Кредити и вземания от клиенти	11 908 716	37 338	180 865	163 505	739 714	22 057	13 052 195
Фиксирана лихва	32 460	37 338	180 865	163 505	739 714	-	1 153 882
Променлива лихва	11 876 256	-	-	-	-	-	11 876 256
Без лихва	-	-	-	-	-	22 057	22 057
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	-	-	-	68 784	509 311	-	578 095
Фиксирана лихва	-	-	-	68 784	509 311	-	578 095
Променлива лихва	-	-	-	-	-	-	-
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Общо лихвочувствителни активи	12 330 220	1 230 306	1 722 153	661 607	2 365 106	3 704 168	22 013 560
Фиксирана лихва	329 574	1 050 401	1 722 153	661 607	2 363 400	-	6 127 135
Променлива лихва	12 000 646	179 905	-	-	1 706	-	12 182 257
Без лихва	-	-	-	-	-	3 704 168	3 704 168
Депозити от банки	16 328	-	-	-	-	20 569	36 897
Фиксирана лихва	1 152	-	-	-	-	-	1 152
Променлива лихва	15 176	-	-	-	-	-	15 176
Без лихва	-	-	-	-	-	20 569	20 569
Деривативни финансови инструменти	10 638	17 872	16 881	7	1 445	39 348	86 191
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	10 638	17 872	16 881	7	1 445	-	46 843
Без лихва	-	-	-	-	-	39 348	39 348
Депозити от клиенти	19 195 943	19 811	29 365	-	-	12 116	19 257 235
Фиксирана лихва	9 244	19 811	29 365	-	-	-	58 420
Променлива лихва	19 186 699	-	-	-	-	-	19 186 699
Без лихва	-	-	-	-	-	12 116	12 116
Кредити от банки и финансови институции	-	12 521	-	-	-	-	12 521
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	-	12 521	-	-	-	-	12 521
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Задължения по лизинг	832	1 305	4 977	5 408	11 379	-	23 901
Фиксирана лихва	832	1 305	4 977	5 408	11 379	-	23 901
Променлива лихва	-	-	-	-	-	-	-
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Общо лихвочувствителни пасиви	19 223 741	51 509	51 223	5 415	12 824	72 033	19 416 745
Фиксирана лихва	11 228	21 116	34 342	5 408	11 379	-	83 473
Променлива лихва	19 212 513	30 393	16 881	7	1 445	-	19 261 239
Без лихва	-	-	-	-	-	72 033	72 033

Финансовите активи и пасиви в таблицата по-горе са групирани на базата на по-ранната от датата на възможна промяна на лихвения процент или падежната дата.

Банката управлява лихвения риск в банковата книга (ЛРБК) в съответствие с изискванията на ЕБО (EBA/GL/2018/02). Банката измерва експозицията си към ЛРБК като изчислява два основни индикатора – изменението в нетния лихвен доход (индикатор, базиран на доход) и изменението в икономическата стойност на капитала (индикатор, базиран на стойност), на база лихвените сценарии, описани в насоките на ЕБО. Те представят чувствителността на дохода и капитала на Банка ДСК спрямо измененията в пазарните лихвени нива. При изчисляването на двата индикатора се вземат предвид бизнес допускания, в това число продуктови характеристики и поведенчески допускания, предсрочни погасявания, преоценъчни коефициенти и моделиране на депозитите. Банката е одобрила риск апетит и лимити за двата индикатора, като те се следят и докладват регулярно на ръководството. На базата на този подход за управление на лихвения риск в банковата книга, ефектът върху капитала и нетния лихвен доход, прилагайки надзорния тест на твърде отклоняващи се елементи за паралелно изменение на лихвените нива с 200 базисни точки (б.т.), е представен в таблицата по-долу:

	Нетни приходи от лихви		**Капитал**	
	200 б.т. увеличение	**200 б.т. намаление**	**200 б.т. увеличение**	**200 б.т. намаление**
Ефект в хиляди лева				
31 декември 2021				
Към 31 декември	9 433	(24 906)	105 508	41 514
31 декември 2020				
Към 31 декември	(3 342)	(1 979)	55 883	1 374

Реформа на референтните лихвени проценти (бенчмаркове)

На 5 март 2021 г. Финансовият регулаторен орган на Обединеното кралство (the Financial Conduct Authority, FCA) обяви датите, след които индексите LIBOR ще бъдат преустановени или няма вече да бъдат представителни. Датите са както следва:

- веднага след 31 декември 2021 година за всички GBP, EUR, CHF и JPY LIBOR бенчмаркове, както и за 1W и 2M USD LIBOR бенчмаркове
- веднага след 30 юни 2023 за останалите USD LIBOR бенчмаркове

В дейността си Банката използва LIBOR като референтен лихвен процент за целите на определяне на дължимите суми по финансови договори. Банката използва като референтен лихвен процент LIBOR в USD и срочности от 1 месец и 3 месеца. Експозицията на Банката към LIBOR е ограничена, като основната част е под формата на сделки тип лихвен суап, базирани на 3M USD LIBOR.

Банката има план за действие съгласно чл. 28, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2016/1011. В него са описани планираните действия, ако лихвен бенчмарк или индекс/индикатор, използван от Банката, се промени съществено или спре да се изготвя. Ако лихвен бенчмарк или индекс, използван от Банката за определяне на референтен лихвен процент в договори за финансови услуги, се промени съществено или спре да се изготвя, Банка ДСК прилага референтен лихвен процент, като използва друг подходящ лихвен бенчмарк или индекс, публикуван от БНБ, или комбинация от индекси.

Експозицията на Банката към LIBOR бенчмаркове към 31 декември 2021 г. е следната:

Валута	Вид индекс	Вид на експозицията	*В хиляди USD*	*В хиляди лева*
USD	USD LIBOR	Корпоративни експозиции	41 369	71 438
USD	USD LIBOR	Лихвени суапи	175 650*	303 321

*номинална стойност

(2) Валутен риск

Банката е изложена на валутен риск при извършване на сделки с финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на Валутен борд в Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран на 1.95583. Тъй като валутата, в която Банката изготвя финансовите си отчети е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Политиката по управление на риска цели ограничаване на вероятните загуби от негативните движения на курсовете на чуждестранните валути различни от евро. Банката управлява валутния риск централизирано, спазвайки предварително одобрени от ръководството лимити за открити валутни позиции – общо и по валути, стоп-загуба и VaR (Value at Risk). Стратегията на Банката е минимизиране на влиянието на измененията на валутните курсове върху финансовите резултати. Информация за нивото на нетната открита валутна позиция в търговския портфейл се предоставя ежедневно на ръководството. Лимитите за ограничаване на валутния риск се актуализират периодично на база анализ на пазарната информация и вътрешните бизнес потребности на Банката.

За измерване на валутния риск на Банката се използва VaR модел. Основните характеристики на модела са: исторически, при 99% ниво на достоверност и 1 ден период на задържане. За извеждане на корелационна матрица Банката използва исторически наблюдения за движението на валутните курсове за 250 работни дни.

Статистиките на модела за 2021 и 2020 година са както следва:

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Към 31 декември	11	14
Средна за периода	23	21
Максимална за периода	600	122
Минимална за периода	1	1

Моделът VaR има своите ограничения като възможности за загуби с по-голяма честота и в по-голям размер от предвидените. За целта качеството на VaR модела се следи чрез непрекъснато бек-тестване. За оценка на валутния риск в екстремни ситуации се извършва и стрес-тестване на база на потенциални значителни изменения на валутните курсове.

По отношение на паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, които не са хеджирани, Банка ДСК АД управлява нетната експозиция, като купува и продава чуждестранна валута на спот курсове, когато прецени подходящо, при спазване на одобрените лимити за открита валутна позиция.

(в) Кредитен риск

Кредитният риск е рискът клиентът или контрагентът да не изпълни договорните си задължения, което води до финансова загуба за Банката. Основната дейност на Банката по генериране на доходи е отпускане на заеми на клиенти, поради което кредитният риск е основен риск. Кредитният риск възниква основно от кредити и аванси, предоставени на клиенти и други банки (включително свързаните с тях задължения за отпускане на заеми, като например кредитни ангажименти или кредитни карти), инвестиции в дългови ценни книжа и деривативи, които представляват активи в отчета за финансовото състояние. За целите на управлението на риска Банката разглежда всички елементи, свързани с излагането на кредитния риск, като например риск от неизпълнение от страна на контрагента, географски риск и секторен риск.

Частен мораториум върху плащанията по кредити вследствие на кризата, предизвикана от COVID-19

През 2020 г. Европа е дълбоко засегната от кризата, предизвикана от коронавируса COVID-19. В резултат на това много европейски държави въвеждат ограничителни мерки, включително и България, където извънредни мерки са въведени на 13 март 2020 г. В подкрепа на клиентите си по кредити и в съответствие с *Насоките на Европейския банков орган относно законодателните и частните мораториуми върху плащанията по кредити, прилагани с оглед на кризата, предизвикана от COVID-19 (Насоките)*, Банка ДСК предостави на клиентите си механизми за предоговаряне основно по частния мораториум. Поради факта, че кризата продължи и през 2021 г., Насоките позволиха удължаване на мораториумите. Еквивалентно беше удължена и възможността за присъединяване към механизмите по частния мораториум. През декември 2021 г. изтекоха последните отстъпки, предоставени по този начин. За подпомагане на клиенти в затруднение, Банка ДСК използва и вътрешно разработени инструменти за преструктуриране, като в този случай кредитите се класифицират и отчитат като преструктурирани.

Всички кредити с удължен краен срок на погасяване съгласно частния мораториум върху плащанията по кредити, както и всички останали модифицирани кредити (вкл. преструктурираните) се разграничават и наблюдават отделно от останалите.

Значително увеличение на кредитния риск

Банката извършва мониторинг на всички финансови активи, обект на обезценка, когато е имало значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Ако е имало значително увеличение на кредитния риск, Банката изчислява коректива за загуба на база на очакваната кредитна загуба за целия срок на актива, а не за 12 месеца.

При идентифициране и измерване на кредитния риск в условията на кризата, предизвикана от COVID-19, Банката отчита спецификите на кредитите, които са обект на утвърдения в Република България частен мораториум. Независимо обаче дали кредитите са обект на мораториума или не, Банка ДСК проследява на месечна база дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск. Оценката се извършва или индивидуално за даден кредит като част от процеса по кредитен мониторинг, или при наличие на индикатори за потенциално увеличен кредитен риск, като например дни просрочие; настъпили неизпълнения по други експозиции в сегмента на дребно (стига съответното неизпълнение да не поражда неизпълнение и по друг кредит); статус на кредитите, поставени в списъка под наблюдение; извършено преструктуриране на експозицията (това е индикатор за прехвърляне на кредита към Фаза 2, стига да няма основания за класифицирането му като необслужван). Значително увеличение на кредитния риск може да се определи и на базата на поведенчески модел, който използва актуални данни за историята на кредита, състоянието на кредита в Централния кредитен регистър и др.

Към 31 декември 2021 г. ръководството е определило експозициите в корпоративния сегмент, които бележат значително увеличение на кредитния риск в резултат на фактори като продължаващите ефекти от кризата, предизвикана от COVID-19, на базата на рисковата класификация на индустрията (напр. хотелиерство), влиянието на прекъснати вериги на доставки, ръста в цените на материали и енергия, в комбинация с индивидуална оценка на финансовото състояние на кредитополучателя (включително и въз основа на рейтинг оценката на клиента). В сегмента на дребно оценката е извършена на базата на поведенчески модели.

Оценка на вероятността от неплащане

Банка ДСК извършва ежемесечно оценка на вероятността от неплащане по всички кредитни експозиции, в това число на експозициите, предоговорени както по силата на мораторнума, така и чрез прилагане на стандартни мерки за преструктуриране. В сегмента на дребно оценката се определя от стандартизирани критерии, като наличие на неизпълнение по друга експозиция на длъжника, съдебни действия срещу него, блокиране на сметките му и др. В корпоративния сегмент оценката се основава на индивидуален анализ и наблюдение на експозицията.

Банка ДСК прилага дефиниция за неизпълнение в съответствие с EBA/ GL/2016/07; EBA/RTS/2016/06; (EU) 2018/1845 от 1 януари 2021 г. Считано от 1 януари 2021 г. обективният критерий за настъпило неизпълнение измерва броя последователни дни, през които забавено плащане е налице за сума, надхвърляща определения праг на същественост.

(1) Обхват и естество на системата за измерване и отчитане на риска - модели за оценка на кредитния риск

При оценката на кредитния риск по дадена сделка, Банката използва статистически и/или експертни модели за оценка на платежоготовността, и/или платежоспособността на клиента, като по този начин осигурява общ стандарт за анализ на кредитния риск. На база на резултата от прилагането на тези модели клиентът или сделката се класифицира в определена група към предварително дефинирана система от риск категории/зони.

Моделите за оценка на кредитния риск в Банката са разработени, като е взета предвид спецификата на всеки отделен клиентски сегмент, като се прилагат предимно статистически подходи при разработването им. За отделни клиентски сегменти, където липсва достатъчно история и/или обеми, Банката използва експертни модели за оценка. Отговорността за разработване и усъвършенстване на моделите е на направление „Управление на риска", работещо независимо от бизнес направленията. Тези модели не се използват за изчисляване на очаквана кредитна загуба за целите на изчисляването на обезценки/провизии, но резултатът от тях може да оказва влияние върху преценката за това дали е настъпило значително увеличение на риска.

Статистическите модели, разработвани вътрешно и прилагани в Банката в процеса по управление на кредитния риск към настоящия момент са три типа:

- Модели за оценка на риска при кандидатстване за кредит (Application PD модели)

Целта на Application PD модела е да осигури средство (количествена оценка) за надеждно предвиждане на бъдещото обслужване на кредита, базирано на количествено измерима оценка на риска при кандидатстването за кредит. Application PD моделът използва като входящи променливи данни за клиентите при кандидатстване за кредит, като клиентски демографски данни, кредитна история и поведение в Банката за клиенти физически лица или данни от финансовите отчети за фирмени клиенти.

Калкулираната стойност на PD изразява вероятността от настъпване на неизпълнение в процент от 0% до 100% в рамките на 12 месеца от одобряването на кредита.

Application PD модели се използват за оценка на вероятността от неизпълнение при кандидатстване за кредит в следните клиентски сегменти:

- Граждани, кандидатстващи за масови продукти в банкирането на дребно – кредити, обезпечени с ипотека върху недвижим имот, револвиращи, потребителски, бързи и стокови кредити;

- Бизнес клиенти в сегмент Малък бизнес;

- Корпоративни клиенти.

- Поведенчески модел (Behavioural PD модел)

Целта на поведенческия модел е да осигури надеждно средство за предвиждане на бъдещото обслужване на кредита, основано на поведението на клиента по отношение на ползвани банкови продукти и обслужване на кредитни задължения.

На база на калкулираната стойност на PD, която изразява вероятността от неизпълнение в процент от 0% до 100% в рамките на период от 12 месеца от дата на калкулацията, клиентите се класифицират в предварително дефинирани рискови категории (пулове).

Предназначението на поведенческия модел е да служи като средство за текущ анализ на бъдещата вероятност от неизпълнение на ниво портфейл, както и за идентификация на ранни предупредителни сигнали.

Поведенчески модели са разработени за клиентски сегмент граждани, използващи масови продукти в банкирането на дребно – кредити, обезпечени с ипотека върху недвижим имот, револвиращи и потребителски кредити. Банката прилага този тип модели при управление на кредитния си портфейл.

- Модел за подпомагане на събирането на проблемни кредити (Collection модел)

Целта на модела е да разграничи проблемните кредити, при които забавеното предприемане на действия е вероятно да доведе до последващо влошаване на експозицията на Банката. Когато въз основа на модела за отделните експозиции се изчисли висока вероятност от влошаване, Банката предприема действията по събиране приоритетно с цел минимизиране на рисковете.

- Експертен модел

Експертният модел за оценка на кредитния риск на клиенти, кандидатстващи за кредит, се базира на експертни предвиждания, по отношение на използвани параметри, теглови коефициенти и граница на отказ. В резултат на това се изгражда матрица, осигуряваща базата за класифициране на клиентите в определени риск групи/зони. Експертни модели се използват тогава, когато не е възможно да се разработи статистически модел, поради недостатъчен обем информация за анализ (незначителен брой транзакции или случаи на неизпълнение), както и при въвеждане на нов продукт или обособяване на нов клиентски сегмент, когато в тези случаи не е възможно да се приложи вече наличен статистически модел.

Експертни модели за оценка на кредитния риск са разработени за сегмент „общини", сегмент „предприятия от публичния сектор" и за оценка на индивидуалните сделки в сегмент „специализирано финансиране".

Моделите за оценка на кредитния риск са обект на периодичен преглед и се актуализират текущо.

(2) Измерване на очаквани кредитни загуби (ОКЗ)

Ключовите входящи данни за измерване на ОКЗ са:

- вероятност от неизпълнение или загуба (PD/PL);
- загуба при неизпълнение или загуба (LGD/LGL); и
- експозиция при неизпълнение или загуба (EAD).

Тези данни обикновено се получават от вътрешно разработени статистически модели в група ОТП и исторически данни и се коригират, така че да отразяват прогнозираната информация.

Вероятността от неизпълнение или загуба (PD/PL) е прогноза за вероятността от неизпълнение или загуба за определен времеви диапазон. Оценява се към даден момент. Изчисляването се основава на статистически миграционни модели и се оценява с помощта на инструменти, пригодени за различните категории контрагенти и експозиции. Тези статистически модели се основават на пазарни данни (където са налични), както и на вътрешни данни, включващи количествени и качествени фактори. Прогнозните стойности се изчисляват, като се вземат предвид договорените срокове на експозициите и прогнозните проценти на предплащания. Оценката се основава на текущите условия, коригирани така че да отчитат бъдещите условия, които ще окажат влияние върху вероятността от неизпълнение или загуба.

Загуба при неизпълнение или загуба (LGD/LGL) е прогноза за финансовата загуба, произтичаща от това, че дадено вземане е класифицирано като вземане в неизпълнение или загуба. Тя се основава на разликата между дължимите договорни парични потоци и тези, които кредиторът очаква да получи, като се вземат предвид паричните потоци от всяко обезпечение и други източници на погасяване. Моделите за изчисляване на LGD/LGL за обезпечени активи отчитат прогнози за бъдеща оценка на обезпеченията, като вземат предвид отбивите от продажбата, времето за реализация на обезпечението, кръстосаните обезпечения и реда на претендиране, разходите за реализация на обезпеченията и процента на оздравяване на експозициите (т.е излизане от фаза необслужвани). LGD моделите за необезпечени активи отчитат времето за възстановяване, коефициентите на възстановяване и реда на претендиране. Изчисляването е на базата на дисконтираните парични потоци, при което паричните потоци се дисконтират с първоначалния ефективен лихвен процент на заема.

Експозицията при неизпълнение или загуба (EAD) е прогноза за експозицията към бъдеща дата на неизпълнение или загуба, като се вземат предвид очакваните промени в експозицията след датата на отчета, включително погашения на главница и лихва, както и очакваните усвоявания на кредитни ангажименти. Подходът, който Банката използва за моделиране на EAD, отразява очакваните промени в непогасеното салдо по време на целия срок на кредитната експозиция, определени от настоящите договорни условия като: амортизационни профили, предсрочно погасяване или надплащане, промени в усвояването на неусвоени поети ангажименти и предприети действия за редуциране на кредитния риск преди неизпълнението или загубата. Банката използва модели за определяне на експозицията при неизпълнение, които отразяват характеристиките на портфейлите.

Банката измерва ОКЗ, отчитайки риска от неизпълнение по време на максималния срок на договора (включително опциите за удължаване), при които предприятието е изложено на кредитен риск, но не и за по-дълъг срок, дори ако удължаването или подновяването на договорите е обичайна бизнес практика. Въпреки това за финансовите инструменти като кредитни карти, револвиращи кредитни инструменти и овърдрафти, които включват както заем, така и неусвоен ангажимент, възможността на Банката да изисква погасяване и отказ от допълнително усвояване на задбалансовия ангажимент не ограничава излагането на Банката на кредитни загуби за договорния период. За такива финансови инструменти Банката измерва ОКЗ за периода, през който е изложена на кредитен риск, а ОКЗ няма да бъдат намалени от действия по управление на кредитния риск, дори и този период да надхвърля максималния срок на договора. Тези финансови инструменти нямат фиксиран срок или структура на погасяване и имат кратък срок за отмяна на договора. Въпреки това, Банката не използва договорното право за анулиране на тези финансови инструменти при текущото си управление на риска. Това е така, защото тези финансови инструменти се управляват на колективна основа и се анулират, само когато Банката узнае за увеличаване на кредитния риск на ниво експозиция. Този по-дълъг период се оценява, като се вземат предвид действията за управление на кредитния риск, които Банката очаква да предприеме, за да редуцира ОКЗ, напр. намаляване на лимитите или анулиране на кредитния ангажимент.

Измерването на ОКЗ се основава на вероятностно претеглена средна кредитна загуба. В резултат на това определянето на коректива за загуба трябва да бъде едно и също, независимо дали се измерва на индивидуална база или на колективна база (въпреки че измерването на колективна база е по-практично за големи портфейли от експозиции). Във връзка с оценката дали е налице значително увеличение на кредитния риск, може да се наложи извършването на оценка на колективна основа, както е отбелязано по-долу.

Очакваните кредитни загуби се измерват по начин, който:

- измерва обективно средно-претеглена сума, определена в резултат на преценка на набор от възможни резултати;
- отчита стойността на парите във времето; и
- взима предвид обоснована и надеждна информация за исторически събития, икономическата обстановка и прогнози за нея, която може да се набави към отчетния период без излишни разходи или усилия.

Към 31 декември 2021 г. Банка ДСК възвръща политиката отпреди COVID-19 за прилагане на три макро сценария за целите на калкулацията на очакваните кредитни загуби за портфейла от кредити. В сравнение с 2020 г. теглото на базовия сценарий се понижи от 80% на 50%. Използват се два стрес сценария – умерен стрес и тежък стрес.

- В случай на прилагане само на базовия сценарий, то очакваните кредитни загуби биха били с 15.5% по-ниски, отколкото отчетените към 31 декември 2021 г.;
- В случай на прилагане само на умерения стрес сценарий, то очакваните кредитни загуби биха били с 3.8% по-ниски, отколкото отчетените към 31 декември 2021 г.;
- В случай на прилагане само на тежкия стрес сценарий, то очакваните кредитни загуби биха били с 44.5% по-високи, отколкото отчетените към 31 декември 2021 г.

Изчисляване на очаквани кредитни загуби за вземания, обезценявани на индивидуална и колективна основа

Следните експозиции се обезценяват колективно:

- експозиции на дребно;
- експозиции към сегмент Малък бизнес;
- всички останали експозиции, които не са едновременно класифицирани във Фаза 3 и в размер над приетия праг за индивидуално значима експозиция.

Групиране на база на сходни рискови характеристики

Когато ОКЗ се измерват на колективна база, финансовите инструменти се групират въз основа на сходни рискови характеристики, като например:

- вид инструмент;
- категория кредитен риск;
- вид обезпечение;
- дата на първоначално признаване;
- оставащ срок до падежа;
- индустрия;
- географско местоположение на кредитополучателя;
- стойността на обезпечението по отношение на финансовия актив, ако то оказва влияние върху вероятността от неизпълнение (заем без право на регрес в някои юрисдикции, кредит-стойност (LTV) коефициент).

Групите се преглеждат редовно, за да се гарантира, че всяка група се състои от експозиции с хомогенни рискови характеристики.

Кредитно качество

Банката следи кредитния риск за всяка категория финансов инструмент.

Анализът на концентрациите на кредитния риск на Банката по дадена категория финансови активи е представен в следващите таблици. Освен ако не е изрично посочено, за финансовите активи сумите в таблицата представляват балансови стойности. За кредитните ангажименти и договорите за финансова гаранция сумите в таблицата представляват съответно сумите, поети като ангажименти или са гарантирани.

Парични средства в банки и кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

В хиляди лева	31-декември-2021	31-декември-2020
Концентрация по сектори		
Централна банка	3 064 020	2 970 049
Други банки	1 991 199	2 475 509
Общо	**5 055 219**	**5 445 558**
Концентрация по региони		
Европа	5 036 215	5 405 304
Северна Америка	6 910	39 511
Азия	11 753	240
Австралия	341	503
Общо	**5 055 219**	**5 445 558**

Концентрацията на кредитен риск към 31 декември 2021 г. е представена от балансовата стойност на най-голямата експозиция към търговска банка, която е е в размер на 682,628 хил. лв (2020: 589 318 хил. лв).

Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

В хиляди лева	31-декември-2021	31-декември-2020
Концентрация по сектори		
Банкиране на дребно:		
Жилищни и ипотечни кредити	4 122 609	3 522 168
Други потребителски кредити	4 087 531	3 723 103
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	303 120	336 235
Строителство	203 106	203 043
Финанси, кредит и застраховки	1 110 198	1 019 384
Хотели и обществено хранене	279 509	360 345
Промишленост	1 845 626	1 874 907
Операции с недвижимо имущество	504 850	472 731
Бюджетни предприятия	36 262	39 211
Търговия и услуги	1 216 478	1 045 918
Транспорт и съобщения	372 442	123 046
Други индустриални сектори	307 349	332 104
Общо	**14 389 080**	**13 052 195**
Концентрация по региони		
Европа	14 365 784	13 036 804
Северна Америка	7 612	6 138
Азия	11 379	7 722
Африка	3 922	1 108
Австралия	281	324
Южна Америка	102	99
Общо	**14 389 080**	**13 052 195**

Към 31 декември 2021 и 2020 г. 17% от балансовата стойност на кредитите и вземанията в корпоративния сегмент са концентрирани в един контрагент на Банката.

Експозицията към петте най-големи клиента на дребно възлиза на 0.18% от балансовата стойност на кредитите и вземанията от клиенти в този сегмент към 31 декември 2021 и 2020 г. Тези експозиции са обезпечени в пълен размер.

Инвестиции в ценни книжа

	31-декември-2021	31-декември-2020
В хиляди лева		
Концентрация по сектори		
Инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		
Държавни дългови ценни книжа	1 706 103	1 983 609
Капиталови инструменти	19 494	18 614
Инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби		
Капиталови инструменти	305	263
Корпоративни дългови ценни книжа	5 636	171 628
Инвестиции оценявани по амортизирана стойност		
Държавни дългови ценни книжа	1 492 728	578 095
Общо	**3 224 266**	**2 752 209**
Концентрация по региони		
Европа	2 949 286	2 571 493
Северна Америка	127 433	122 117
Азия	147 547	58 599
	3 224 266	**2 752 209**

Балансовата стойност на инвестициите в ценни книжа най-добре представя максималната изложеност на активите към кредитен риск.

Към 31 декември 2021 и 2020 инвестициите в дългови държавни ценни книжа включват съответно 1 711 155 хил. лв. и 1 122 821 хил. лв., издадени от един емитент.

Банка ДСК АД диверсифицира поетите кредитни рискове посредством прилагане на система за ограничаване на отрасловите рискове. Системата за ограничаване на рискове в сектор се базира на методика, която отчита историческите данни за развитието на съответните отрасли на икономиката. Въпреки това, методиката за определяне на отрасловите лимити предвижда горен праг на максималния дял от общия планиран фирмен портфейл, който може да бъде допуснат като поет риск в даден отрасъл. Това ограничава риска от концентрация. Достигането на така определения максимален дял води до прилагане на по-рестриктивни изисквания при поемането на риск (включително по-високо ниво на одобрение) или до ограничаване на кредитирането в съответния отрасъл.

Кредитни ангажименти и договори за финансови гаранции

	31-декември-2021	31-декември-2020
В хиляди лева		
Концентрация по сектори		
Банкиране на дребно:		
Жилищни и ипотечни кредити	100 522	71 904
Други потребителски кредити	360 932	319 255
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	69 652	124 350
Строителство	285 660	291 881
Финанси, кредит и застраховки	114 348	147 954
Хотели и обществено хранене	17 534	17 575
Промишленост	1 005 420	1 253 259
Операции с недвижимо имущество	245 677	98 696
Бюджетни предприятия	27 120	12 386
Търговия и услуги	877 968	800 553
Транспорт и съобщения	152 838	217 217
Други индустриални сектори	105 696	146 549
Общо	**3 363 367**	**3 501 579**
Концентрация по региони		
Европа	3 362 561	3 492 253
Северна Америка	223	2 453
Азия	457	2 947
Африка	94	3 518
Австралия	-	382
Океания	24	23
Южна Америка	8	3
Общо	**3 363 367**	**3 501 579**

Експозиции към кредитен риск по клас на финансовия актив, вътрешен рейтинг и фаза

Банката прилага вътрешнорейтингова система, според която клиентите се степенуват по скала от 1 до 10, както следва:

		Вероятност от неизпълнение (PD)	
Степен	**Описание**	**От**	**До**
1	Нисък риск	0%	0.27%
2	Нисък риск	0.27%	0.54%
3	Нисък риск	0.54%	0.93%
4	Умерен риск	0.93%	1.56%
5	Умерен риск	1.56%	2.62%
6	Умерен риск	2.62%	4.36%
7	Завишен риск	4.36%	8.07%
8	Завишен риск	8.07%	19.78%
9	Висок риск	19.78%	100.00%
10	В неизпълнение	100%	100%

В следващите няколко таблици е представен анализ на изложеността на Банката към кредитен риск по видове експозиции, фаза и вътрешен рейтинг, който Банката използва за целите на текущо наблюдение и управление на кредитния риск, без да се взема предвид ефектът от обезпечения и други кредитни подобрения. Ако не е допълнително посочено, финансовите активи са представени в таблицата по балансова стойност. Кредитните ангажименти и финансовите гаранции са представени по заделената или гарантираната сума. Общините и предприятията от публичния сектор (ППС) са представени като отделна категория, тъй като ползват модел на експертна оценка, различен от статистическия модел, който се прилага за останалите клиенти.

Парични средства в банки и кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

	31-декември-2021	**31-декември-2020**
	Фаза 1	**Фаза 1**
В хиляди лева		
Степени 1-3: Нисък риск	5 065 497	5 451 527
Общо брутна балансова стойност	**5 065 497**	**5 451 527**
Обезценки	(10 278)	(5 969)
Балансова стойност	**5 055 219**	**5 445 558**

Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

	31-декември-2021				
	Фаза 1	**Фаза 2**	**Фаза 3**	**Закупени финансови активи с кредитна обезценка**	**Общо**
В хиляди лева					
Степени 1-3: Нисък риск	5 380 922	18 568	-	283	5 399 773
Степени 4-6: Умерен риск	5 020 125	511 862	-	1 023	5 533 010
Степени 7-8: Завишен риск	718 928	664 798	-	1 267	1 384 993
Степен 9: Висок риск	3 354	134 103	-	353	137 810
Степен 10: В неизпълнение	-	-	793 526	37 373	830 899
Общини, ППС	36 773	2 103	-	-	38 876
Без оценка	1 903 608	69 165	-	221	1 972 994
Общо брутна балансова стойност	**13 063 710**	**1 400 599**	**793 526**	**40 520**	**15 298 355**
Обезценки	(139 763)	(221 007)	(529 192)	(19 313)	(909 275)
Балансова стойност	**12 923 947**	**1 179 592**	**264 334**	**21 207**	**14 389 080**

	31-декември-2020				
	Фаза 1	**Фаза 2**	**Фаза 3**	**Закупени финансови активи с кредитна обезценка**	**Общо**
В хиляди лева					
Степени 1-3: Нисък риск	5 152 744	167 066	-	332	5 320 142
Степени 4-6: Умерен риск	4 393 791	525 403	-	1 250	4 920 444
Степени 7-8: Завишен риск	491 873	520 175	-	1 394	1 013 442
Степен 9: Висок риск	3 322	181 424	-	893	185 639
Степен 10: В неизпълнение	-	-	856 972	59 384	916 356
Общини, ППС	46 132	-	-	-	46 132
Без оценка	1 461 291	87 374	-	238	1 548 903
Общо брутна балансова стойност	**11 549 153**	**1 481 442**	**856 972**	**63 491**	**13 951 058**
Обезценки	(117 277)	(190 358)	(557 050)	(34 178)	(898 863)
Балансова стойност	**11 431 876**	**1 291 084**	**299 922**	**29 313**	**13 052 195**

Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

	31-декември-2021	31-декември-2020
	Фаза 1	**Фаза 1**
В хиляди лева		
Степени 1-3: Нисък риск	1 725 597	2 002 223
Общо справедлива стойност	**1 725 597**	**2 002 223**
Обезценка	(3 088)	(3 575)

Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност

	31-декември-2021	31-декември-2020
	Фаза 1	**Фаза 1**
В хиляди лева		
Степени 1-3: Нисък риск	1 495 603	579 231
Общо брутна балансова стойност	**1 495 603**	**579 231**
Обезценка	(2 875)	(1 136)
Общо балансова стойност	**1 492 728**	**578 095**

Кредитни ангажименти и договори за финансови гаранции

	31-декември-2021			
В хиляди лева	**Фаза 1**	**Фаза 2**	**Фаза 3**	**Общо**
Степени 1-3: Нисък риск	1 272 823	4 453	-	1 277 276
Степени 4-6: Умерен риск	1 260 300	41 304	-	1 301 604
Степени 7-8: Завишен риск	279 599	19 751	-	299 350
Степен 9: Висок риск	276	3 452	-	3 728
Степен 10: В неизпълнение	-	-	11 201	11 201
Общини, ППС	26 390	79	-	26 469
Без оценка	441 803	1 936	-	443 739
Общо експозиция	**3 281 191**	**70 975**	**11 201**	**3 363 367**
Провизии	(23 730)	(4 590)	(3 997)	(32 317)

	31-декември-2020			
В хиляди лева	**Фаза 1**	**Фаза 2**	**Фаза 3**	**Общо**
Степени 1-3: Нисък риск	1 387 108	18 720	-	1 405 828
Степени 4-6: Умерен риск	1 248 510	35 604	-	1 284 114
Степени 7-8: Завишен риск	119 432	9 754	-	129 186
Степен 9: Висок риск	1 457	3 722	-	5 179
Степен 10: В неизпълнение	-	-	9 505	9 505
Общини, ППС	8 018	-	-	8 018
Без оценка	638 290	21 459	-	659 749
Общо експозиция	**3 402 815**	**89 259**	**9 505**	**3 501 579**
Провизии	(27 801)	(5 432)	(4 040)	(37 273)

По-долу е представено обобщение на натрупаната обезценка и провизии по видове експозиции към 31 декември 2021 и 2020 г.:

Обезценка и провизии по видове експозиции

В хиляди лева	**31-декември-2021**	**31-декември-2020**
Парични средства в банки	(365)	-
Кредити и вземания от банки по амортизирана стойност	(9 913)	(5 969)
Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност	(909 275)	(898 863)
Ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и ценни книжа по амортизирана стойност	(5 963)	(4 711)
Кредитни ангажименти и договори за финансови гаранции	(32 317)	(37 273)
Общо	**(957 833)**	**(946 816)**

Следващите таблици обобщават движението на брутната балансова стойност и провизиите за очаквана кредитна загуба на финансовите активи, както и на експозициите по гаранции и неусвоени кредитни ангажименти и провизиите по тях за годините, приключващи на 31 декември 2021 и 2020 г. по видове експозиции. В движението на обезценката и провизиите за 2020 г. ефектите от вливане на дъщерни дружества (приложение 37) са включени на ред „Нови финансови активи – придобити или закупени".

Движение на брутната балансова стойност и очакваната кредитна загуба на парични средства в банки и кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

	2021		**2020**	
	Фаза 1		**Фаза 1**	
В хиляди лева	**Брутна балансова стойност**	**Очаквана кредитна загуба**	**Брутна балансова стойност**	**Очаквана кредитна загуба**
Към 1 януари	**5 451 527**	**(5 969)**	**3 382 102**	**(456)**
Нови финансови активи закупени или придобити	2 085 335	(10 226)	5 284 190	(5 969)
Погасени финансови активи	(2 471 365)	5 969	(3 214 765)	456
Курсови разлики	-	(52)	-	-
Към 31 декември	**5 065 497**	**(10 278)**	**5 451 527**	**(5 969)**

Движение на брутната балансова стойност и очакваната кредитна загуба на кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

	2021									
	Фаза 1		Фаза 2		Фаза 3		Закупени финансови активи с кредитна обезценка		Общо	
В хиляди лева	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба
Към 1 януари	**11 549 153**	**(117 277)**	**1 481 442**	**(190 358)**	**856 972**	**(557 050)**	**63 491**	**(34 178)**	**13 951 058**	**(898 863)**
Преход към фаза 1	360 460	(45 638)	(348 533)	40 401	(11 927)	5 237	-	-	-	-
Преход към фаза 2	(474 339)	4 988	513 329	(22 521)	(38 990)	17 533	-	-	-	-
Преход към фаза 3	(58 214)	627	(114 779)	19 807	172 993	(20 434)	-	-	-	-
Увеличение поради промяна на кредитния риск	-	(10 003)	-	(88 948)	-	(215 547)	-	(5 060)	-	(319 558)
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	62 472	-	27 626	-	112 335	-	16 090	-	218 523
Отписани вземания	-	-	-	-	(113 943)	113 943	-	-	(113 943)	113 943
Нови финансови активи закупени или придобити	5 186 034	(52 960)	231 493	(31 593)	79 714	(35 692)	2 498	-	5 499 739	(120 245)
Погасени финансови активи	(3 499 384)	18 028	(362 353)	24 579	(151 293)	50 483	(25 469)	3 835	(4 038 499)	96 925
Към 31 декември	**13 063 710**	**(139 763)**	**1 400 599**	**(221 007)**	**793 526**	**(529 192)**	**40 520**	**(19 313)**	**15 298 355**	**(909 275)**

2020

	Фаза 1		Фаза 2		Фаза 3		Закупени финансови активи с кредитна обезценка		Общо	
В хиляди лева	**Брутна балансова стойност**	**Очаквана кредитна загуба**	**Брутна балансова стойност**	**Очаквана кредитна загуба**	**Брутна балансова стойност**	**Очаквана кредитна загуба**	**Брутна балансова стойност**	**Очаквана кредитна загуба**	**Брутна балансова стойност**	**Очаквана кредитна загуба**
Към 1 януари	**7 709 337**	**(91 329)**	**461 726**	**(39 437)**	**693 668**	**(435 432)**	**-**	**-**	**8 864 731**	**(566 198)**
Преход към фаза 1	115 189	(8 892)	(109 264)	6 714	(5 925)	2 178	-	-	-	-
Преход към фаза 2	(710 558)	8 371	737 594	(18 619)	(27 036)	10 248	-	-	-	-
Преход към фаза 3	(76 984)	938	(79 051)	7 974	156 035	(8 912)	-	-	-	-
Увеличение поради промяна на кредитния риск	-	(3 759)	-	(84 196)	-	(180 756)	-	-	-	(268 711)
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	30 463	-	7 853	-	68 294	-	-	-	106 610
Отписани вземания	-	-	-	-	(74 264)	74 264	-	-	(74 264)	74 264
Нови финансови активи закупени или придобити	6 551 515	(68 253)	594 822	(75 242)	199 828	(106 767)	63 491	(34 178)	7 409 656	(284 440)
Погасени финансови активи	(2 039 346)	15 184	(124 385)	4 595	(85 334)	19 833	-	-	(2 249 065)	39 612
Към 31 декември	**11 549 153**	**(117 277)**	**1 481 442**	**(190 358)**	**856 972**	**(557 050)**	**63 491**	**(34 178)**	**13 951 058**	**(898 863)**

Движение на справедливата стойност и очакваната кредитна загуба на инвестициите, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

	2021		2020	
	Фаза 1		Фаза 1	
В хиляди лева	Справедлива стойност	Очаквана кредитна загуба	Справедлива стойност	Очаквана кредитна загуба
Към 1 януари	**2 002 223**	**(3 575)**	**1 641 438**	**(859)**
Увеличение поради промяна на кредитния риск	-	(230)	-	(1 599)
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	288	-	3
Нетно изменение в справедливата стойност	(11 696)	-	(32 530)	-
Нови финансови активи закупени или придобити	189 957	(172)	743 949	(1 302)
Погасени финансови активи	(454 887)	601	(350 634)	182
Към 31 декември	**1 725 597**	**(3 088)**	**2 002 223**	**(3 575)**

Движение на брутната балансова стойност и очакваната кредитна загуба на инвестициите, оценявани по амортизирана стойност

	2021		2020	
	Фаза 1		Фаза 1	
В хиляди лева	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба	Брутна балансова стойност	Очаквана кредитна загуба
Към 1 януари	**579 231**	**(1 136)**	**-**	**-**
Увеличение поради промяна на кредитния риск	-	(158)	-	-
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	121	-	-
Нови финансови активи закупени или придобити	916 372	(1 702)	579 231	(1 136)
Към 31 декември	**1 495 603**	**(2 875)**	**579 231**	**(1 136)**

Движение на кредитните ангажименти и договорите за финансови гаранции, и на начислените провизии за кредитни ангажименти и финансови гаранции

	2021							
	Фаза 1		Фаза 2		Фаза 3		Общо	
В хиляди лева	Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба	Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба	Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба	Размер на експозицията	Очаквана кредитна загуба
Към 1 януари	**3 402 815**	**(27 801)**	**89 259**	**(5 432)**	**9 505**	**(4 040)**	**3 501 579**	**(37 273)**
Преход към фаза 1	42 683	(2 573)	(41 394)	2 146	(1 289)	427	-	-
Преход към фаза 2	(54 024)	320	55 212	(807)	(1 188)	487	-	-
Преход към фаза 3	(2 113)	14	(368)	25	2 481	(39)	-	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	-	(3 793)	-	(2 035)	-	(607)	-	(6 435)
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	12 490	-	2 489	-	189	-	15 168
Нови финансови ангажименти договорени или придобити	1 695 085	(9 485)	39 190	(2 001)	8 273	(2 573)	1 742 548	(14 059)
Погасени финансови активи	(1 803 255)	7 098	(70 924)	1 025	(6 581)	2 159	(1 880 760)	10 282
Към 31 декември	**3 281 191**	**(23 730)**	**70 975**	**(4 590)**	**11 201**	**(3 997)**	**3 363 367**	**(32 317)**

2020

	Фаза 1		Фаза 2		Фаза 3		Общо	
	Размер на експозицията	**Очаквана кредитна загуба**	**Размер на експозицията**	**Очаквана кредитна загуба**	**Ратмер на експозицията**	**Очаквана кредитна загуба**	**Размер на експозицията**	**Очаквана кредитна загуба**
В хиляди лева								
Към 1 януари	**1 751 499**	**(23 395)**	**23 518**	**(1 344)**	**9 594**	**(2 072)**	**1 784 611**	**(26 811)**
Преход към фаза 1	16 029	(1 115)	(15 565)	970	(464)	145	-	-
Преход към фаза 2	(70 461)	683	70 628	(749)	(167)	66	-	-
Преход към фаза 3	(5 199)	61	(816)	41	6 015	(102)	-	-
Увеличение поради промяна на кредитния риск	-	(243)	-	(388)	-	(1 143)	-	(1 774)
Намаление поради промяна на кредитния риск	-	7 184	-	64	-	36	-	7 284
Нови финансови ангажименти договорени или придобити	2 028 267	(15 226)	59 613	(4 302)	4 383	(2 283)	2 092 263	(21 811)
Погасени финансови активи	(317 320)	4 250	(48 119)	276	(9 856)	1 313	(375 295)	5 839
Към 31 декември	**3 402 815**	**(27 801)**	**89 259**	**(5 432)**	**9 505**	**(4 040)**	**3 501 579**	**(37 273)**

Таблицата по-долу представя анализ на брутната балансова стойност на предоставените кредити и вземания от клиенти по статус на просрочие.

Кредити и вземания от клиенти

	31-декември-2021		31-декември-2020	
	Брутна балансова експозиция	**Обезценка**	**Брутна балансова експозиция**	**Обезценка**
В хиляди лева				
0-30 дни	14 634 665	(454 315)	13 129 708	(380 623)
31-60 дни	90 042	(31 131)	155 326	(46 598)
61-90 дни	70 463	(30 147)	93 658	(37 328)
91-180 дни	62 254	(33 283)	77 925	(37 778)
Над 181 дни	440 931	(360 399)	494 441	(396 536)
Общо	**15 298 355**	**(909 275)**	**13 951 058**	**(898 863)**

Модифицирани и преструктурирани кредити

Като резултат от дейностите на Банката по мерки по въздържане, финансовите активи могат да бъдат модифицирани.

Таблицата по-долу представя кредитите, модифицирани и отчетени като преструктурирани през периода:

	31-декември-2021	**31-декември-2020**
В хиляди лева		
Амортизирана стойност преди модификация на финансовите активи, модифицирани през периода	343 059	153 063
Амортизирана стойност след модификация на финансовите активи, модифицирани през периода	329 485	166 010

Таблицата по-долу представя брутната балансова стойност на активите, модифицирани след първоначалното им признаване, за които през текущия период измерването на очакваната кредитна загуба (ОКЗ) се е променило от ОКЗ за целия живот на 12-месечна ОКЗ:

31-декември-2021	**Брутна балансова стойност**	**Очаквана кредитна загуба**
В хиляди лева		
Кредити, оздравени след модификация, които вече се оценяват на базата на 12-месечни ОКЗ (Фаза 1)	10 846	97
Кредити, които след оздравяването им са върнати обратно във Фаза 2 или Фаза 3, където се оценяват на базата на ОКЗ за целия срок на актива	58 214	14 014

31-декември-2020	**Брутна балансова стойност**	**Очаквана кредитна загуба**
В хиляди лева		
Кредити, оздравени след модификация, които вече се оценяват на базата на 12-месечна ОКЗ (Фаза 1)	13 736	107
Кредити, които след оздравяването им са върнати обратно във Фаза 2 или Фаза 3, където се оценяват на базата на ОКЗ за целия срок на актива	53 281	15 299

Таблиците по-долу представят обобщение на преструктурираните активи:

31-декември-2021		**Обслужвани кредити - Фаза 2**			**Необслужвани кредити - Фаза 3**				
	Брутна балансова стойност на кредитите и вземанията от клиенти	**Модификация**	**Рефинансиране**	***Общо обслужвани преструктурирани кредити***	**Модификация**	**Рефинансиране**	***Общо необслужвани преструктурирани кредити***	**Общо преструктурирани кредити**	**Коефициент на преструктуриране**
В хиляди лева									
Кредити и вземания от клиенти									
Корпоративни клиенти	**6 453 382**	239 972	5 859	**245 831**	62 602	14 512	**77 114**	**322 945**	**5.00%**
Потребителски кредити на физически лица	**4 567 951**	24 805	44 886	**69 691**	65 003	107 985	**172 988**	**242 679**	**5.31%**
Жилищни и ипотечни кредити	**4 277 022**	41 296	7 548	**48 844**	100 532	19 947	**120 479**	**169 323**	**3.96%**
Общо	**15 298 355**	**306 073**	**58 293**	**364 366**	**228 137**	**142 444**	**370 581**	**734 947**	**14.27%**

31-декември-2020		**Обслужвани кредити - Фаза 2**			**Необслужвани кредити - Фаза 3**				
	Брутна балансова стойност на кредитите и вземанията от клиенти	**Модификация**	**Рефинансиране**	***Общо обслужвани преструктурирани кредити***	**Модификация**	**Рефинансиране**	***Общо необслужвани преструктурирани кредити***	**Общо преструктурирани кредити**	**Коефициент на преструктуриране**
В хиляди лева									
Кредити и вземания от клиенти									
Корпоративни клиенти	**6 094 559**	24 220	748	**24 968**	94 929	19 017	**113 946**	**138 914**	**2.28%**
Потребителски кредити на физически лица	**4 124 963**	15 422	28 577	**43 999**	66 380	86 516	**152 896**	**196 895**	**4.77%**
Жилищни и ипотечни кредити	**3 731 536**	13 082	5 646	**18 728**	137 557	24 905	**162 462**	**181 190**	**4.86%**
Общо	**13 951 058**	**52 724**	**34 971**	**87 695**	**298 866**	**130 438**	**429 304**	**516 999**	**11.91%**

Коефициентът на преструктуриране е съотношението на общо преструктурираните кредити към брутната балансова стойност на предоставените кредити.

31-декември-2021	**Брутна балансова стойност на преструктурираните кредити**			**Очаквана кредитна загуба**		
В хиляди лева	**Фаза 2**	**Фаза 3**	**Общо**	**Фаза 2**	**Фаза 3**	**Общо**
Кредити и вземания от клиенти						
Корпоративни клиенти	245 831	77 114	**322 945**	66 780	39 378	**106 158**
Потребителски кредити на физически лица	69 691	172 988	**242 679**	20 422	118 580	**139 002**
Жилищни и ипотечни кредити	48 844	120 479	**169 323**	6 523	67 611	**74 134**
Общо	**364 366**	**370 581**	**734 947**	**93 725**	**225 569**	**319 294**

31-декември-2020	**Брутна балансова стойност на преструктурираните кредити**			**Очаквана кредитна загуба**		
В хиляди лева	**Фаза 2**	**Фаза 3**	**Общо**	**Фаза 2**	**Фаза 3**	**Общо**
Кредити и вземания от клиенти						
Корпоративни клиенти	24 968	113 946	**138 914**	5 831	65 255	**71 086**
Потребителски кредити на физически лица	43 999	152 896	**196 895**	10 968	95 952	**106 920**
Жилищни и ипотечни кредити	18 728	162 462	**181 190**	1 928	99 135	**101 063**
Общо	**87 695**	**429 304**	**516 999**	**18 727**	**260 342**	**279 069**

Ипотечно кредитиране

Банката държи жилищни имоти като обезпечение за ипотечните кредити, които предоставя на своите клиенти. Банката следи изложеността си на ипотечно кредитиране на дребно, използвайки съотношението заем към стойност (LTV), което се изчислява като съотношение на брутната сума на заема - или сумата, заделена за кредитни ангажименти - към стойността на обезпечението. Оценката на обезпечението изключва всякакви корекции за получаване и продажба на обезпечението. Стойността на обезпечението за жилищни ипотечни кредити обикновено се базира на първоначалната стойност на обезпечението, актуализирана въз основа на промени в индексите на цените на жилищата. За заемите с кредитна обезценка стойността на обезпечението се основава на последните оценки. Таблиците по-долу показват експозициите от ипотечни кредити по диапазони на LTV.

	31-декември-2021		31-декември-2020	
	Брутна балансова стойност	**Обезценка**	**Брутна балансова стойност**	**Обезценка**
В хиляди лева				
LTV ratio/коефициент кредит - стойност				
Под 50%	621 285	(5 748)	615 073	(5 587)
51-70%	907 456	(9 294)	893 383	(8 672)
71-90%	1 531 384	(16 097)	1 274 269	(12 794)
91-100%	660 995	(5 973)	462 984	(4 273)
Над 100%	354 342	(5 266)	213 586	(4 639)
Общо	**4 075 462**	**(42 378)**	**3 459 295**	**(35 965)**

Просрочени активи - ипотечни кредити

	31-декември-2021		31-декември-2020	
	Брутна балансова стойност	**Обезценка**	**Брутна балансова стойност**	**Обезценка**
В хиляди лева				
LTV ratio/коефициент кредит - стойност				
Под 50%	44 655	(20 745)	41 034	(18 813)
51-70%	43 724	(19 716)	53 037	(23 312)
71-90%	47 050	(22 029)	52 459	(26 521)
91-100%	14 082	(7 694)	18 828	(11 894)
Над 100%	52 049	(41 851)	106 883	(92 863)
Общо	**201 560**	**(112 035)**	**272 241**	**(173 403)**

Кредитни ангажименти по ипотечни кредити

	31-декември-2021		31-декември-2020	
	Размер на ангажимента	**Провизии**	**Размер на ангажимента**	**Провизии**
В хиляди лева				
LTV ratio/коефициент кредит - стойност				
Под 50%	12 837	(72)	15 164	95
51-70%	7 082	(12)	3 276	21
71-90%	7 902	(21)	4 019	33
91-100%	3 440	(2)	2 401	4
Над 100%	69 261	(485)	47 044	353
Общо	**100 522**	**(592)**	**71 904**	**506**

Активи, придобити от обезпечение

През 2021 г. Банката е придобила недвижими имоти, обезпечения по кредити на стойност 2 442 хил. лв. (2020 г.: 1 657 хил. лв.). Политиката на Банката е да придобива обезпечения недвижими имоти с цел защита на продажната цена и да извършва внимателна оценка на възможността за реализацията на имота на разумна цена. Основната цел е да се реализира своевременно придобитото обезпечение при постигане на най-уместната цена.

В таблицата по-долу са представени общо обезпеченията, държани срещу разплащателни сметки в Централната банка и банки-кореспонденти, кредити и вземания от банки и други клиенти по справедлива стойност, определена съгласно действаща политика на Банката, ограничена до брутния размер на кредитите, които обезпечават, както и размерът на кредитите, предоставени от Банката без обезпечение.

Кредити и вземания от банки и от клиенти, представени по вид обезпечение

	31-декември-2021	31-декември-2020
В хиляди лева		
Обезпечени с ипотека	4 880 954	4 456 621
Парично обезпечение	60 198	36 111
Държавни ценни книжа	219 386	29 011
Други обезпечения*	7 153 755	4 644 983
Без обезпечение	8 049 559	10 235 859
Общо	**20 363 852**	**19 402 585**

* Други обезпечения включват вещни обезпечения, гаранции от кредитни институции, залог на вземания и лични гаранции по кредити.

В числото на кредити и вземания от банки и обезпеченията по тях са и вземанията по сделки за обратна продажба/обратно изкупуване на ценни книжа (репо сделки). В таблицата по-долу са представени балансовата стойност на репо сделките и справедливата стойност на държаните по тях обезпечения.

Споразумения по репо сделки

	31-декември-2021		31-декември-2020	
	балансова стойност	стойност на обезпечение	балансова стойност	стойност на обезпечение
В хиляди лева				
Вземания от банки	235 711	222 840	29 011	29 323
Общо	**235 711**	**222 840**	**29 011**	**29 323**

(г) Операционен риск

Операционният риск е рискът от загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, лица и системи, или поради външни събития, като включва в себе си и правен риск.

Управлението на операционния риск в Банката се координира от Комитет за управление на операционния риск (КУОР), който е постоянен консултативен орган, подчинен на Управителния съвет (УС) на Банка ДСК и в него вземат участие ръководителите на основните самостоятелни звена от Централно управление. Председател на КУОР е Началникът на Управление „Обща политика и управление на риска" към Направление „Управление на Риска". Заседания на комитета се провеждат след края на всяко тримесечие. На тях се представя и обсъжда отчет за нивото на операционния риск за периода и се планират мерките за ограничаване/елиминиране на последиците от идентифицираните операционни рискове. Основен акцент в работата на КУОР е превенцията на операционните рискове, чрез прилагане на комплексен подход за ограничаване на предпоставките, водещи до възникване на операционни събития. Разгледаният от КУОР отчет за нивото на операционния риск се докладва на УС на Банка на ДСК с предложение за приемане на съответните решения.

Отговорността за развитието на системата за управление на операционния риск е възложена на Отдел „Управление на операционния риск" към Управление „Обща политика и управление на риска", което е част от независимото от бизнес звената Направление „Управление на риска". Направлението се ръководи от ресорен Изпълнителен директор на Банка ДСК.

В Групата на ДСК има внедрена единна система за идентифициране и управление на операционния риск, изградена по модел на Банкова група ОТП. Тя е базирана на събиране на данни за възникналите в Групата операционни събития, анализ на потенциалния ефект от възникването на такива и периодичното информиране на ръководството за нивото на операционния риск. Процесът е разработен на основата на декларирането на информацията от така наречените риск отговорни лица, които са служители на ръководни позиции в Централно управление, клоновата мрежа и дъщерните дружества от Групата, отговарящи за управлението на операционния риск в техните звена, съгласно възприетия децентрализиран подход за управление на операционния риск в Банкова група ОТП.

Потенциалните рискове се разглеждат като част от бизнес процесите, затова са обект на идентификация в самооценките на звената на Групата, като класификацията и анализът им се извършва ежегодно на базата на стандартизирана таксономия на операционните рискове. Методологията за идентификация на потенциалните рискове е базирана на децентрализирана оценка, извършвана от експертите в различните звена, ползващи методологическа подкрепа от Отдел „Управление на операционния риск".

Като част от този процес се изготвят и т.нар. сценарийни анализи, имащи за цел да оценят потенциалните ефекти върху финансовото състояние на Банката и протичащите в нея процеси, при определена промяна на рискови фактори, свързани с вероятното настъпване на събитие с катастрофални последици.

Допълнително, действителното ниво на операционния риск се следи и посредством прилагането на система от ключови рискови индикатори, обхващащи основните рискови фактори, които могат да доведат до възникване на значими операционни загуби и прекъсвания на критични за Групата бизнес процеси.

Групата разполага с „План за реакция при непредвидени обстоятелства и за непрекъсване на дейността", чиято цел е осигуряване възстановяването на най-важните процеси до предварително определени от бизнес потребностите й нива. Ефикасността на плана се тества ежегодно с цел да се удостовери готовността на Банката за реакция при възникване на криза и осигуряване на непрекъснатостта на дейността й. Резултатите от теста се докладват на УС на Банка ДСК.

Разработените правила и процедури за проследяване и оценка на операционния риск са в съответствие с европейското и национално законодателство, стандартите на Банкова група ОТП и съществуващите най-добри банкови практики в областта на управлението на операционния риск.

В съответствие с европейските стандарти за възлагане на дейности на външни изпълнители, Групата разполага с методология за първоначална и последваща оценка на риска от възлагането на дейности на външни изпълнители.

Аналогично и съобразно вътрешните нормативни правила, на ежегодна оценка на риск подлежат и използваните в Банката модели.

Репутационният риск, който е резултат от възникнали операционни събития в сферата на ИТ технологиите, се изчислява посредством методология, разработена според стандарта на Групата на ОТП.

Преди внедряването на нов процес, система или дейност тя трябва да се анализира и оцени от гледна точка на операционния риск. Оценката се подготвя от звеното, което извършва промяната и се изпраща на Отдел „Управление на операционния риск" за последваща оценка и анализ. За изготвяне на оценката се използват формите за самооценка на риска. При внедряване на ИТ системи, оценката се прави от звеното/звената, които са дефинирали бизнес изискванията за разработката.

Съвместно решение на Унгарската централна банка и Българска народна банка за прилагане на усъвършенствани модели за изчисляване на регулаторния капитал за операционен риск от Банка ДСК на индивидуална и на консолидирана основа като част от Банкова група ОТП е в сила от 31 март 2014 г. На това основание необходимият регулаторен капиталов заделза операционен риск се изчислява централизирано от Банкова група ОТП, а достатъчността му се проверява ежегодно в процеса на Вътрешния анализ на адекватността на капитала. Допълнително е разработена и се прилага вътрешна методология за извършване на стрес тестове, с чиято помощ се прави оценка за достатъчността на заделения капитал за операционен риск на Групата.

Ежегодно Банката извършва преглед на предоставяните продукти, в който вниманието е основно насочено към риска от неправомерно поведение и фокус върху най-значимите контроли, интегрирани в процесите на продажба за смекчаване на този риск.

Разработена е и е в сила застрахователна политика, съгласно която Банката поддържа валидни застрахователни полици, покриващи основни рискове като кражба и щета върху материални активи, ценни пратки и други. Застрахователните полици подлежат на регулярен преглед и актуализация.

Ежегодно за всички служители се провежда обучение на операционен риск, целящо повишаване на информираността за разпознаване и ограничаване на операционните рискове. Обучението е задължително и за всички новопостъпили служители.

Звената, отговорни за управлението на различните видове риск, извършват постоянен последващ контрол на извадкова база и с различна периодичност, за да се уверят в спазването на правилата и процедурите за осигуряване на консистентност, сигурност и валидност на извършваните трансакции. Този тип контрол е основно насочен към откриване на оперативни човешки и технически грешки, неизвършени действия от страна на отговорните служители или преднамерени неточности.

Системата за управление на операционния риск е обект на регулярни проверки от страна на Управление „Банков надзор" на БНБ, Управление „Вътрешен одит" на Банка ДСК и специализирани одити, инициирани и осъществени по програма на Банка ОТП.

През 2021 г. няма регистрирани операционни събития, които потенциално биха застрашили дейността на Групата. За всички, т. нар. извънредни операционни събития, които са със съществено потенциално финансово или репутационно въздействие, са разработени планове за действие и са предприети всички необходими и достатъчни мерки, за да се ограничи ефекта им, както и да се намали и елиминира вероятността от възникването им за в бъдеще.

От самото начало на пандемичната ситуация, предизвикана от COVID-19, Банката е предприела всички необходими и задължителни мерки за защита на живота и здравето на своите служители и клиенти и е осигурила необходимите ресурси за осигуряване непрекъсваемостта на процесите си. Групата продължава да следи и отчита регулярно допълнителните разходи, свързани с превенцията на риска от разпространение на COVID-19 - основно за закупуване на дезинфектанти, тестове за коронавирус, популяризиране на защитните мерки и др.

(д) Управление на капитала

Регулаторните изисквания за капитал на Банката се базират на разпоредбите на CRD IV.

(1) Регулаторен капитал

Собственият капитал за регулаторни цели на Банката се състои от следните елементи:

- Капитал от първи ред (цялата сума се класифицира като базов собствен капитал от първи ред), който се състои от емитиран капитал, премийни резерви и общи резерви намалени със следните отбиви – нематериални активи и други регулаторни корекции свързани с позиции, които се включват в счетоводния капитал или активите на Банката, но се третират по различен начин за регулиране на капиталовата адекватност;

Банката изчислява отношението на обща капиталова адекватност като процентно съотношение между собствения (регулаторен) капитал и рисково-претеглените активи за кредитен, пазарен и операционен риск. Адекватността на първичния капитал е процентното съотношение между капитала от първи ред и рисково-претеглените активи и трябва да бъде по-висока от 11.5%, включително изискванията за буфери. Отношението на общата капиталова адекватност, включително изискванията за буфери, трябва да бъде по-високо от 15%.

Съгласно Регламент (ЕС) 2016/2067 на Комисията от 1 януари 2018 г. Банка ДСК АД въвежда МСФО 9. Във връзка с очакванията на Европейския парламент, че прилагането му ще доведе до внезапно значително увеличение на провизиите за очаквани кредитни загуби и съответно до внезапен спад на базовия собствен капитал от първи ред, на институциите се въвеждат преходни мерки, които да разпределят във времето евентуалното отрицателно въздействие.

Според тях институцията добавя към базовия си собствен капитал от първи ред част от увеличените провизии за очакваните кредитни загуби за определен преходен период. Частта от провизиите за очакваните кредитни загуби, която може да бъде добавяна към базовия собствен капитал от първи ред, следва да намалява във времето до нула, така че да се осигури пълно въвеждане на МСФО 9 в деня, който следва непосредствено края на преходния период. Въздействието на провизиите за очакваните кредитни загуби върху базовия собствен капитал от първи ред следва да не бъде напълно неутрализирано по време на преходния период. Кредитните институции, решили да приложат тези мерки, информират компетентния орган за това.

С решение на УС на БНБ No 179 от 15 май 2020 г., на Банка ДСК е разрешено да прилага мерки за смекчаване на въздействието от въвеждането на МСФО 9, съгласно чл. 473а от Регламент (ЕС) 575/2013 г. по време на преходния период. Банката започва прилагането им от второто тримесечие на 2020 г. С цел да се осигури гъвкавост при прилагане на капиталовите изисквания и в отговор на очаквани затруднения, предизвикани от пандемията от COVID-19, с извънреден регламент преходният период е удължен до 31 декември 2024 г.

(2) Капиталови показатели

Собствен капитал (капиталова база)

	Базел III 2021	**Базел III 2020**
В хиляди лева		
Капитал от първи ред	3 301 563	3 036 976
Базов собствен капитал от първи ред	3 301 563	3 036 976
Допълнителен капитал от първи ред	-	-
Капитал от втори ред	-	-
Собствен капитал	**3 301 563**	**3 036 976**
Капиталово изискване за кредитен риск	1 106 301	1 057 787
Капиталово изискване за пазарен риск	2 846	1 969
Капиталово изискване за операционен риск	61 238	54 167
Общо капиталово изискване	**1 170 385**	**1 113 923**
Излишък на общия капитал	**2 131 178**	**1 923 053**
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	22.57%	21.81%
Отношение на обща капиталова адекватност	**22.57%**	**21.81%**

Политиката на Банката по управление и разпределение на капитала се определя от Управителния съвет на Банката. Разпределението на капитала между различните операции и дейности има за задача да оптимизира доходността от разпределения капитал. Процесът се осъществява под ръководството на Комитета за управление на активите и пасивите, като се прави преглед на нивата на поетия от Банката кредитен, пазарен и операционен риск. Съвместно с Банка ОТП Унгария, в процеса на планиране на капитала на групата, се извършва вътрешен анализ на размера, вида и разпределението на необходимия капитал, като се преценява необходимостта от увеличение на регулаторния капитал.

Във връзка с прилагане на международната регулаторна рамка Базел III последователно се въвеждат допълнителни капиталови буфери. Целта е да се осигуряват допълнителни средства за възстановяване и преструктуриране на банките в условията на криза, както и да се запазят натрупаните до момента капиталови резерви, за предотвратяване или намаляване ефекта от дългосрочни нециклични или макропруденциални рискове, които биха могли да предизвикат смущения във финансовата система като цяло.

Спазвайки разпоредбите на Наредба 8 на Българска народна банка, Банката поддържа предпазен капиталов буфер от базовия собствен капитал от първи ред, равняващ се на 2.5% от сумата на общата рискова експозиция. Със същата наредба Българска народна банка въвежда изискване за определяне на капиталов буфер за системен риск. През 2021 г. буферът е в размер на 3% от рисково претеглените експозиции. Банката поддържа специфичен за нея антицикличен капиталов буфер. Определянето на буфера зависи от нивото на референтния индикатор, който БНБ обявява всяко тримесечие. От началото на четвъртото тримесечие на 2019 г. БНБ променя нивото на антицикличния капиталов буфер от 0% на 0.5%. От 1 април 2020 г. нивото на антицикличния капиталов буфер трябваше да се промени на 1.00%. С цел съхраняване на устойчивостта на банковата система спрямо продължително влошаване на икономическата среда и произтичащи от него негативни тенденции в качеството на кредитния портфейл, нарастване на обезценките за кредитен риск и потенциален натиск върху доходността и капиталовата позиция на кредитните институции в резултат на пандемията от COVID-19, Управителният съвет на БНБ взе решение да запази нивото на 0.5% и през 2021 г. Специфичният за Банката антицикличен капиталов буфер към 31 декември 2021 г. е 0.49%. Капиталовите изисквания се повишават и с въвеждане на буфер за друга системно значима институция, който БНБ е изчислила за 2021 г. на 1.00% от общите рискови експозиции на Банката.

Съгласно съвместно решение на Българска народна банка и Централната банка на Унгария, в резултат на извършен надзорен преглед и оценка, Банката не следва да поддържа допълнително капиталово изискване за 2021 и 2020 г.

(е) Определяне на справедливи стойности

Определянето на справедливата стойност на финансови активи и пасиви, за които не са налични наблюдаеми пазарни цени изисква използване на техники за оценка, както е описано в счетоводната политика. За финансови инструменти, които се търгуват рядко и за които липсва прозрачност на ценовите равнища, справедливата стойност е по-малко обективна и изисква известна преценка в зависимост от ликвидност, концентрация, несигурност на пазарните фактори, ценови предположения и други рискове, които оказват влияние на съответния инструмент.

Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне. Използването на реални пазарни цени и информация намалява необходимостта от управленска преценка и предположения, както и несигурността, свързана с определянето на справедливи стойности. Наличността на реални пазарни цени и информация варира в зависимост от продуктите и пазарите и се променя, въз основа на специфичните събития и общите условия на финансовите пазари. За част от останалите финансови инструменти (Ниво 2) Банката определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара.

Банката има установена контролна среда по отношение на оценяване на справедливи стойности. Справедливите стойности на финансовите инструменти се определят от независимо от фронт офис звено за контрол на пазарния риск и риска от контрагенти. Специфичните контроли включват: проверка на реалната ценова информация и извършване на повторна оценка чрез използване на модели на оценяване; процес на преглед и одобрение на нови модели и промени в модели, включващи измерване и бек-тестване на модели базирани на реални пазарни сделки; анализ и изследване на съществени ежедневни движения в резултат на преценки; преглед на съществени входни данни, които не се наблюдават на пазара.

Таблицата по-долу анализира финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност по ниво на справедливата стойност.

	Ниво 1: Обявени пазарни цени на активни пазари	**Ниво 2: Оценъчни техники – с помощта на наблюдаеми входни данни**	**Ниво 3: Оценъчни техники – без наличие на наблюдаеми входни данни**	**Общо**
В хиляди лева				
31-декември-2021				
Активи				
Финансови активи, държани за търгуване	93 708	-	-	93 708
Деривативни финансови инструменти	40	33 419	-	33 459
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	-	305	5 636	5 941
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1 706 131	6 474	12 992	1 725 597
Общо	**1 799 879**	**40 198**	**18 628**	**1 858 705**
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	-	43 629	-	43 629
Общо	**-**	**43 629**	**-**	**43 629**
31-декември-2020				
Активи				
Финансови активи, държани за търгуване	25 635	-	-	25 635
Деривативни финансови инструменти	-	62 769	-	62 769
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през печалби или загуби	166 238	263	5 390	171 891
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1 983 609	6 313	12 301	2 002 223
Общо	**2 175 482**	**69 345**	**17 691**	**2 262 518**
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	-	86 191	-	86 191
Общо	**-**	**86 191**	**-**	**86 191**

Следващите таблици анализират справедливите стойности на финансови инструменти, отчитани не по справедлива стойност, по ниво в йерархията на справедливите стойности, където се категоризира оценката по справедлива стойност.

Към 31 декември 2021 г.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедлива стойност	Общо балансова стойност
В хиляди лева					
Активи					
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	805 434	3 140 058	-	**3 945 492**	**3 945 492**
Кредити и вземания от банки	-	1 915 161	-	**1 915 161**	**1 915 161**
Кредити и вземания от клиенти	-	-	14 439 509	**14 439 509**	**14 389 080**
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	1 492 728	-	-	**1 492 728**	**1 492 728**
Пасиви					
Депозити от банки	-	255 502	-	**255 502**	**255 502**
Депозити от клиенти	-	20 104 755	-	**20 104 755**	**20 104 677**
Кредити от банки и финансови институции	-	162 703	-	**162 703**	**162 703**
Задължения по лизинг	-	21 293	-	**21 293**	**21 293**

Към 31 декември 2020 г.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедлива стойност	Общо балансова стойност
В хиляди лева					
Активи					
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	675 194	3 051 745	-	**3 726 939**	**3 726 939**
Кредити и вземания от банки		2 393 813		**2 393 813**	**2 393 813**
Кредити и вземания от клиенти	-	-	13 186 153	**13 186 153**	**13 052 195**
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	578 095	-	-	**578 095**	**578 095**
Пасиви					
Депозити от банки	-	36 897	-	**36 897**	**36 897**
Депозити от клиенти	-	19 257 372	-	**19 257 372**	**19 257 235**
Кредити от банки и финансови институции	-	12 521	-	**12 521**	**12 521**
Задължения по лизинг	-	23 901	-	**23 901**	**23 901**

Справедливата стойност на паричните средства и депозити при банки, както и на кредитите предоставени на или получени от банки е приблизително равна на отчетната им стойност, поради това, че са краткосрочни.

Справедливата стойност на кредитите предоставени на други клиенти е определена като са използвани оценъчни модели, като техники на дисконтирани парични потоци. Входящите данни за оценъчните техники включват очаквани загуби през живота на кредита, пазарни лихвени нива и прогнозни анализи. За обезценените кредитите с обезпечения, справедливата стойност се базира на оценка за справедливата стойност на предоставеното обезпечение.

С цел по-голяма точност на оценката кредитите са групирани в портфейли със сходни характеристики като тип продукт, тип кредитополучател, матуритет, валута, тип на обезпечението.

Справедливата стойност на депозитите от клиенти е изчислена, като са използвани техники на дисконтирани парични потоци, при лихвените нива, които се предлагат в страната за депозити със сходен падеж и условия. Справедливата стойност на депозитите на виждане е сумата платима към датата на финансовия отчет.

5. Нетен доход от лихви

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Приходи от лихви		
Кредити и вземания от банки	5 275	5 624
Кредити и вземания от клиенти	546 874	502 548
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход	23 401	27 266
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	10 334	3 358
Депозити от банки (отрицателни лихви)	959	452
Депозити от клиенти (отрицателни лихви)	2 833	2 655
Общо	**589 676**	**541 903**
Разходи за лихви		
Депозити от банки	(70)	(4 682)
Депозити от клиенти	(925)	(1 726)
Кредити от банки и финансови институции	(2)	(3)
Задължения по лизинг	(154)	(212)
Парични средства при Централната банка (отрицателни лихви)	(1 712)	(3 956)
Кредити и вземания от банки (отрицателни лихви)	(12 303)	(2 208)
Кредити и вземания от клиенти (отрицателни лихви)	(162)	(305)
Общо	**(15 328)**	**(13 092)**
Нетен доход от лихви	**574 348**	**528 811**

6. Нетен доход от такси и комисиони

В хиляди лева	2021	2020
Приходи от такси и комисиони		
в български лева		
Разплащателни операции	89 872	66 103
Кредитни сделки	22 732	21 072
Депозитни сделки	94 165	75 446
Други	37 475	25 869
	244 244	**188 490**
в чуждестранна валута		
Разплащателни операции	28 874	22 975
Кредитни сделки	8 237	9 009
Депозитни сделки	7 482	5 205
Други	7 672	5 064
	52 265	**42 253**
Общо	**296 509**	**230 743**
Разходи за такси и комисиони		
в български лева	(31 652)	(25 843)
в чуждестранна валута	(6 466)	(5 467)
Общо	**(38 118)**	**(31 310)**
Нетен доход от такси и комисиони	**258 391**	**199 433**

Другите приходи от такси и комисиони съдържат приходи от посреднически услуги, sms съобщения, пакетни програми, такси за обработка на гаранции, комисиони по търговски факторинг и други.

7. Нетни доходи от търговия

В хиляди лева	2021	2020
Нетен лихвен доход от ценни книжа в търговски портфейл	(1 221)	(4 494)
Нетен доход от преоценка на валутни деривативи	(5 054)	71 425
Нетен доход от преоценка на деривативи различни от валутни	170	61 860
Търговия и преоценка на ценни книжа	(852)	(2 701)
Валутна търговия	31 916	60 968
Нетни печалби от неефективност на хеджиране	7	(317)
Общо	**24 966**	**186 741**

Нетни печалби или загуби от хеджиране на справедлива стойност

В хиляди лева	2021	2020
(Загуба)/ печалба от хеджирани активи	(15 282)	11 673
Печалба/ (загуба) от хеджиращи инструменти	15 289	(11 990)
Неефективност, призната директно в печалбата или загубата	**7**	**(317)**

Ефектът от преоценка на деривативни сделки, които хеджират репо сделки е отчетен в нетни печалби/(загуби) от валутна преоценка в отчета за печалбата или загубата.

Допълнителна информация за хеджирането е представена в Приложение 18.

8. Нетни доходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби

В хиляди лева	2021	2020
Дългови инструменти	17 245	(3 507)
Капиталови инструменти	(162)	1 670
Общо	**17 083**	**(1 837)**

9. Нетни печалби от реализация на финансови активи, оценени по амортизирана стойност

В хиляди лева	2021	2020
Възстановени суми по отписани кредити и вземания	2 770	2 073
Продажба на финансови активи	9 839	8 227
Общо	**12 609**	**10 300**

Приходите от продажба на финансови активи са в резултат на продажба на портфейл от проблемни кредити.

10. Други оперативни доходи, нетно

	2021	2020
В хиляди лева		
Нетни доходи от държавни ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		
Държавни ценни книжа	(128)	(416)
Капиталови инвестиции		-
Приходи от дивиденти	26 741	74 712
Приходи от наеми	2 877	2 228
Приходи от картови оператори	293	2 249
Нетна печалба / (загуба) от освобождаване от нефинансови активи	(1 009)	705
Приходи от предоставени други услуги	1 205	928
Приходи от финансиране	356	-
Други	6 042	2 743
Общо	**36 377**	**83 149**

11. Нетни загуби от обезценка на финансови активи

	2021	2020
В хиляди лева		
Нетни загуби от обезценка на кредити и вземания от банки	(4 257)	(5 631)
Нетни загуби от обезценка на кредити и вземания по договори за факторинг	(124 355)	(275 931)
Печалба от закупени вземания с кредитна обезценка	8 156	38 864
Нетни загуби от обезценка на други вземания	(269)	(106)
Нетни загуби от обезценка на ценни книжа	(1 106)	(3 852)
Общо	**(121 831)**	**(246 656)**

12. Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи

В хиляди лева	*Прил.*	2021	2020
Загуба от обезценка на ДМА	24	(5 849)	-
Печалба/ (загуба) от обезценка на придобити обезпечения		6 194	(1 456)
Загуба от обезценка на инвестиции в дъщерни предприятия	36	(207)	-
Общо		**138**	**(1 456)**

Отчетената печалба/(загуба) от обезценка на придобитите обезпечения е отразена в балансовата стойност на тези активи (Приложение 26).

13. Разходи за персонала

В хиляди лева	2021	2020
Трудови възнаграждения	132 729	131 224
Осигурителни и социални разходи	26 688	30 028
Разход за плащания на базата на акции, уреждани с парични средства	1 091	-
Други	627	1 795
Общо	**161 135**	**163 047**

Средният списъчен брой персонал в Банката за 2021 и 2020 г., приравнен към пълно работно време е съответно 5 255 и 4 967 души.

14. Разходи за амортизация

В хиляди лева	Прил.	2021	2020
Активи с право на ползване	23	7 473	9 528
Дълготрайни материални активи	24	22 409	26 070
Нематериални активи	25	27 314	27 682
Общо		**57 196**	**63 280**

15. Други разходи

	2021	2020
В хиляди лева		
Разходи за услуги	106 197	110 639
Вноски към гаранционни фондове	35 304	34 351
Разходи за материали	14 299	14 509
Разходи, свързани с краткосрочен лизинг	3 827	3 609
Разходи, свързани с лизинг на активи с ниска стойност	1 677	1 425
Други разходи	7 605	4 260
Общо	**168 909**	**168 793**

Начислените суми за услугите, предоставени от регистрираните одитори включват независим финансов одит в размер на 1 млн. лв. и други несвързани с одита услуги в размер на 0 хил. лв. (2020 г.: съответно 1.4 млн. и 128 хил. лв.).

16. Разход за данък върху печалбата

	2021	2020
В хиляди лева		
Разход за текущ данък	(41 152)	(12 263)
Приход от/ (разход за) отсрочени данъци в резултат на проявени временни данъчни разлики	686	(557)
Общо	**(40 466)**	**(12 820)**

	2021	2020
В хиляди лева		
Счетоводна печалба	434 055	205 856
Данък върху печалбата, изчислен при приложимата данъчна ставка	(43 406)	(20 586)
Признат данъчен кредит за удържан данък в чужбина	375	77
Данък върху постоянни данъчни разлики	2 565	7 689
Разход за данък върху печалбата	**(40 466)**	**(12 820)**
Ефективна данъчна ставка	9.32%	6.23%

Текущият данък е изчислен при действаща ставка 10% за 2021 г. и 2020 г.

17. Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти

	31-декември-2021	31-декември-2020
В хиляди лева		
Парични средства в каса		
в лева	710 183	567 252
в чуждестранна валута	95 251	107 942
Разплащателни сметки при Централната банка		
в лева	3 016 022	2 940 422
в чуждестранна валута	48 064	29 627
Разплащателни сметки при банки-кореспонденти		
в лева	1	2
в чуждестранна валута	76 336	81 694
Обезценка	(365)	-
Общо	**3 945 492**	**3 726 939**

Паричните средства в каса включват и парични средства на път и касови наличности в АТМ.

Разплащателните сметки в Централната банка се използват за директно участие на паричния пазар и пазара на ценни книжа, за извършване на сетълмент, както и за съхранение на средства за участието на Банката в гаранционния механизъм на системата, обработваща платежни операции, свързани с карти. Средствата по сметките покриват и регламентирания минимален резерв в размер на 1 563 810 хил. лв. и 1 596 998 хил. лв. съответно към 31 декември 2021 г. и 2020 г. Минималните резерви са безлихвени и се регулират на месечна база. Дневни флуктуации са разрешени. Недостиг или свръхрезерв на средства на месечна база се санкционира с наказателна лихва.

Обезценката към 31 декември 2021 г. в размер на 365 хил. лв. включва 66 хил. лв. обезценка на разплащателни сметки при Централната банка и 299 хил. лв. обезценка на разплащателни сметки при банки-кореспонденти.

Разплащателните сметки на Банката при банки от Група ОТП са оповестени в Приложение 38.

18. Финансови активи, държани за търгуване и деривативни финансови инструменти

	31-декември-2021	31-декември-2020
В хиляди лева		
Български ДЦК в лева	11 063	32
Български ДЦК във валута	82 645	11 444
Дългови ЦК на чуждестранни емитенти във валута	-	14 159
Общо	**93 708**	**25 635**

Държавните ценни книжа, емитирани от Република България, включват емисии, деноминирани в BGN и EUR, като лихвеният доход към 31 декември 2021 г. от деноминираните в BGN книжа е между 0.00% и 4.00% (2020: между 4.00% и 5.00%), а за деноминираните в EUR – между 1.875% и 3.125% (2020: между 1.875% и 2.00%) .

Към 31 декември 2021 г. държавните ценни книжа на чуждестранни емитенти включват емисии, деноминирани в EUR, а към 31 декември 2020 г. – емисии, деноминирани в EUR и USD. Лихвеният доход към 31 декември 2021 г. от деноминираните в EUR книжа е между 0.45% и 3.875% (2020: 3.875%). Лихвеният доход от деноминираните в USD книжа за предходната година е между 5.50% и 6.375%).

Деривативни финансови инструменти към 31 декември 2021

	Балансова стойност		Условна стойност
	актив	пасив	
В хиляди лева			
Деривативи за търгуване			
Лихвени суапове	9 881	7 652	1 417 385
Договори за обмяна на валута	12 547	12 191	1 620 147
Стокови суапове	10 585	10 837	219 231
Общо	**33 013**	**30 680**	**3 256 763**
Деривативи за хеджиране на справедлива стойност			
Лихвени суапове	446	12 949	602 759
Общо	**446**	**12 949**	**602 759**
Общо деривативни финансови инструменти	**33 459**	**43 629**	**3 859 522**

Деривативни финансови инструменти към 31 декември 2020

	Балансова стойност		Условна стойност
	актив	пасив	
В хиляди лева			
Деривативи за търгуване			
Лихвени суапове	20 543	18 643	1 111 392
Договори за обмяна на валута	13 974	12 849	2 071 272
Стокови суапове	28 252	26 499	236 435
Общо	**62 769**	**57 991**	**3 419 099**
Деривативи за хеджиране на справедлива стойност			
Лихвени суапове	-	28 200	907 652
Общо	**-**	**28 200**	**907 652**
Общо деривативни финансови инструменти	**62 769**	**86 191**	**4 326 751**

Салдата по деривативни сделки, сключени с Група ОТП са оповестени в Приложение 38.

Деривативите за хеджиране на справедлива стойност към 31 декември 2021 и 2020 г. са лихвени суапове, използвани за хеджиране на лихвен риск. Сделките са сключени с Банка ОТП (вж. също Приложение 38). Хеджираните позиции представляват държавни ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, чиято балансова стойност към 31 декември 2021 и 2020 е в размер съответно на 646 842 хил. лв. и 982 425 хил. лв.

...

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Печалба/ (загуба) от промени в справедливата стойност, използвани за изчисляване на неефективността на хеджирането за годината (Приложение 7)	14 931	(11 990)
Натрупана стойност на корекциите от хеджиране на справедлива стойност на хеджираната позиция, включена в балансовата ѝ стойност към 31 декември 2021	10 351	25 633

19. Кредити и вземания от банки

(а) Анализ по видове

В хиляди лева	**31-декември-2021**	**31-декември-2020**
Депозити при банки-кореспонденти		
в лева	1 000	-
в чуждестранна валута	1 683 947	2 362 872
Блокирани средства (Приложение 34(г))	4 415	7 899
Предоставени кредити по договори за обратно изкупуване	235 711	29 011
Други вземания	1	-
Обезценка	(9 913)	(5 969)
Общо	**1 915 161**	**2 393 813**

(б) Географски анализ

В хиляди лева	**31-декември-2021**	**31-декември-2020**
Местни банки	2 326	78 161
Чуждестранни банки	1 912 835	2 315 652
Общо	**1 915 161**	**2 393 813**

Банка ДСК АД закупува финансови инструменти, като с договор се задължава да ги продаде на определена бъдеща дата (репо-сделка с клауза за обратно изкупуване), които са представени като част от кредити и аванси на банки.

Кредитите и вземанията от банки - свързани лица са оповестени в Приложение 38.

20. Кредити и вземания от клиенти

В хиляди лева	31-декември-2021	31-декември-2020
Физически лица		
в български лева		
вземания по потребителски кредити	4 537 411	4 076 945
вземания по жилищни и ипотечни кредити	4 006 372	3 378 445
в чуждестранна валута		
вземания по потребителски кредити	30 541	48 018
вземания по жилищни и ипотечни кредити	270 650	353 091
Предприятия		
в български лева		
вземания по кредити за оборотни средства	1 510 541	1 362 660
вземания по инвестиционни кредити	1 203 304	1 174 697
предоставени аванси на клиенти по вътрешен и международен факторинг	134 710	139 015
в чуждестранна валута		
вземания по кредити за оборотни средства	891 734	974 030
вземания по инвестиционни кредити	2 566 912	2 344 087
предоставени аванси на клиенти по вътрешен и международен факторинг	105 169	63 908
Бюджетни предприятия		
в български лева	34 309	28 229
в чуждестранна валута	6 702	7 933
Обезценка	(909 275)	(898 863)
Общо	**14 389 080**	**13 052 195**

Движението на провизията за очаквани кредитни загуби на кредитите и вземанията от клиенти е представено по-горе като част от оповестяванията на управлението на кредитния риск.

Лихвените проценти по предоставените кредити към 31 декември 2021 г. варират в следните диапазони: вземания от физически лица от 0.01% до 40.35%; вземания от предприятия от 0.01% до 20.00%; вземания от бюджета от 0.09% до 4.50%.

Лихвените проценти по предоставените кредити към 31 декември 2020 г. варират в следните диапазони: вземания от физически лица от 0.13% до 40.35%; вземания от предприятия от 0.18% до 18.00%; вземания от бюджета от 0.14% до 10.00%.

Продажбите на кредити на лица от Група ОТП, както и предоставените кредити на свързани лица са оповестени в Приложение 38.

На предприятия извън Банковата група са продадени кредити с брутна балансова стойност в размер на 18 277 хил. лв. и 22 378 хил. лв. съответно за 2021 г. и 2020 г. Начислените обезценки по продадените кредити са в размер на 18 277 хил. лв. и 17 356 хил. лв. съответно за 2021 г. и 2020 г.

Отписванията за сметка на обезценки, отчетени през 2021 и 2020 г. възлизат съответно на 113 943 хил. лв. и на 83 359 хил. лв., като от тях съответно 68 993 хил. лв. и 38 061 хил. лв. са с частично прекратяване на балансовото отчитане.

21. Инвестиции в ценни книжа

	31-декември-2021	31-декември-2020
В хиляди лева		
Инвестиции, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		
Капиталови инструменти	19 494	18 614
Държавни дългови ценни книжа	1 709 191	1 987 184
Обезценка	(3 088)	(3 575)
Общо инвестиции, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	**1 725 597**	**2 002 223**
Инвестиции, оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби		
Капиталови инструменти	305	263
Корпоративни дългови ценни книжа	5 636	171 628
Общо инвестиции, оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби	**5 941**	**171 891**
Инвестиции, оценявани по амортизирана стойност		
Държавни дългови ценни книжа	1 495 603	579 231
Обезценка	(2 875)	(1 136)
Общо инвестиции, оценявани по амортизирана стойност	**1 492 728**	**578 095**
Общо	**3 224 266**	**2 752 209**

Инвестициите в ценни книжа, емитирани от дружества от Група ОТП, са оповестени в Приложение 38.

Инвестициите, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, включват ценни книжа, емитирани от Министерство на финансите на Република България, деноминирани в BGN с лихва в диапазона 0.0% до 5.00% (2020: 0.01% до 5.00%) и деноминирани в EUR с лихва в диапазона 0,375% до 5.75% (2020: 1.875% до 5.75%).

Ценните книжа на чуждестранни емитенти включват държавни облигации, деноминирани в EUR с лихва в диапазона 1.3% до 3.75% (2020: 0.875% до 4.00%) и държавни облигации, деноминирани в USD с лихва в диапазона 1.625% до 6.75% (2020: 1.625% до 6.75%).

Ценните книжа, блокирани към 31 декември 2021 и 2020 г. в полза на Министерство на финансите, като обезпечение по привлечени средства на Държавния бюджет включват както инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, така и инструменти, отчитани по амортизирана стойност и са оповестени в Приложение 34(г).

Капиталовите инвестиции представляват дялове и акции в местни и чуждестранни компании и финансови институции.

22. Репутация

Към 31 декември 2021 и 2020 г. в индивидуалния отчет за финансовото състояние е отчетена репутация в размер на 77 372 хил. лв., възникнала през 2020 г. при вливането на Експресбанк АД (вж. приложение 37). Репутацията е първоначално определена към датата на придобиване на Експресбанк АД от Банкова група ДСК на 15 януари 2019 г. и е изцяло разпределена към придобитата банка като единица, генерираща парични потоци в консолидирания финансов отчет на Банка ДСК за 2019 г. При вливането на Експресбанк АД в Банка ДСК АД е следван подходът на покупката съгласно МСФО 3 *„Бизнес комбинации"*, като репутацията е призната в индивидуалния финансов отчет на Банка ДСК. Обединената банка формира новата единица, генерираща парични потоци, към която репутацията се разпределя.

Към 31 декември 2021 г. е извършен тест за обезценка на репутацията чрез използване на модел, чийто основни входящи данни са паричните потоци на обединената банка за тригодишен период. На основата на реалните финансови показатели до края на ноември 2021 г. и очакванията за декември 2021 г. е изготвена средносрочна прогноза за паричните потоци за периода 2022-2024 г. При изчисленията Банката е взела предвид текущата икономическа ситуация в световен мащаб, очаквания икономически ръст, неговия ефект върху финансовия сектор и произтичащите от това планове за растеж, както и очакваните промени на тези фактори.

Изчисленията са направени по два метода, които са довели до сходни резултати: метод на свободния паричен поток и метод на икономическата добавена стойност.

Настояща стойност по метода на свободния паричен поток

Методът на свободния паричен поток изчислява стойността на дружеството чрез дисконтиране на очакваните парични потоци, които Банката определя на основата на очакваните печалби след данъци. Използват се предположения за дисконтов процент, рискова премия, дългосрочен ръст. Дисконтовият процент е определен на базата на доходността на български държавни ценни книжа с матуритет 10 години. Рисковата премия е специфичната за България, публикувана на сайта damodaran.com. Дългосрочният ръст, заложен при изчисление на остатъчната стойност отчита дългосрочната прогноза за икономическото развитие на България. Стойността на Банката е изчислена като сума от дисконтираните парични потоци за периода, дисконтираната остатъчна стойност и първоначалния свободен капитал на базата на предположението, че капиталовата структура е ефективна.

Настояща стойност по метода на икономическата добавена стойност

При този метод стойността на дружеството се получава на базата на първоначално инвестирания капитал и настоящата стойност на печалбата, която се очаква дружеството да генерира в бъдеще. Банката създава добавена икономическа стойност, ако рентабилността на инвестирания капитал е по-голяма от обичайната печалба, която се генерира в банковия сектор. Това означава, че рентабилността на Банката надвишава очакваната доходност. Стойността на Банката при този метод е изчислена, като е приспадната цената на инвестирания капитал от печалбата след данъци. Приложените дисконтов процент и процент на дългосрочен ръст са същите, като при метода на свободния паричен поток.

По-долу е представено обобщение на използваните предположения:

		2022 г.	**2023 г.**	**2024 г.**
Дисконтов процент		0.50%	0.50%	0.50%
Рискова премия		6.00%	6.00%	6.00%
Изчисление на остатъчната стойност:				
Дългосрочен дисконтов процент	0.50%			
Дългосрочна рискова премия	6.00%			
Дългосрочен ръст	3.00%			

Банката е направила анализ на чувствителността на резултатите от изчисленията при промяна на дисконтовия процент и дългосрочния ръст между -0.2%/+0.2% и -0.5%/+0.5%. Изчисленията не показват голяма чувствителност към промени в рамките на този диапазон.

Изчислената възстановима стойност и по двата метода надвишава балансовата стойност на нетните активи на Банка ДСК като единица, генерираща парични потоци с около 20%. В резултат на това ръководството е заключило, че настъпилите през отчетния период промени, включително разпространението на COVID-19 не са довели до обезценка на репутацията към 31 декември 2021 г.

23. Активи с право на ползване

Изменение на активите с право на ползване през 2021

	Земя, сгради и оборудване	Транспортни средства	Общо
В хиляди лева			
Цена на придобиване			
Състояние към 31 декември 2020	**36 149**	**2 543**	**38 692**
Увеличение от нови договори	5 069	811	5 880
Намаление от изтекли договори	(2 037)	(622)	(2 659)
Промени от преоценка и модификация	(3 649)	(407)	(4 056)
Състояние към 31 декември 2021	**35 532**	**2 325**	**37 857**
Амортизация			
Състояние към 31 декември 2020	**13 161**	**1 595**	**14 756**
Начислена през годината	6 781	692	7 473
Отписана поради изтекли договори	(2 037)	(622)	(2 659)
Промени от преоценка и модификация	(2 602)	(392)	(2 994)
Състояние към 31 декември 2021	**15 303**	**1 273**	**16 576**
Балансова стойност			
Към 31 декември 2021	**20 229**	**1 052**	**21 281**
Към 31 декември 2020	**22 988**	**948**	**23 936**

Изменение на активите с право на ползване през 2020

	Земя, сгради и оборудване	Транспортни средства	Общо
В хиляди лева			
Цена на придобиване			
Състояние на 31 декември 2019	**50 198**	**1 710**	**51 908**
Ефекти от вливане на дъщерни дружества	26 706	1 633	28 339
Увеличение от нови договори	1 496	17	1 513
Намаление от изтекли договори	(4 656)	(135)	(4 791)
Промени от преоценка и модификация	(37 595)	(682)	(38 277)
Състояние към 31 декември 2020	**36 149**	**2 543**	**38 692**
Амортизация			
Състояние на 31 декември 2019	**9 952**	**612**	**10 564**
Ефекти от вливане на дъщерни дружества	5 408	730	6 138
Начислена през годината	8 775	753	9 528
Отписана поради изтекли договори	(4 656)	(135)	(4 791)
Промени от преоценка и модификация	(6 318)	(365)	(6 683)
Състояние към 31 декември 2020	**13 161**	**1 595**	**14 756**
Балансова стойност			
Към 31 декември 2020	**22 988**	**948**	**23 936**
Към 31 декември 2019	**40 246**	**1 098**	**41 344**

24. Дълготрайни материални активи

Изменение на дълготрайните материални активи през 2021

	Земя и сгради	Информационно оборудване	Офис оборудване	Други ДМА	Общо
В хиляди лева					
Цена на придобиване или преоценена стойност					
Състояние към 31 декември 2020	**501 271**	**101 791**	**95 650**	**9 520**	**708 232**
Придобити	8 007	187	182	9 880	18 256
Излезли от употреба/отписани	(8 002)	(3 172)	(684)	(1 396)	(13 254)
Прехвърлени от разходи за придобиване	2 853	7 852	2 352	(13 057)	-
Ефект от преоценка	76 337	-	-	-	76 337
Ефект от обезценка	(919)	-	-	-	(919)
Състояние към 31 декември 2021	**579 547**	**106 658**	**97 500**	**4 947**	**788 652**
Амортизация					
Състояние към 31 декември 2020	**143 413**	**77 655**	**79 312**	**1 285**	**301 665**
Начислена през годината	9 667	7 270	5 465	7	22 409
На излезлите от употреба	(4 324)	(3 161)	(531)	(425)	(8 441)
Ефект от преоценка	31 816	-	-	-	31 816
Ефект от обезценка	4 930	-	-	-	4 930
Състояние към 31 декември 2021	**185 502**	**81 764**	**84 246**	**867**	**352 379**
Нетна балансова стойност					
Към 31 декември 2021	**394 045**	**24 894**	**13 254**	**4 080**	**436 273**
Към 31 декември 2020	**357 858**	**24 136**	**16 338**	**8 235**	**406 567**

Изменение на дълготрайните материални активи през 2020

	Земя и сгради	Информа-ционно оборудване	Офис оборудване	Други ДМА	Общо
В хиляди лева					
Цена на придобиване или преоценена стойност					
Състояние към 31 декември 2019	**401 225**	**87 480**	**89 713**	**12 737**	**591 155**
Ефекти от вливане на дъщерни дружества	98 201	3 914	4 762	-	106 877
Придобити	-	9	-	16 173	16 182
Излезли от употреба/отписани	(887)	(2 386)	(922)	(1 787)	(5 982)
Прехвърлени от разходи за придобиване	2 732	12 774	2 097	(17 603)	-
Състояние към 31 декември 2020	**501 271**	**101 791**	**95 650**	**9 520**	**708 232**
Амортизация					
Състояние към 31 декември 2019	**130 036**	**66 873**	**72 802**	**1 753**	**271 464**
Ефекти от вливане на дъщерни дружества	5 079	2 169	1 209	512	8 969
Начислена през годината	8 869	10 997	6 197	7	26 070
На излезлите от употреба	(571)	(2 384)	(896)	(987)	(4 838)
Състояние към 31 декември 2020	**143 413**	**77 655**	**79 312**	**1 285**	**301 665**
Балансова стойност					
Към 31 декември 2020	**357 858**	**24 136**	**16 338**	**8 235**	**406 567**
Към 31 декември 2019	**271 189**	**20 607**	**16 911**	**10 984**	**319 691**

В „Земи и сгради" са включени разходите за основен ремонт за дългосрочно наети сгради с балансова стойност 2 661 хил. лв. и 3 441 хил. лв. съответно към 31 декември 2021 и 2020 г.

В „Други ДМА" са включени разходите за строителство и придобиване на ДМА в размер на 4 510 хил. лв. и 8 658 хил. лв. съответно към 31 декември 2021 и 2020 г.

Към 31 декември 2021 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които все още се използват в хода на дейността на Банката е както следва по групи активи: сгради – в размер на 418 хил. лв., информационно оборудване – в размер на 49 814 хил. лв., офис оборудване – в размер на 59 483 хил. лв., други дълготрайни материални активи – в размер на 4 847 хил. лв.

Към 31 декември 2020 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които все още се използват в хода на дейността на Банката е както следва по групи активи: сгради – в размер на 8 741 хил. лв., информационно оборудване – в размер на 52 087 хил. лв., офис оборудване – в размер на 52 791 хил. лв., други дълготрайни материални активи – в размер на 4 532 хил. лв.

Справедливата стойност на земи и сгради е определена от лицензирани оценители към 31 декември 2021 г. Оценката е извършена при използване на сравнителния метод (метод на пазарните аналози). При този метод стойността на имота се определя чрез пряко сравнение на оценявания обект с пазарните цени на други подобни недвижими имоти. Използвана е информация за реално осъществени сделки на пазара на имоти през шестте месеца, предхождащи датата на оценката. Продажната цена на пазарния аналог се коригира с експертен коефициент за пазарна адаптация (ЕКПА) в диапазона от -25% до +25%,, който отразява наличието на достатъчно пазарна информация за аналогични обекти. Коефициентът ЕКПА може да надхвърли този диапазон по изключение, обосновано от оценителя само за уникални имоти, за които няма достатъчно пазарни аналози с характеристики, сходни на оценявания имот. В допълнение, цената се коригира и с коефициенти за площ, местоположение, големина и форма; стопанска дейност; коефициент за тежест, с която избраните аналози участват в изведената справедлива стойност.

Основните коефициенти, използвани при оценката към 31 декември 2021 г. са в следните диапазони:

Коефициент	диапазон	
Оценка на сгради:	от	до
Местоположение	0.80	1.30
Физическо състояние	0.80	1.30
Площ	0.75	1.20
Различен статут	0.60	1.00
Оценка на земя:		
Местоположение, големина, форма и релеф	0.80	1.25
Площ	0.75	1.25
Стопанска дейност	0.70	1.00

Коефициентът за сключена сделка при оценката на земя е 0,90.

На базата на входящите данни при използваната техника за оценяване справедливата стойност на земите и сградите е категоризирана като справедлива стойност от Ниво 3 в йерархията на справедливите стойности. Справедливата стойност е чувствителна към използваните коригиращи коефициенти и подлежи на промяна, в случай че коефициентите се увеличат или намалят.

25. Нематериални активи

Изменение на нематериалните активи през 2021

	Софтуер и лицензи	Клиентска база, призната в бизнес комбинация	Разходи за придобиване на нематериални активи	Общо
В хиляди лева				
Цена на придобиване				
Състояние към 31 декември 2020	179 595	69 836	7 357	256 788
Придобити	-	-	17 020	17 020
Излезли от употреба/отписани	(7 785)	-	(59)	(7 844)
Прехвърлени от разходи за придобиване	17 378	-	(17 378)	-
Състояние към 31 декември 2021	**189 188**	**69 836**	**6 940**	**265 964**
Амортизация				
Състояние към 31 декември 2020	139 458	40 330	-	179 788
Начислена през годината	16 987	10 327	-	27 314
На излезлите от употреба	(7 277)	-	-	(7 277)
Състояние към 31 декември 2021	**149 168**	**50 657**	**-**	**199 825**
Балансова стойност				
Към 31 декември 2021	**40 020**	**19 179**	**6 940**	**66 139**
Към 31 декември 2020	**40 137**	**29 506**	**7 357**	**77 000**

Изменение на нематериалните активи през 2020

	Софтуер и лицензи	Клиентска база, призната в бизнес комбинация	Разходи за придобиване на нематериални активи	Общо
В хиляди лева				
Цена на придобиване				
Състояние към 31 декември 2019	153 800	-	21 507	175 307
Ефекти от вливане на дъщерни дружества	6 127	69 836	-	75 963
Придобити	-	-	15 760	15 760
Излезли от употреба/отписани	-	-	(10 242)	(10 242)
Прехвърлени от разходи за придобиване	19 668	-	(19 668)	-
Състояние към 31 декември 2020	**179 595**	**69 836**	**7 357**	**256 788**
Амортизация				
Състояние към 31 декември 2019	118 474	-	-	118 474
Ефекти от вливане на дъщерни дружества	3 118	30 514	-	33 632
Начислена през годината	17 866	9 816	-	27 682
Състояние към 31 декември 2020	**139 458**	**40 330**	**-**	**179 788**
Балансова стойност				
Към 31 декември 2020	**40 137**	**29 506**	**7 357**	**77 000**
Към 31 декември 2019	**35 326**	**-**	**21 507**	**56 833**

Към 31 декември 2021 и 2020 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните нематериални активи (лицензи и софтуер), които все още се използват в хода на дейността на Банката е в размер съответно на 108 623 хил. лв. и 104 978 хил. лв.

26. Други активи

В хиляди лева	31-декември-2021	31-декември-2020
Временни разчети с клиенти	28 768	26 132
Вътрешнобанкови и междубанкови разчети	12 797	9 350
Разходи за бъдещи периоди	9 738	6 028
Вземания от такси	7 885	7 646
Доставчици по аванси	5 251	7 520
Придобити обезпечения	4 369	6 961
Материали, резервни части	3 658	2 524
Липси и начети	3 494	3 592
Съдебни и присъдени вземания	1 739	1 719
Средства при депозитари	1 242	3 558
Вземания от застрахователи	24	4 283
Други активи	5 916	4 284
Обезценка	(13 395)	(13 231)
Общо	**71 486**	**70 366**

Начислената обезценка на другите активи е свързана основно с вземания от такси, съдебни и присъдени вземания и липси и начети. Движението ѝ за 2021 и 2020 г. е както следва:

В хиляди лева	2021	2020
Начално салдо	13 231	8 635
От вливане на дъщерни дружества	-	4 490
Начислена	1 013	2 315
Освободена	(744)	(2 209)
Курсови разлики	(105)	-
Крайно салдо	**13 395**	**13 231**

Средствата при депозитари отчитат временни салда за обезпечаване на сделки с ценни книжа.

27. Депозити от банки и кредити от финансови институции

В хиляди лева	31-декември-2021	31-декември-2020
Депозити от банки		
Разплащателни сметки	26 008	21 786
Депозити	229 494	15 111
Общо депозити от банки	**255 502**	**36 897**
Кредити от банки		
Краткосрочни кредити	155 409	-
Кредити от финансови институции		
Дългосрочни кредити	7 294	12 521
Общо кредити от банки и финансови институции	**162 703**	**12 521**

Към 31 декември 2021 г. краткосрочните кредити от банки в размер на 155 409 хил. лв представляват задължение по репо сделка с несвързано лице, чийто падеж е на 4 януари 2022 г. Лихвеният процент по задължението е отрицателен в размер на -0.95%. Сделката е обезпечена с ценни книжа на стойност 189 896 хил. лв. (виж също Приложение 34(г)).

Банката е получила дългосрочен кредит, деноминиран в EUR по програма ДЖЕРЕМИ от Европейския инвестиционен фонд, като средствата по него следва да се използват за предоставяне на кредити с преференциални ценови условия на малки и средни предприятия. Към 31 декември 2021 и 2020 г. левовата равностойност на неиздължената част по кредита е съответно 7 294 хил. лв. и 12 521 хил. лв.

Към 31 декември 2021 г. лихвеният процент по 3 718 хил. лв. от тази сума е 0,207%, а лихвеният процент по останалата част в размер на 3 576 хил. лв. е 0.007%.

Към 31 декември 2020 г. лихвеният процент по 5 737 хил. лв. от салдото е 0,256%, а лихвеният процент по останалата част в размер на 6 784 хил. лв. е 0,056%.

Депозитите, получени от свързани лица, са оповестени в Приложение 38.

Банка ДСК не е имала просрочия по лихви и/или главници, както и не е нарушавала изискуеми от договорите задължения през 2021 и 2020 г.

28. Депозити от клиенти

В хиляди лева	31-декември-2021	31-декември-2020
Граждани		
в български лева		
срочни депозити	2 091 540	2 738 696
безсрочни депозити	9 395 571	7 646 322
в чуждестранна валута		
срочни депозити	1 701 777	2 176 602
безсрочни депозити	2 943 060	2 544 012
Предприятия		
в български лева		
срочни депозити	174 346	118 985
безсрочни депозити	2 056 293	2 161 936
в чуждестранна валута		
срочни депозити	117 941	157 858
безсрочни депозити	937 038	1 093 377
Бюджетни предприятия		
в български лева		
срочни депозити	43 300	43 584
безсрочни депозити	155 596	171 160
в чуждестранна валута		
срочни депозити	4 763	5 077
безсрочни депозити	100 721	71 932
Финансови институции		
в български лева		
срочни депозити	638	3 138
безсрочни депозити	146 635	201 165
в чуждестранна валута		
срочни депозити	844	787
безсрочни депозити	234 614	122 604
Общо	**20 104 677**	**19 257 235**

Лихвените проценти по депозити към 31 декември 2021 г. варират в следните диапазони: депозити от физически лица от 0% до 8.50%; депозити от предприятия от 0% до 2.00%; депозити от бюджета от 0% до 2.00%; депозити от финансови институции от -1.01% до 0.20%.

Лихвените проценти по депозити към 31 декември 2020 г. варират в следните диапазони: депозити от физически лица от 0% до 8.50%; депозити от предприятия от 0% до 2.00%; депозити от бюджета от 0% до 2.00%; депозити от финансови институции от -0.04% до 0.20%.

Получените депозити от свързани лица са оповестени в Приложение 38.

29. Задължения по лизинг

В хиляди лева	31-декември-2021	31-декември-2020
С падеж до 1 година	6 661	7 114
С падеж от 1 до 5 години	13 603	14 452
С падеж над 5 години	1 029	2 335
Общо задължения по лизинг	**21 293**	**23 901**

Промените в задълженията по лизингови договори за годините, приключващи на 31 декември 2021 и 2020 г. са представени в следната таблица:

В хиляди лева	2021	2020
Към 1 януари	23 901	41 512
Непарични изменения:		
Увеличение от нови договори	5 880	1 513
Увеличение от вливане на дъщерни дружества	-	22 185
Начислени лихви	154	212
Промени от преоценка и модификация	(1 110)	(31 863)
	4 924	(7 953)
Парични потоци:		
Изплатени суми	(7 532)	(9 658)
	(7 532)	(9 658)
Към 31 декември	**21 293**	**23 901**

30. Провизии

Изменение на провизиите през 2021

В хиляди лева	Пенсионни задължения за изплащане на дефинирани доходи и дългосрочни доходи на наети лица	Провизии по съдебни искове и други	Провизии по гаранции, акредитиви, договорени неусвоени кредити и факторинг	Провизии за преструктуриране	Общо
Начално салдо към 31 декември 2020	12 575	36 030	37 273	742	86 620
Начислени през годината	1 447	4 953	66 164	-	72 564
Освободени през годината	-	(3 755)	(71 137)	-	(74 892)
Изплатени суми	(862)	-	-	(635)	(1 497)
Други	286	1	17	-	304
Крайно салдо към 31 декември 2021	**13 446**	**37 229**	**32 317**	**107**	**83 099**

Изменение на провизиите през 2020

В хиляди лева	**Пенсионни задължения за изплащане на дефинирани доходи и дългосрочни доходи на наети лица**	**Провизии по съдебни искове и други**	**Провизии по гаранции, акредитиви, договорени неусвоени кредити и факторинг**	**Провизии за преструктуриране**	**Общо**
Начално салдо към 31 декември 2019	10 287	33 669	26 811	-	70 767
Ефекти от вливане на дъщерни дружества	3 476	2 223	12 463	5 613	23 775
Начислени през годината	1 786	4 328	84 679	-	90 793
Освободени през годината	-	(4 043)	(86 609)	(4 871)	(95 523)
Изплатени суми	(1 189)	(147)	-	-	(1 336)
Други	(1 785)	-	(71)	-	(1 856)
Крайно салдо към 31 декември 2020	**12 575**	**36 030**	**37 273**	**742**	**86 620**

Оценената стойност на задължението и начислените разходи за компенсации при пенсиониране се признават на базата на актюерски доклад, към всяка отчетна дата (виж по-долу информация за актюерските преценки).

В хиляди лева	**2021**	**2020**
Задължения по дефинирани доходи към 1 януари	12 575	10 287
Ефекти от вливане на дъщерни дружества	-	3 476
Изплатени доходи по плана	(863)	(1 189)
Разходи за текущ и минал стаж	1 462	1 776
Разходи за лихви	66	88
Преизчисления:		
Актюерска загуба/ (печалба) от действителен опит	524	(1 782)
Актюерска загуба/ (печалба) от промяна на демографските предположения	3	(58)
Актюерска печалба от промяна на финансовите предположения	(321)	(23)
Задължения по дефинирани доходи към 31 декември	**13 446**	**12 575**

Разходи, признати в отчета за печалбата или загубата

В хиляди лева	2021	2020
Разходи за текущ и минал стаж	1 462	1 776
Разходи за лихви	65	88
Актюерски (печалби)/ загуби	(80)	(78)
Общо	**1 447**	**1 786**

Актюерски предположения

Основните актюерски предположения към датата на отчета са следните (средно претеглени стойности):

	2021	2020
Дисконтов лихвен процент към 31 декември	0.60%	0.50%
Бъдещ ръст на заплатите	2.00%	1.00%

31. Пасиви по отсрочени данъци

Отсрочените данъци за 2021 и 2020 г. са изчислени за всички временни разлики, като е използван балансовият метод на база данъчен процент 10%.

Сумата на отсрочените данъци се отнася за следните активи и пасиви:

	Активи		Пасиви		Нетна стойност	
В хиляди лева	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Обезщетения по КТ при пенсиониране и други задължения към персонала	(3 465)	(3 035)	-	-	(3 465)	(3 035)
Ефект от преобразуване на дружества	-	-	443	443	443	443
Дълготрайни активи	-	-	24 682	20 982	24 682	20 982
Провизии по искове и други	(3 535)	(3 455)	-	-	(3 535)	(3 455)
Неизползвани отпуски и други	(1 149)	(1 725)	-	-	(1 149)	(1 725)
Нетно (активи)/пасиви по отсрочени данъци	**(8 149)**	**(8 215)**	**25 125**	**21 425**	**16 976**	**13 210**

Изменение в салдото на отсрочените данъци през 2021 г.

	Салдо към 31.12.	Признати в ОПР	Начислени в капитала	Салдо към 31.12.
	2020	2021	2021	2021
В хиляди лева				
Обезщетения по КТ при пенсиониране и други задължения към персонала	(3 035)	(430)	-	(3 465)
Ефект от преобразуване на дружества	443	-	-	443
Финансови активи	-	-	-	-
Дълготрайни активи	20 982	(752)	4 452	24 682
Провизии по искове и други задължения	(3 455)	(80)	-	(3 535)
Неизползвани отпуски и други	(1 725)	576	-	(1 149)
Общо	**13 210**	**(686)**	**4 452**	**16 976**

Изменение в салдото на отсрочените данъци през 2020 г.

	Салдо към 31.12.	Ефекти от вливане на дъщерни дружества	Признати в ОПР	Салдо към 31.12.
	2019	2020	2020	2020
В хиляди лева				
Обезщетения по КТ при пенсиониране и други задължения към персонала	(1 641)	(390)	(1 004)	(3 035)
Ефект от преобразуване на дружества	443	-	-	443
Финансови активи	-	(99)	99	-
Дълготрайни активи	11 486	10 295	(799)	20 982
Провизии по искове и други задължения	(3 367)	(388)	300	(3 455)
Неизползвани отпуски и други	(1 387)	(2 299)	1 961	(1 725)
Общо	**5 534**	**7 119**	**557**	**13 210**

32. Други задължения

В хиляди лева	31-декември-2021	31-декември-2020
Преводи за изпълнение	40 139	26 064
Задължения към служители и ръководство	25 064	25 131
Задължения по едностранно прекратени договори	17 578	19 638
Разчети с клиенти по сделки за покупка и обратно изкупуване на дялове от договорни фондове	12 853	446
Задължения към доставчици	12 518	8 962
Задължения по централизация на бюджетни средства към БНБ	3 050	9 204
Задължения към застрахователи	1 349	6 238
Задължения за плащане на дивиденти	125	125
Приходи за бъдещи периоди	64	5 244
Ангажименти под условие за възстановяване собственост на финансов актив	40	67
Други	9 019	8 277
Общо	**121 799**	**109 396**

33. Основен капитал и резерви

(а) Номинална стойност на поименните акции

През 2020 г. е регистрирано увеличение на основния капитал на Банката в размер на 1 178 хил. лв., свързано с Договора за преобразуване чрез вливане на Експресбанк в Банка ДСК (вж. също Приложение 37). Новоиздадените 117 792 броя акции с номинална стойност от 10 лева всяка, са записани на акционери на преобразуващата се банка.

Към 31 декември 2021 г. и 2020 г. основният капитал е разпределен в 132 865 992 броя обикновени, безналични, поименни акции с право на глас от 10 лева всяка.

Мажоритарен собственик на Банката е Банка ОТП РТ, регистрирана в Република Унгария, която притежава 99.91% от капитала на Банка ДСК АД към 31 декември 2021 и 2020 г.

Крайните притежатели на акции с над 5% дял от капитала на Банка ОТП РТ към датата на този финансов отчет са следните лица:

име	брой акции	дялово участие	права на глас
Hungarian Oil and Gas Company (MOL)	24 000 000	8.57%	8.67%
KAFIJAT Group	19 661 409	7.02%	7.10%
Groupama Group	14 311 769	5.11%	5.17%

(б) Законови и други резерви

Законовите и други резерви включват средствата, заделени във фонд Резервен съгласно местното законодателство и капитализирани по решения на Общото събрание печалби на Банката.

(в) Преоценъчни резерви

(1) Преоценъчен резерв – земи и сгради

Преоценъчният резерв на земите и сградите е формиран от извършени преоценки на тези активи съгласно модела на преоценената стойност по МСС 16. Преоценъчният резерв на земите и сградите е представен в Отчета за собствения капитал нетно от отсрочен данък. Другият всеобхватен доход, отчетен вследствие на преоценката на земи и сгради, не се прекласифицира впоследствие в печалбата или загубата.

За годината, приключваща на 31 декември 2021 г. е отчетено увеличение на преоценъчния резерв в размер на 44 521 хил. лв., брутно от данък, което произтича от извършена преоценка на земи и сгради към 31 декември 2021 г. (Приложение 24). Начисленият отсрочен данъчен пасив върху преоценъчния резерв в капитала е в размер на 4 452 хил. лв. (Приложение 31).

За годините, приключващи на 31 декември 2021 и 2020 г. преоценъчен резерв, нетно от отсрочен данък, в размер съответно на 1 557 хил. лв. и 300 хил. лв. е прехвърлен директно към неразпределената печалба вследствие на продажбата на преоценени активи.

(2) Преоценъчен резерв на финансови активи

Преоценъчният резерв на финансови активи е формиран от:

- Печалби или загуби от промените в справедливата стойност на дългови и капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- Данъчни ефекти, произтичащи от печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на дългови и капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- Натрупани печалби или загуби, прекласифицирани в отчета за печалбата или загубата при освобождаване от дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или при промени в хеджирания риск на дълговите инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, които Банката е определила като хеджирани позиции;
- Очаквани кредитни загуби на дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- Валутна преоценка на капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

(г) Резерви по планове за дефинирани доходи

Резервите по планове за дефинирани доходи са формирани от актюерски печалби или загуби, възникващи при извършването на оценка на задълженията при пенсиониране от лицензиран актюер към края на всеки отчетен период (вж. Приложение 30).

(д) Резерв за плащания на базата на акции

Резервът за плащания на базата на акции е формиран на базата на възнаграждения, подлежащи на уреждане чрез капиталови инструменти на компанията-майка, които са начислени от Банката в предходни отчетни периоди.

Съгласно Политиката по възнагражденията, Банката предоставя на членове на ключовия ръководен персонал променливо възнаграждение, основано на изпълнение. Обхватът на лицата, имащи право да получават такова възнаграждение се определя според значимостта на заеманата длъжност в рамките на Група ОТП, както и на местно ниво, и на значимостта на изпълняваните функции за управлението на риска.

Изпълнението се оценява според цели и критерии, определени в индивидуални споразумения със съответните лица.

Възнаграждението, основано на изпълнение, се урежда под формата на парични средства и акции в съотношение 50:50. Част от възнаграждението подлежи на разсрочване за не повече от пет години.

До края на 2020 г. частта от възнаграждението, представляваща акции за идентифицираните на групово ниво персонал съгласно Политиката по възнаграждения, е била под формата на реални капиталови инструменти на Банка ОТП. Считано от 1 януари 2021 г. акциите, които се предоставят на тази група мениджъри не са реални, а „виртуални", което фактически означава, че възнаграждението продължава да е обвързано с цената на акция на Банка ОТП, но се изплаща чрез парични средства.

Броят на акции, които се предоставят на всяко лице, се определя като съотношение между сумата на възнаграждението и цената на една акция на Банка ОТП. Цената на акция се определя от Надзорния съвет на Банка ОТП в рамките на 10 дни преди изплащане на възнаграждението, на основата на среднодневната цена на обикновените акции на Банка ОТП, търгувани на Фондовата борса на Будапеща, за трите дни, предшестващи деня на вземане на решение.

34. Условни задължения и ангажименти

(а) Задбалансови задължения и ангажименти

В хиляди лева	31-декември-2021	31-декември-2020
Съдебни искове срещу Банката и други условни задължения	41 625	40 552
Банкови гаранции и акредитиви		
в български лева	354 487	379 540
в чуждестранна валута	133 360	145 680
	487 847	**525 220**
Ангажименти по договори за факторинг		
в български лева	11 093	148 012
в чуждестранна валута	948	212 431
	12 041	**360 443**
Ангажименти по договорени неусвоени кредити		
в български лева	1 804 964	1 567 742
в чуждестранна валута	1 058 515	1 048 174
	2 863 479	**2 615 916**
Ангажименти по срочни и спот сделки		
в български лева	1 396 050	853 695
в чуждестранна валута	6 462 235	7 521 124
	7 858 285	**8 374 819**
Други	7 477	4 573
Общо	**11 270 754**	**11 921 523**

Задбалансовите ангажименти по форуърд и спот продажби включват сделки за покупко-продажба на валута и ценни книжа.

Задбалансовите задължения и ангажименти към лица от Група ОТП са оповестени в Приложение 38.

(б) Задължения по предоставени гаранции и акредитиви

Банката предоставя банкови гаранции и акредитиви, с цел гарантиране изпълнението на ангажименти на свои клиенти пред трети страни. Тези споразумения имат фиксирани лимити и конкретен срок на валидност.

Тези ангажименти и условни задължения носят задбалансов кредитен риск, като за пропорцията от неусвоения ангажимент, която е вероятно да бъде финансирана, определена на база на кредитен конверсионен фактор се начислява провизия (Приложение 30).

(в) Правни искове и други условни задължения, свързани с претенции към Банката

Правните искове срещу Банка ДСК АД (главници и законни лихви) и други условни задължения, свързани със съдебни спорове, възлизат на 41 625 хил. лв. към 31 декември 2021 г. (2020: 40 552 хил. лв.). За част от правните искове ръководството на Банката счита, че съществува вероятност от неблагоприятен изход. Банката отчита и вероятност от бъдещи изходящи потоци по други условни задължения, както и вероятност от нарастване на претенциите от страна на клиенти към Банката, свързани с плащания по договори за предоставяне на банкови продукти и услуги. На база тези оценки, към края на 2021 г. са заделени общо провизии в размер на 37 229 хил. лв. (2020: 36 030 хил.лв.) (Приложение 30).

(г) Активи, предоставени като обезпечения

Към 31 декември 2021 и 2020 г. Банка ДСК АД е блокирала активи като обезпечение, както следва:

В хиляди лева	**31-декември-2021**	**31-декември-2020**
Ценни книжа, отчитани по ССДВД	277 596	258 068
Ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност	223 857	59 307
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	4 415	7 899
Общо	**505 868**	**325 274**

Към 31 декември 2020 г. са блокирани ценни книжа в общ размер 317 375 хил. лв. по привлечени средства от Държавния бюджет. Блокирането се извършва при Българска народна банка в полза на Министерство на финансите по силата на Закона за публичните финанси. Към 31 декември 2021 г. ценни книжа, отчитани по ССДВД в размер на 189 896 хил. лв. са блокирани като обезпечение на репо сделки, а останалите ценни книжа са блокирани по привлечени средства от държавния бюджет (Приложение 27).

Към 31 декември 2021 г. Банка ДСК е блокирала депозити за обезпечаване на деривативни сделки при Банка ОТП на стойност 525 хил. лв. (2020: 580 хил. лв.) и при други чуждестранни банки на стойност 3 890 хил. лв. (2020: 7 319 хил. лв.) (вж. също Приложение 19(а).

(д) Оперативен лизинг – Банката като лизингодател

Банката отдава под наем активи по договори за оперативен лизинг, по които са признати приходи от наеми за 2021 г. и 2020 г. в размер съответно на 2 877 хил. лв. и 2 228 хил. лв. (Приложение 10).

По-долу е представен анализ на падежите на недисконтираните лизингови плащания, подлежащи на получаване по договорите за оперативен лизинг, по които Банката е лизингодател:

В хиляди лева	31-декември-2021	31-декември-2020
До 1 година	1 233	1 322
Между 1 година и 2 години	496	954
Между 2 години и 3 години	294	284
Между 3 години и 4 години	94	150
Между 4 години и 5 години	25	29
Общо недисконтирани бъдещи лизингови плащания	**2 142**	**2 739**

35. Парични средства и парични еквиваленти

В хиляди лева	Прил.	31-декември-2021	31-декември-2020
Парични средства в каса	17	805 434	675 194
Разплащателна сметка в Централната банка	17	3 064 086	2 970 049
Вземания от банки с оригинален матуритет до 3 месеца		668 445	378 925
Общо		**4 537 965**	**4 024 168**

36. Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества

На 15 януари 2019 г. Банка ДСК финализира сделката за придобиване на 99,74% от капитала на Експресбанк АД и нейните дъщерни дружества.

На 30 април 2020 г. Експресбанк АД е заличена от Търговския регистър вследствие на преобразуване чрез вливане в Банка ДСК (вж. Приложение 37).

На 30 септември 2020 г. Експрес Факторинг ЕООД е заличено от Търговския регистър в резултат на преобразуване чрез вливане в Банка ДСК (вж. Приложение 37)

В таблицата по-долу са представени инвестициите в дъщерни дружества:

	31-декември-2021		31-декември-2020	
	% участие	Балансова стойност	% участие	Балансова стойност
В хиляди лева				
ДСК Турс ЕООД*	100.00%	6 930	100.00%	7 137
ПОК ДСК - Родина АД	99.85%	14 973	99.75%	10 972
ДСК Управление на активи АД	66.00%	7 300	66.00%	7 300
ДСК Лизинг АД **	60.02%	1 962	60.02%	1 962
ДСК Мобайл ЕАД	100.00%	7 200	100.00%	7 200
ДСК Дом ЕАД	100.00%	500	100.00%	500
ОТП Факторинг България ЕАД	100.00%	37 620	100.00%	37 620
ОТП Лизинг ЕООД	100.00%	49 725	100.00%	49 725
Регионален фонд за градско развитие АД	52.00%	208	52.00%	208
Общо		**126 418**		**122 624**

* Банка ДСК притежава индиректно дружество ДСК Транс Секюрити ЕАД, което е 100% собственост на ДСК Турс ЕООД.

** ДСК Лизинг АД притежава 100% от капитала на ДСК Ауто Лизинг ЕООД, ДСК Оперативен Лизинг ЕООД, ДСК Лизинг Застрахователен Брокер ЕООД.

Към 31 декември 2021 и 2020 г. инвестицията на Банка ДСК АД в асоцираното Дружество за касови услуги АД е 2 965 хил. лв., което представлява 25% от капитала на дружеството. Нетните активи на Дружество за касови услуги АД към 31 декември 2020 г. са 14 264 хил. лв. (2020: 14 505 хил. лв.).

Към 31 декември 2021 г. е извършен преглед за обезценка на възстановимата стойност на инвестициите в дъщерни дружества, в резултат на което е начислена обезценка на инвестицията на Банката в ДСК Турс ЕООД в размер на 207 хил. лв. (Приложение 12).

37. Вливане на дъщерни дружества

През годината, приключваща на 31 декември 2020 г. са отчетени вливания на Експресбанк АД и Експрес Факторинг ЕООД съответно към 30 април 2020 г. и 30 септември 2020 г., осъществени на основата на сключени отделни договори за преобразуване чрез вливане на Експресбанк АД и Експрес Факторинг ЕООД (преобразуващи се дружества) в Банка ДСК. С вписването на вливанията в Търговския регистър на Република България Банка ДСК е поела правата и задълженията на преобразуващите се дружества при условията на общо правоприемство.

Вливане на Експресбанк АД

Към 30 април 2020 г. Експресбанк АД е акционерно дружество, притежаващо универсален лиценз за осъществяване на банкова дейност, издаден от Българска народна банка. Седалището и адресът на управление на Експресбанк се намират в гр. Варна, бул. Владислав Варненчик № 92. Регистрираният капитал на Експресбанк се състои от 33 673 729 броя обикновени акции по 1 лев всяка, от които 99.74% са собственост на Банка ДСК.

В съответствие с Договора за преобразуване чрез вливане на Експресбанк в Банка ДСК е извършена оценка на справедливата цена на акциите от капитала на Експресбанк с цел да се определи съотношението на замяна на акциите на акционерите в Експресбанк с определен брой акции в Банка ДСК. Определеното съотношение на замяна на акциите е реализирано както чрез издаване на нови акции от Банка ДСК в полза на бившите акционери на Експресбанк, така и чрез парични плащания. Увеличението на капитала, както и преобразуването на Експресбанк чрез вливане в Банка ДСК, са вписани в Търговския регистър на 30 април 2020 г. Същата дата е приложена като счетоводна дата на отчитане на транзакцията в счетоводните регистри на Банката. Новата акционерна структура след вливането е оповестена в Приложение 33.

Балансовите стойности на активите и пасивите на Експресбанк към датата на вливане съгласно консолидирания отчет на Банката са следните:

В хиляди лева	**30-април-2020**
Активи	
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	911 775
Деривативни финансови инструменти	10 716
Кредити и вземания от банки	651 283
Кредити и вземания от клиенти	4 453 904
Инвестиции	4 592
Текущи данъчни активи	4 234
Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	56 926
Активи с право на ползване	22 201
Дълготрайни материални активи	97 908
Нематериални активи	42 331
Репутация, призната при придобиването на Експресбанк през 2019 г.	77 372
Други активи	1 550
Общо активи	**6 334 792**
Пасиви	
Депозити от банки	31 649
Деривативни финансови инструменти	10 100
Депозити от клиенти	5 053 461
Кредити от банки и финансови институции	32 181
Задължения по лизинг	22 175
Провизии	24 827
Пасиви по отсрочени данъци	7 218
Други задължения	28 709
Общо пасиви	**5 210 320**
Нетни активи към датата на вливане	**1 124 472**
Инвестиция към датата на вливането	(1 075 302)
Ефект от вливане, отчетен в собствения капитал	**49 170**
в т.ч.:	
Основен капитал	1 178
Законови и други резерви	25 939
Преоценъчен резерв по финансови активи	11 057
Неразпределена печалба	10 996

Вливане на Експрес Факторинг

Към 30 септември 2020 г. Банката притежава 100% от капитала на „Експрес Факторинг" ЕООД със седалище и адрес на управление гр. София, бул. Александър Стамболийски № 73. Предмет на дейност на дружеството е вътрешен и международен факторинг на клиентски задължения. Регистрираният капитал на Експрес Факторинг в размер на 1,100 хил. лева се състои от 11,000 дружествени дяла от 100 лева всеки. Вливането е вписано в Търговския регистър на 30 септември 2020 г. Същата дата е приложена като счетоводна дата на отчитане на транзакцията в счетоводните регистри на Банката. Сделката не е довела до промяна в акционерната структура на Банката.

Балансовите стойности на активите и пасивите на Експрес Факторинг съгласно консолидирания отчет към датата на вливане са следните:

В хиляди лева	**30-септември-2020**
Активи	
Парични средства	1 398
Вземания по договори за факторинг	138 153
Активи с право на ползване	10
Дълготрайни материални активи	2
Нематериални активи	1
Активи по отсрочени данъци	99
Други активи	39
Общо активи	**139 702**
Пасиви	
Депозити от банки	
Деривативни финансови инструменти	
Депозити от клиенти	49 171
Кредити от банки и финансови институции	78 255
Текущи данъчни пасиви	171
Задължения по лизинг	10
Други задължения	2 847
Общо пасиви	**130 454**
Нетни активи към датата на вливане	**9 248**
Инвестиция към датата на вливането	(6 993)
Ефекти от вътрешно групови корекции	712
Ефект от вливане, отчетен в собствения капитал (в неразпределената печалба)	**2 967**

38. Сделки между свързани лица

Банка ДСК АД има свързаност с директорите и ръководството на Банката, с дъщерните и асоциираните си предприятия, със собственика Банка ОТП и другите компании в Банкова група ОТП.

Директорите и ръководството включват членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет на Банката.

Сделките със свързани лица се осъществяват при договорени условия.

Сделките и салдата със свързани лица към и за годините, приключващи на 31 декември 2021 и 2020 г. са представени в следващите таблици.

Към и за годината, приключваща на 31 декември 2021:

В хиляди лева	Банка ОТП	Дъщерни предприятия	Други дружества от група ОТП	Асоциирани предприятия	Директори и ръководство	Общо
Приходи/ (разходи)						
Приходи от лихви	148	1 089	3 553	-	2	4 792
Разходи за лихви	(780)	-	-	-	-	(780)
Приходи от такси и комисиони	4	682	26	-	-	712
Разходи за такси и комисиони	(160)	(2 196)	-	-	-	(2 356)
Печалби/ (загуби) от търговски операции	17 459	-	-	-	-	17 459
Нетни доходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби	15 758	-	-	-	-	15 758
Приходи от дивиденти	-	25 842	-	300	-	26 142
Приходи от наеми	-	790	-	-	-	790
Други оперативни доходи	1 089	53	63	-	-	1 205
Разходи за външни услуги	-	161	-	-	-	161
Активи						
Разплащателни и депозитни сметки - брутна стойност	8 958	-	691 753	-	-	700 711
Деривативни финансови инструменти	6 478	-	-	-	-	6 478
Предоставени кредити на клиенти и вземания от банки - брутна стойност	195 338	1 079 629	-	-	144	1 275 111
Активи с право на ползване - отчетна стойност	-	1 190	-	-	-	1 190
Други вземания	220	1 079	-	-	-	1 299
Пасиви						
Разплащателни и депозитни сметки в Банка ДСК	4 335	51 853	2	103	10 834	67 127
Деривативни финансови инструменти	28 746	-	231	-	-	28 977
Други задължения	-	1 473	-	-	-	1 473
Условни задължения						
Ангажименти по предоставени кредитни линии и търговски факторинг	1 600	79 973	-	-	360	81 933
Условни задължения по срочни и спот сделки	1 591 540		113 736	-	-	1 705 276
Предоставени гаранции и акредитиви	-	2 573	16	-	-	2 589
Условни вземания						
Условни вземания по срочни и спот сделки	1 627 218	-	113 438	-	-	1 740 656
Условни вземания по финансови гаранции	-	-	17	-	-	17

Към и за годината, приключваща на 31 декември 2020:

В хиляди лева	Банка ОТП	Дъщерни предприятия	Други дружества от група ОТП	Асоциирани предприятия	Директори и ръководство	Общо
Приходи/ (разходи)						
Приходи от лихви	2 450	1 371	1 068	-	2	4 891
Разходи за лихви	(1 045)	(6)	(104)	-	(1)	(1 156)
Приходи от такси и комисиони	2	91	24	-	-	117
Разходи за такси и комисиони	(215)	(2 535)	-	-	-	(2 750)
Печалби/ (загуби) от търговски операции	89 457	-	-	-	-	89 457
Нетни доходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби	(2 883)	-	-	-	-	(2 883)
Приходи от дивиденти	-	73 718	-	478	-	74 196
Приходи от наеми	-	954	-	-	-	954
Приходи от външни услуги	-	33	-	-	-	33
Други оперативни доходи	880	-	15	-	-	895
Разходи за външни услуги	-	(13 093)	-	(3	-	(16 846)
Активи						
Разплащателни и депозитни сметки - брутна стойност	6 038	-	786 314	-	-	792 352
Деривативни финансови инструменти	29 418	-	-	-	-	29 418
Предоставени кредити на клиенти и вземания от банки - брутна стойност	-	981 997	-	-	148	982 145
Облигационен дълг на Банка ОТП	166 238	-	-	-	-	166 238
Активи с право на ползване - отчетна стойност	-	352	-	-	-	352
Други вземания	220	-	-	-	-	220
Пасиви						
Разплащателни и депозитни сметки в Банка ДСК	3 990	50 442	3	-	12 458	66 893
Деривативни финансови инструменти	64 490	-	452	-	-	64 942
Други задължения	424	1 532	-	-	-	1 956
Условни задължения						
Ангажименти по предоставени кредитни линии и търговски факторинг	1 600	70 142	-	-	350	72 092
Условни задължения по срочни и спот сделки	2 290 094	-	92 787	-	-	2 382 881
Предоставени гаранции и акредитиви	-	2 826	-	-	-	2 826
Условни вземания						
Условни вземания по срочни и спот сделки	2 292 553	-	92 115	-	-	2 384 668
Условни вземания по финансови гаранции	-	-	1 956	-	-	1 956

Банка ДСК има открити разплащателни сметки в Банка ОТП в EUR, USD, GBP, CHF и HUF с общо салдо към 31 декември 2021 г. в размер на 7 433 хил. лв. и начислена обезценка по тях в размер на 17 хил. лв. Разплащателните сметки при други членове на Банкова група ОТП са открити в RON, RUB, HRK и RSD и имат общо салдо към 31 декември 2021 г. в размер на 3 890 хил. лв.

Банка ДСК има открити разплащателни сметки в Банка ОТП в EUR, SEK, USD, GBP, CHF и HUF с общо салдо към 31 декември 2020 г. в размер на 5 458 хил. лв. Разплащателните сметки при други членове на Банкова група ОТП са открити в RON, RUB и RSD и имат общо салдо към 31 декември 2020 г. в размер на 2 420 хил. лв.

Към 31 декември 2021 г. Банка ДСК има сключени деривативни сделки с лица от групата както следва:

- Лихвени суапове с членове на Банкова група ОТП – актив 2 531 хил. лв., пасив 15 059 хил. лв., условна стойност 1 248 886 хил. лв.;
- Деривативни сделки за обмяна на валута с членове на Банкова група ОТП - актив 3 875 хил. лв., пасив 3 154 хил. лв., условна стойност 459 333 хил. лв.;
- Деривативни сделки за стокови суапове с членове на Банкова група ОТП - актив 72 хил. лв., пасив 10 764 хил. лв., условна стойност 109 657 хил. лв.

Към 31 декември 2020 г. Банка ДСК има сключени деривативни сделки с лица от групата както следва:

- Лихвени суапове с членове на Банкова група ОТП – актив 1 881 хил. лв., пасив 9 743 хил. лв., условна стойност 490 155 хил. лв.;
- Деривативни сделки за обмяна на валута с членове на Банкова група ОТП - актив 2 597 хил. лв., пасив 659 хил. лв., условна стойност 645 416 хил. лв.;
- Деривативни сделки за стокови суапове с членове на Банкова група ОТП - актив 24 940 хил. лв., пасив 26 340 хил. лв., условна стойност 202 581 хил. лв.

Деривативните сделки за хеджиране на справедлива стойност към 31 декември 2021 г. и 2020 г. са сключени с Банка ОТП. Сделките хеджират справедлива стойност на държавни ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, а към края на предходния отчетен период - и репо-сделки за обратно изкупуване на ценни книжа.

Към 31 декември 2021 г. кредитите и вземанията от банки от Групата са както следва:

- Депозити, блокирани във връзка с деривативни сделки при Банка ОТП, деноминирани в EUR и USD, на обща стойност 525 хил. лв. (Приложение 34 (г));
- Депозит в Банка ОТП в BGN на стойност 1 000 хил. лв., с оригинален срок до една година, падеж 4 януари 2022 г. и отрицателен лихвен процент в размер на -0.43%;
- Депозити в OTP BANKA SRBIJA A.D.NOVI SAD, деноминирани в EUR на обща стойност 687 863 хил. лв. с оригинален срок до една година и падежи между 31 март 2022 г. и 30 октомври 2022 г. Лихвените проценти по депозитите са в диапазона от 0.16% до 0.86%;
- Сключена репо-сделка с Банка ОТП в EUR, на стойност 195 338 хил. лв., с оригинален срок над една година, падеж 25 август 2023 г. и отрицателен лихвен процент в размер на -0.35%.

Към 31 декември 2020 г. кредитите и вземанията от банки от Групата са както следва:

- Депозити, блокирани във връзка с деривативни сделки при Банка ОТП, деноминирани в EUR и USD, на обща стойност 580 хил. лв. (Приложение 34 (г));
- Депозити в OTP BANKA SRBIJA AD BEOGRAD, деноминирани в EUR на обща стойност 528 186 хил. лв. с оригинален срок до една година и падежи между 31 март 2021 г. и 31 август 2021 г. Лихвените проценти по депозитите са в диапазона от 0.21% до 0.71%;
- Депозити във VOJVODJANSKA BANKA AD, деноминирани в EUR на обща стойност 255 708 хил. лв. с оригинален срок до една година и падежи между 18 януари 2021 г. и 11 август 2021 г. Лихвените проценти по депозитите са в диапазона от 0.15% до 0.53%.

Приходите на Банка ДСК по сделките за продажба на кредити на ОТП Факторинг България за 2021 г. са в размер на 92 хил. лв. През 2020 г. не са извършвани продажби на кредити на лица от Група ОТП.

Към 31 декември 2021 г. и 2020 г. предоставените кредити на свързани лица са, както следва:

- Кредитна линия на ОТП Лизинг, възникнала от вливането на дъщерни дружества, деноминирана в EUR, в размер на 743 215 хил. лв., отпусната на 27 ноември 2019 г. с дата на падеж 31 декември 2023 г. и лихвен процент 0.03 % за експозиция от 449 841 хил.лв и 0.009% за експозиция от 293 374 хил.лв.. Лихвеният процент към 31 декември 2020 г. по този кредит е 0.18%. Към 31 декември 2021 г. и 2020 г. кредитната линия е изцяло усвоена;
- Кредитна линия на ОТП Лизинг, възникнала от вливането на дъщерни дружества, деноминирана в EUR, в размер на 78 233 хил. лв., отпусната на 27 ноември 2019 г. с дата на падеж 31 декември 2023 г. и лихвен процент 0.23 %. Към 31 декември 2021 г. и 2020 г. кредитната линия е изцяло усвоена;
- Кредитна линия на ОТП Лизинг, възникнала от вливането на дъщерни дружества, деноминирана в BGN, в размер на 39 117 хил. лв., отпусната на 28 ноември 2019 г. с дата на падеж 31 декември 2023 г. и лихвен процент 0.23 %. Към 31 декември 2021 г. и 2020 г. кредитната линия е изцяло усвоена;
- Кредитна линия на ОТП Лизинг, деноминирана в EUR, в размер на 101 703 хил. лв., отпусната на 24 април 2020 г. с дата на падеж 31 март 2024 г. и лихвен процент 0.29 %. Към 31 декември 2021 г. и 2020 г. кредитната линия е изцяло усвоена;
- Кредитна линия на ОТП Лизинг, деноминирана в EUR, в размер на 117 350 хил. лв., отпусната на 30 август 2021 г. с дата на падеж 31 август 2025 г. и лихвен процент 0.03 %. Към датата на отчета кредитната линия е изцяло усвоена;

В допълнение, към 31 декември 2020 г. предоставените кредити на свързани лица включват и следните експозиции:

- Кредитна линия на ОТП Лизинг, деноминирана в EUR, в размер на 40 500 хил. лв., отпусната на 7 април 2020 г. с дата на падеж 12 февруари 2021 г. и лихвен процент 0.18 %. Към 31 декември 2020 г. усвоената част е в размер на 15 311 хил. лв.;
- Кредитна линия на ОТП Лизинг, деноминирана в BGN в размер на 10 000 хил. лв., отпусната на 2 декември 2011 г. с дата на падеж 2 декември 2021 г. и лихвен процент 1.25 %. Към 31 декември 2020 г. усвоената част е в размер на 4 396 хил. лв.

Към 31 декември 2020 г. Банката притежава в портфейл ценни книжа, оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби облигация без краен срок, емитирана в EUR от Банка ОТП (ISIN XS0274147296) с номинал 188 626 хил. лв. и балансова стойност в размер на 166 238 хил. лв. Облигацията е с плаващ лихвен процент, който към 31 декември 2020 г. е 2.48%. През 2021 г. облигацията е продадена.

Банки от Банкова група ОТП имат открити разплащателни сметки в Банка ДСК в BGN и EUR с общо салдо към 31 декември 2021 г. и 2020 г. в размер съответно на 4 337 хил. лв. и 3 993 хил. лв.

Към 31 декември 2021 г. Банка ДСК има получени депозити от дъщерни и асоциирани дружества както следва:

- Разплащателни сметки на дружества от групата в BGN и EUR на обща стойност 49 782 хил. лв.;
- Срочни депозити от дружества от групата в BGN на обща стойност 2 174 хил. лв.

Към 31 декември 2020 г. Банка ДСК има получени депозити от дъщерни и асоциирани дружества както следва:

- Разплащателни сметки на дружества от групата в BGN и EUR на обща стойност 48 318 хил. лв.;
- Срочни депозити от дружества от групата в BGN на обща стойност 2 124 хил. лв.

Към 31 декември 2021 г. Банка ДСК има задбалансови задължения и ангажименти с лица от групата, както следва:

- Банка ДСК е предоставила гаранция на членове на групата в размер на 2 589 хил. лв.
- Ангажиментите на Банка ДСК към членове на групата по неусвоени кредитни линии са в размер на 81 933 хил. лв.
- Ангажиментите на Банка ДСК към членове на групата по деривативни сделки са в размер на 1 705 276 хил. лв.

Към 31 декември 2020 г. Банка ДСК има задбалансови задължения и ангажименти с лица от групата, както следва:

- Банка ДСК е предоставила гаранция на членове на групата в размер на 2 826 хил. лв., от които 322 хил. лв. по акредитиви.
- Ангажиментите на Банка ДСК към членове по договори за търговски факторинг са в размер на 5 604 хил. лв.
- По разплащателни сметки членове на групата е договорен овърдрафт в размер на 79 297 хил. лв. Към 31 декември 2020 г. неусвоените средства са в размер на 63 987 хил. лв.
- Ангажиментите на Банка ДСК към членове на групата по неусвоени кредитни линии са в размер на 2 151 хил. лв.
- Ангажиментите на Банка ДСК към членове на групата по деривативни сделки са в размер на 2 382 881 хил. лв.

Възнаграждението на ключовия ръководен персонал за 2021 година включва текущи доходи в размер на 4 752 хил. лв., в това число възнаграждения за плащания на базата на акции в размер на 1 091 хил. лв. (Приложение 13).

Възнаграждението на ключовия ръководен персонал за 2020 година включва текущи и дългосрочни доходи в размер на 8 725 хил. лв.

39. Оповестявания по Закона за кредитните институции

Съгласно чл. 70, ал. 6 от Закона за кредитните институции Банка ДСК следва да оповести определени качествени и количествени показатели.

Банката притежава пълен лиценз за осъществяване на търговска банкова дейност, предлагайки банкови продукти и услуги.

Банката осъществява дейността си на територията на Република България и няма регистрирани дъщерни дружества и клонове извън територията на страната.

Количествените показатели за дейността на Банката са следните:

В хиляди лева	2021	2020
Оперативен доход	940 660	844 358
Печалба преди данъци	434 055	205 856
Разход за данък върху доходите	(40 466)	(12 820)
Приравнен брой служители на пълен работен ден, средносписъчен	5 255	4 967
Доходност на активите (съотношение на нетна печалба към общо активи)	1.65%	0.92%
Получени държавни субсидии	356	-

Показателите са изчислени на база индивидуален отчет.

Общата сума на активите, използвана за изчисление на доходността на активите, е средната стойност, изчислена на база четири тримесечия.

Банка ДСК извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник съгласно разпоредбите на Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ). Като инвестиционен посредник, Банката следва да отговаря на определени изисквания за защита на интересите на клиентите съгласно ЗПФИ, Наредба 38 и Наредба 58, издадени от Комисията за финансов надзор. Банката е създала и прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно нормативната уредба и по-специално изискванията на Наредба 38, чл. 28-31 и на Наредба 58, чл. 3-10. Банката е изградила правила и процедури, които да осигурят съответствие с нормативната уредба, посочена по-горе.

40. Събития след края на отчетния период

Започналият на 24 февруари 2022 г. военен конфликт между Русия и Украйна, който продължава и към датата на този финансов отчет, води до сътресения на водещите финансови пазари по света, а проблемите с веригите на доставка, породени и от пандемията COVID-19, се очаква да се усложнят още повече вследствие на този конфликт на територията на Украйна. На Руската федерация са наложени икономически санкции от страна на Европейския съюз, САЩ и други държави. Очаква се и значително повишаване на цените на петрола, газа и други суровини, както и повишена инфлация на глобално ниво. На този етап не може да се предвиди изходът на този военен конфликт и е трудно да бъдат прогнозирани неговите дългосрочни ефекти върху глобалното икономическо и социално развитие.

Ръководството преценява, че основният риск за Банката е тя да не може да възстанови в пълен размер стойността на активите, свързани със засегнатите държави (в т. ч. парични средства в банки, опериращи на територията на Украйна и Русия; предоставени кредити на руски и украински клиенти; ценни книжа, емитирани от Руската федерация). Ръководството на Банката оценява това събитие като некоригиращо, настъпило след датата на баланса и съответно, в настоящия индивидуален финансов отчет не са отразени корекции в стойностите на активите, ако такива биха били необходими вследствие на значително увеличение на кредитния риск. На този етап на развитие на ситуацията и динамиката, с която се развиват обстоятелствата, не може да се направи надеждна преценка и измерване на възможните ефекти от конфликта върху дейността, активите и икономическото развитие на Банката. Ръководството е предприело мерки за ограничаване на възможните последствия върху дейността на Банката.

Към 31 декември 2021 г. балансовата стойност на експозициите към контрагенти от Русия е 190 547 хил. лв., в това число 183 376 хил. лв. под формата на държавни ценни книжа. Една от емисиите на стойност 107 312 хил. лв. е продадена след края на отчетния период на цена, близка до балансовата стойност.

Общият размер на експозицията към клиенти от Украйна е 1 709 хил. лв.

Няма други значими събития, идентифицирани след края на отчетния период.